

**RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA
ATTĪSTĪBAS UZRAUDZĪBAS
ZIŅOJUMS 2010**

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA
ATTĪSTĪBAS UZRAUDZĪBAS
ZIŅOJUMS 2010

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONS
RĪGA 2011

SATURS

Ievads	4
1. Rīgas plānošanas reģiona attīstības procesi un tendences	6
1.1. Teritorijas	6
1.2. Iedzīvotāji un apdzīvojums	6
1.3. Saimniecība, resursi un attīstības potenciāls	9
1.4. Reģiona konkurētspēja starptautiskajā telpā	12
2. Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ieviešana un uzraudzība	15
2.1. Reģiona plānošanas dokumenti	15
2.2. Vietējo pašvaldību plānošanas dokumenti	17
2.3. Attīstības plānošanas dokumentu uzraudzības mehānismi pašvaldībās	21
2.4. Attīstības plānošanas un uzraudzības sadaļa reģiona mājas lapā	21
3. Reģiona attīstības atbalsta pasākumu īstenošana	23
3.1. Reģiona projekti	23
3.2. Vietējo pašvaldību projekti	23
4. Veiktie pētījumi un aptaujas	25
4.1. Ekonomikas profila izstrādes ietvaros veiktie pētījumi un aptaujas	25
4.2. Rīgas jūras līča piekrastes teritorijas noteikšana	28
4.3. Sabiedriskā transporta organizācija Rīgas plānošanas reģionā	32
5. Rīgas plānošanas reģiona rīcības priekšlikumi	37
5.1. Aktuālie reģiona attīstības jautājumi	37
5.2. Pārskats par 2010.gadā plānoto rīcību izpildi	49
5.3. Veicamo pasākumu plāns 2011.gadam	51
5.4. Reģiona loma valsts pārvaldē perspektīvā	54
Pielikumi	
1.pielikums. Iedzīvotāju skaits Rīgas plānošanas reģiona pašvaldībās	
2.pielikums. Rīgas plānošanas reģiona pašvaldību finanšu resursi	
3.pielikums. RPR administrācijas 2010.gadā īstenotie un uzsāktie projekti	
4.pielikums. RPR 2008.-2010.gadā izvērtēto vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu apkopojums	

ATTĒLI

Attēli tekstā

- 1.attēls. Rīgas plānošanas reģiona administratīvās teritorijas
- 2.attēls. Iedzīvotāju blīvums 2010.gada sākumā
- 3.attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas (2004-2010)
- 4.attēls. RPR pašvaldību nodokļu ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju 2009.gadā
- 5.attēls. Pašvaldību attīstības programmas Rīgas plānošanas reģionā
- 6.attēls. Pašvaldību teritorijas plānojumi Rīgas plānošanas reģionā
- 7.attēls. Rīgas reģiona interneta mājas lapas sadaļa „RPR attīstība un plānošana”
- 8.attēls. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas zonējums un ietekmes
- 9.attēls. Piekrastes izpratnes dažādiem pārvaldības mērķiem
- 10.attēls. Kritēriji piekrastes robežu noteikšanai
- 11.attēls. Piekrastes dabisko procesu un saimniecisko procesu intensitāte
- 12.attēls. Rīgas plānošanas reģiona pārvadātāji sabiedriskā transporta maršrutu tīklā
- 13.attēls. Reģionālās vietējās un starppilsētu nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu un dzelzceļa pasažieru pārvadājumu reisu skaits
- 14.attēls. Reģionālās vietējās nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu reisu skaits
- 15.attēls. Reģionālās starppilsētu nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu reisu skaits

Ievads

Rīgas plānošanas reģiona (RPR) attīstības uzraudzības ziņojums tiek veidots jau trešo gadu. Ziņojuma iecere ir identificēt un izcelt svarīgākos attīstības jautājumus plānošanas reģionā, veidojot priekšlikumus plānošanas reģiona administrācijas darba plānošanai un turpmākajām rīcībām, analizējot iepriekšējā gadā veikto plānošanas jomā. Kā teritorijas attīstības uzraudzības atskaites forma tā ir guvusi atzinību arī nacionālā mērogā iestrādājot Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas metodiskajos norādījumos attīstības programmu izstrādei.

Ziņojums nepretendē uz visaptverošu analīzi un iezīmē svarīgākos attīstības jautājumus, katru gadu pozicionējot uzmanību uz atsevišķām tēmām. Šīs tēmas tika noteiktas 2007.gadā Rīgas reģiona attīstības aģentūras pētījumā „Rīgas plānošanas reģiona attīstības vērtēšanas indikatoru un rezultatīvo rādītāju noteikšana saskaņā ar reģiona plānošanas dokumentiem” un informatīvi atbalstīta Rīgas plānošanas reģiona Attīstības padomes sēdē 2007.gada 2.novembrī. Starp tām ir būtiskākās valsts interešu teritorijas – Pierīga (Rīgas aglomerācija), Piekraste, lauku telpa, kas ir apstiprinātas Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā.

Nepieciešamību uzraudzīt attīstības dokumentu ieviešanu nosaka Reģionālās attīstības likums, RPR telpiskais plānojums un tā Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats, kurš tika apstiprināts RPR Attīstības padomes sēdē 2007. gada 2.februārī. Rīgas plānošanas reģiona attīstības dokumenti tiek ieviesti caur pašvaldību attīstības dokumentiem nosakot vadlīnijas un veicot dokumentu izvērtēšanas un saskaņošanas procedūras. Valsts finansēto programmu ieviešanu uzrauga Finanšu ministrija, kas veido regulārus pārskatus par to ieviešanas progresu un veic pētījumus par to teritoriālo lokalizāciju. RPR projekti kā reģiona dokumentu ieviešanas instruments ir vienīgais reģiona rīcībā esošais tiešais līdzeklis, kas atspoguļojas uzraudzības ziņojumos.

2010.gada Rīgas reģiona attīstības uzraudzības ziņojums fokusējas uz Rīgas plānošanas reģiona ekonomiskā profila izstrādes, Piekrastes teritorijas attīstības jautājumiem, sabiedriskā transporta analīzi. Veiktie darbi ir ievietoti RPR interneta portālā www.rpr.gov.lv sadaļā „RPR attīstība un plānošana”.

Reģiona loma un funkcijas

Plānošanas reģioni kā plānošanas sistēmas sastāvdaļa Latvijā pastāv jau vairāk kā 10 gadus, bet to loma pašlaik nav stingri noteikta un pastāv neskaidrības plānošanas reģiona turpmākās pastāvēšanas, statusa un funkciju kontekstā.

Rīgas plānošanas reģiona galvenās funkcijas 2010.gadā ir reģiona attīstības plānošana, sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana, kultūrpolitikas īstenošanas atbalsts un sociālo pakalpojumu attīstība, reģiona attīstības koordinācija, konsultēšana, informācijas sniegšana.

Reģiona attīstības plānošana

Rīgas plānošanas reģions, saskaņā ar Reģionālās attīstības likumu nodrošina reģiona attīstības plānošanu, koordināciju, pašvaldību un citu valsts pārvaldes iestāžu sadarbību, tajā skaitā:

- Reģiona teritorijas attīstības plānošanu, kas ietver reģionālo plānošanas dokumentu – reģiona attīstības stratēģijas, reģiona telpiskā plānojuma, attīstības programmas izstrādi, aktualizēšanu, īstenošanu un uzraudzību;
- Reģionāla un vietēja līmeņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējās saskaņotības un atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšanu;
- Līdzdalību valsts tiesību aktu projektu izvērtēšanā un atzinumu sagatavošanā;
- Plānošanas reģiona reģionālās attīstības atbalsta pasākumu izstrādi, īstenošanu, uzraudzību un novērtēšanu.

Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centra darbība

Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centrs ir RPR struktūrvienība. Tas nodrošina bezmaksas atbalstu un pakalpojumus pašvaldībām, nevalstiskām organizācijām un uzņēmējiem jautājumos, kas saistīti ar ES fondu līdzekļu piesaisti un apgūšanu projektu ideju īstenošanai (apmācības, konferences, semināri, individuālas konsultācijas, informācija medijos).

Sabiedriskā transporta pakalpojumi

Saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumu Rīgas plānošanas reģions pārziņā un organizē sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā, kā arī sniedz priekšlikumus par sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanu.

Kultūrpolitikas īstenošanas atbalsts

Kultūrpolitikas īstenošana Rīgas plānošanas reģionā tiek veikta balstoties uz sadarbības līgumu ar LR Kultūras ministriju. Reģions nodrošina datu ievadi Latvijas digitālajā kultūras kartē, apzina un sagatavo informāciju par kultūras tūrisma produktu klāstu Rīgas plānošanas reģionā, kā arī nodrošina metodisku un konsultatīvu palīdzību kultūras speciālistiem Rīgas plānošanas reģiona pašvaldībās.

Sociālo pakalpojumu attīstība

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu plānošanas reģiona pašvaldības sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību iedzīvotājiem balstoties uz RPR Sociālo pakalpojumu attīstības programmu. Katra pašvaldība attīsta sociālos pakalpojumus un nodrošina sociālo palīdzību atbilstoši pašvaldības stratēģiskajiem dokumentiem, attīstības plāniem un finanšu resursiem.

1. Rīgas plānošanas reģiona attīstības procesi un tendences

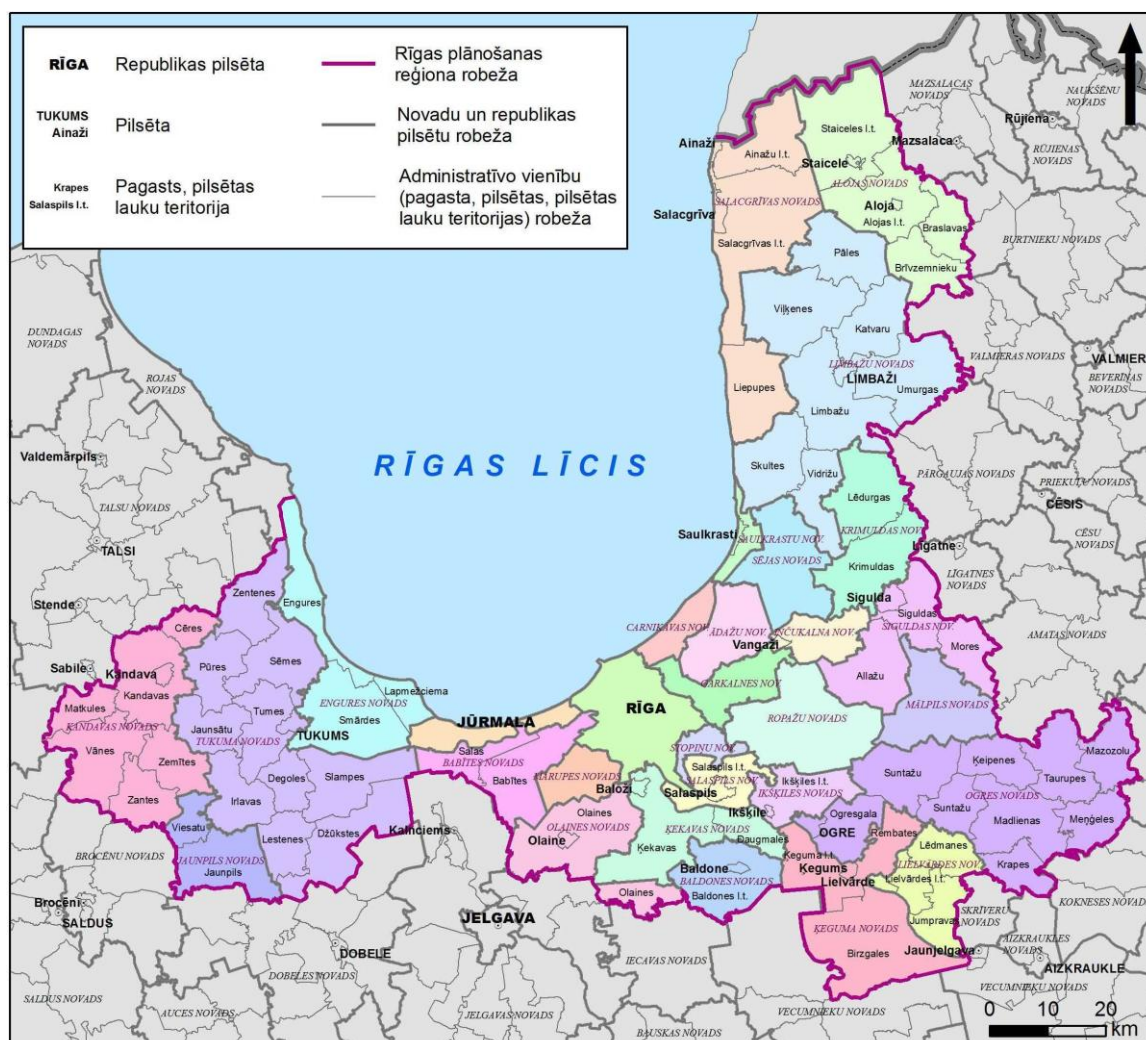
1.1. Teritorijas

Rīgas plānošanas reģiona teritoriju nosaka 05.05.2009. Ministru kabineta noteikumi Nr.391 „Noteikumi par plānošanas reģionu teritorijām”. Saskaņā ar Ministru kabineta 28.04.2004. noteikumiem Nr.271 (ar grozījumiem 03.06.2009.) “Par Latvijas Republikas statistiskajiem reģioniem un tajos ietilpstošajām administratīvajām vienībām”, atbilstoši ES regulai (EK) Nr.1059/2003, Rīgas plānošanas reģions sastāv no diviem NUTS III līmeņa statistiskajiem reģioniem – Rīgas un Pierīgas.

Rīgas plānošanas reģionu pēc administratīvi teritoriālās reformas 2009.gadā veido divu republikas nozīmes pilsētu – galvaspilsētas Rīgas, Jūrmalas un 28 novadu vietējās pašvaldības (1.attēls). Rīgas plānošanas reģiona kopējā platība ir 10 435 km² jeb 16% no valsts kopējās teritorijas.

1.attēls

Rīgas plānošanas reģiona administratīvās teritorijas

1.2. Iedzīvotāji un apdzīvojums

Rīgas reģionā 2010.gada sākumā dzīvoja 1 095 706 cilvēku vai 48,6 % Latvijas iedzīvotāju (republikas pilsētās – 762 tūkst., novados – 333 tūkst.). Rīgas reģiona lielo īpatsvaru valsts iedzīvotāju kopskaitā galvenokārt nosaka galvaspilsēta – Rīgā dzīvo 31,5 % no valsts

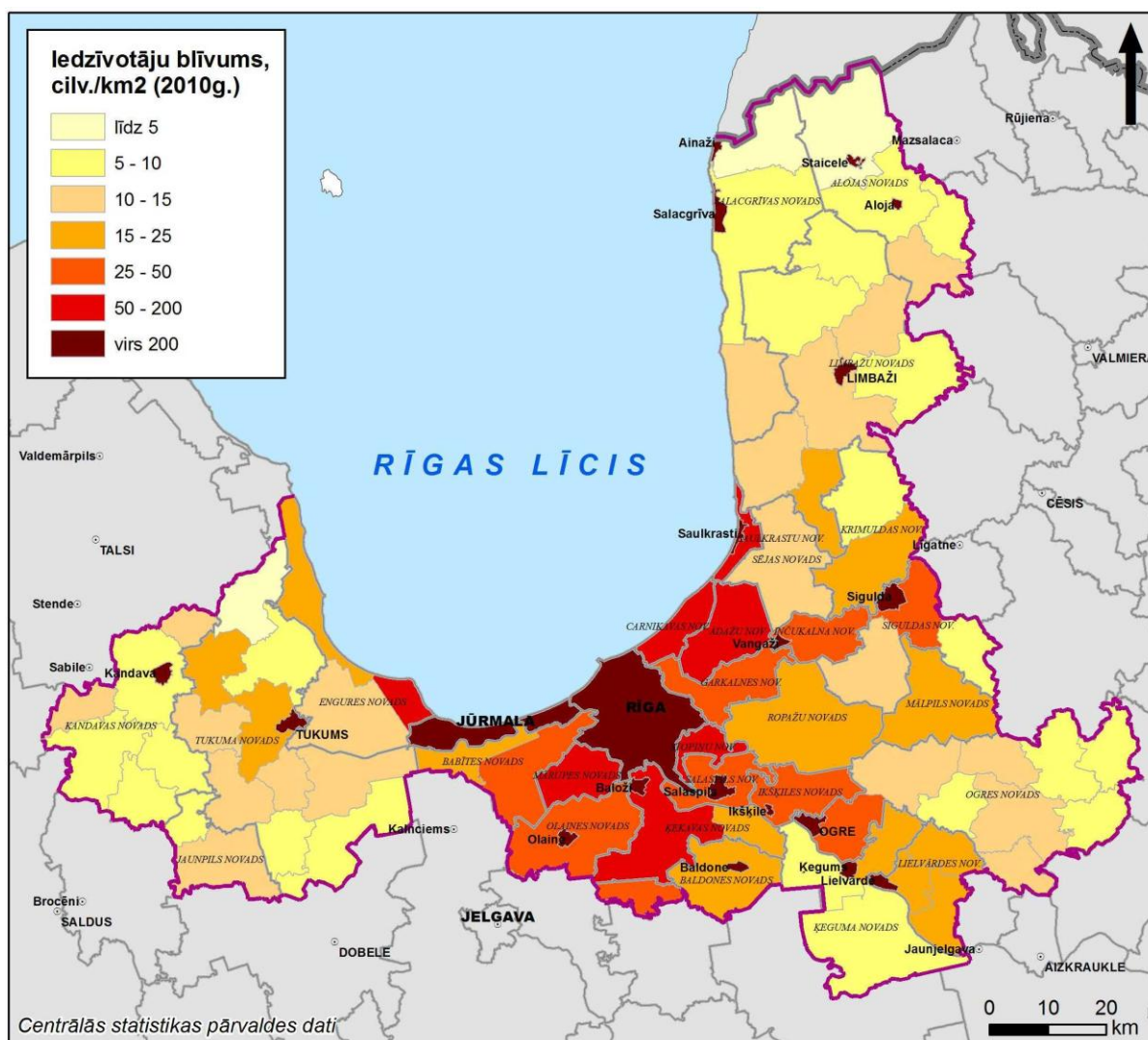
iedzīvotāju kopskaita un 64,5 % no Rīgas reģiona iedzīvotāju kopskaita. Lielāks iedzīvotāju īpatsvars galvaspilsētā Eiropas valstu vidū ir tikai Īslandē - Reikjavīkā dzīvo apmēram 40 % valsts iedzīvotāju. Lietuvā un Igaunijā iedzīvotāju skaita īpatsvars galvaspilsētās ir attiecīgi 16,9 % (Viļņa) un 29,3 % (Tallina).

Rīgas reģiona vidējais iedzīvotāju blīvums ir 105,4 cilv./km², reģiona centrālajā daļā (Rīga, Jūrmala, Pierīga) aptuveni 280 cilv./km², kas gandrīz trīs reizes pārsniedz vidējo rādītāju valstī (2.attēls, 1.pielikums). Reģiona centrālā daļa ir tas Latvijas apvidus, kur iedzīvotāju koncentrācija samērojama ar vairumu Eiropas valstu metropoļu reģionu.

Iedzīvotāju vecumsastāvs Rīgas reģionā praktiski atbilst vidējai situācijai valstī – reģionā tāpat kā vidēji Latvijā 2010.gada sākumā darbības vecumā bija 66,1 % iedzīvotāju, vecāki par darbības vecumu 20,3 % iedzīvotāju, līdz darbības vecumam 13,6 % iedzīvotāju. Darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvaram pēdējos 5 gados ir tendence palielināties. Demogrāfiskā slodze uz 1000 darbaspējīgiem – 512,9, ir nedaudz zemāka nekā Latvijā vidēji – 513,8. Sieviešu īpatsvars ir 54,7 %, kas ir nedaudz vairāk kā valstī vidēji. Nacionālais sastāvs 2010.gada sākumā: latvieši – 52,3 %; krievi – 33,5 %. Mazākuma tautības – baltkrievi, ukraiņi, poļi, lietuvieši, igauņi u.c.

2.attēls

Iedzīvotāju blīvums 2010.gada sākumā

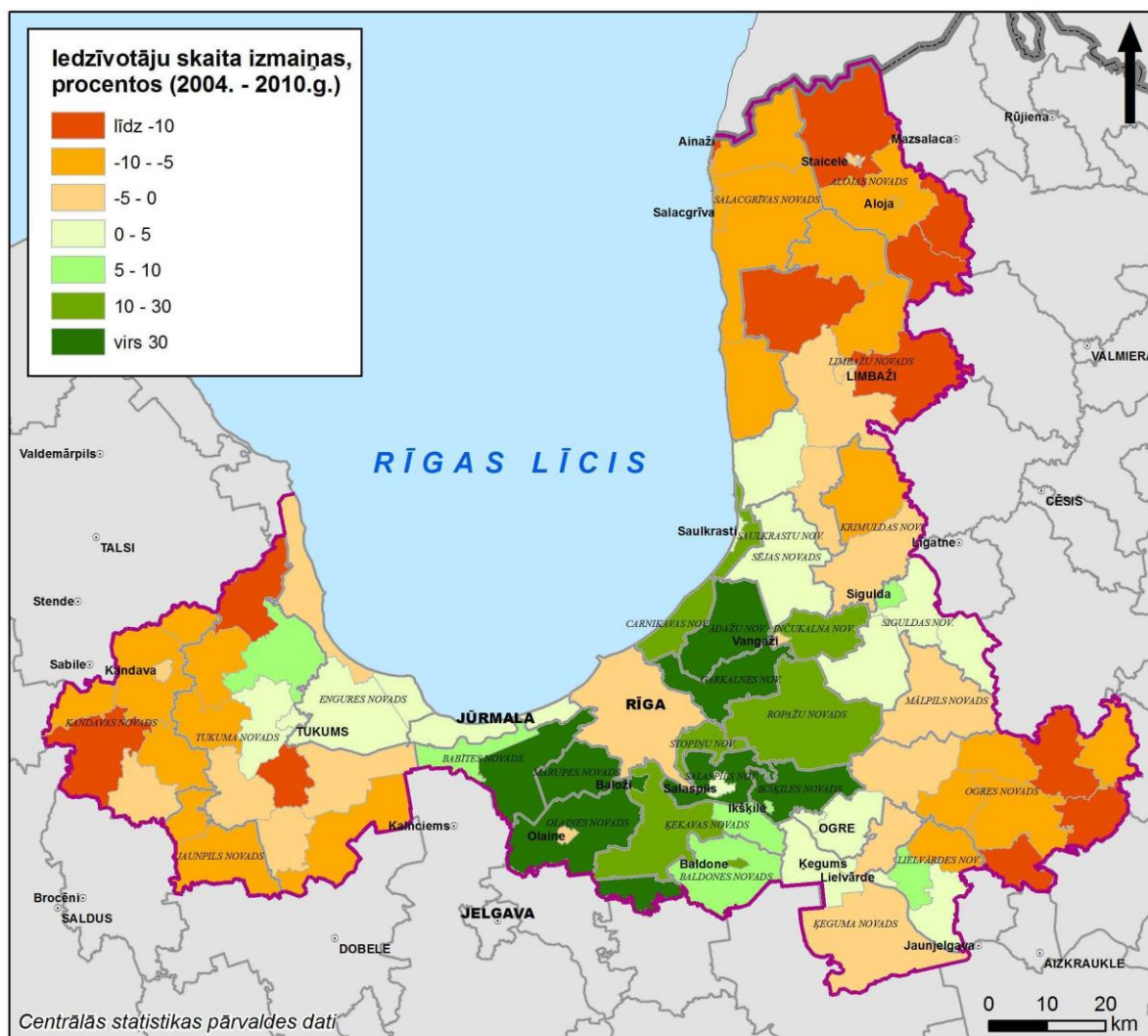

Kopējais iedzīvotāju skaits Latvijā pēdējos 20 gados ir nepārtraukti samazinājies. Reģionālā skatījumā tikai Rīgas reģionā pēdējos 6 gados iezīmējusies iedzīvotāju skaita stabilizēšanās tendence, kopš 2008.gada vērojama pat iedzīvotāju skaita palielināšanās. Iedzīvotāju skaits pieaudzis galvenokārt Pierīgas pašvaldību teritorijās, kā arī Jūrmalas pilsētā (3.attēls). Rīgas pilsētas iedzīvotāju skaits pēdējos gados samazinās vidēji par 0,7 % gadā, taču šis samazināšanās temps palēninās.

Galvenais iedzīvotāju skaita pieauguma avots teritorijās ir iekšējā migrācija, dabiskais pieaugums lielākajā daļā teritoriju ilgstošā laika periodā ir negatīvs. Rīgas pilsētas iedzīvotāju dabiskās kustības rādītāji ir sliktāki nekā pārējā Rīgas reģionā, kas saistīts ar straujāku sabiedrības novecošanās procesu galvaspilsētā. Tomēr neskatoties uz kopumā negatīviem dabiskās kustības rādītājiem, atsevišķās teritorijās (Siguldas novads) vairākus gadus pēc kārtas iezīmējas pozitīva dabiskā pieauguma tendence, kas galvenokārt skaidrojams ar kvalitatīvas dzīves vides un sociālās infrastruktūras un pakalpojumu pieejamību.

3.attēls

Iedzīvotāju skaita izmaiņas (2004-2010)

Iedzīvotāju skaita izmaiņas reģiona vietējās pašvaldībās pēdējo 6 gadu periodā ir bijušas ļoti atšķirīgas un dinamiskas, ko galvenokārt ietekmēja iekšējās migrācijas bilance jaunu

apdzīvoto vietu attīstīšanas rezultātā. Visstraujāk iedzīvotāju skaits ir pieaudzis Garkalnes un Mārupes novados, bet samazinājies – Alojās, Salacgrīvas un Jaunpils novados.

Pretēji nesenām tendencēm pirms 2-4 gadiem, ekonomiskās krīzes un bezdarba ietekmē Rīgas reģiona kopējās migrācijas bilance sākot ar 2009.gadu ir krasi pasliktinājusies, jo to ievērojami ietekmējis ārējās migrācijas saldo.

1.3. Saimniecība, resursi un attīstības potenciāls

Ekonomika un finanses

Rīgas plānošanas reģiona iekšzemes kopprodukta (IKP) īpatsvars 2008.gadā bija 66,8 % no valstī kopumā radītā IKP, kur visnozīmīgākā loma pieder Rīgai. Lielāko uzņēmumu darbības jomas veidojas pārsvarā no dažādām pakalpojumu nozarēm, visbiežāk tās ir tirdzniecības, loģistikas, telekomunikāciju un banku un finanšu sektora nozares.

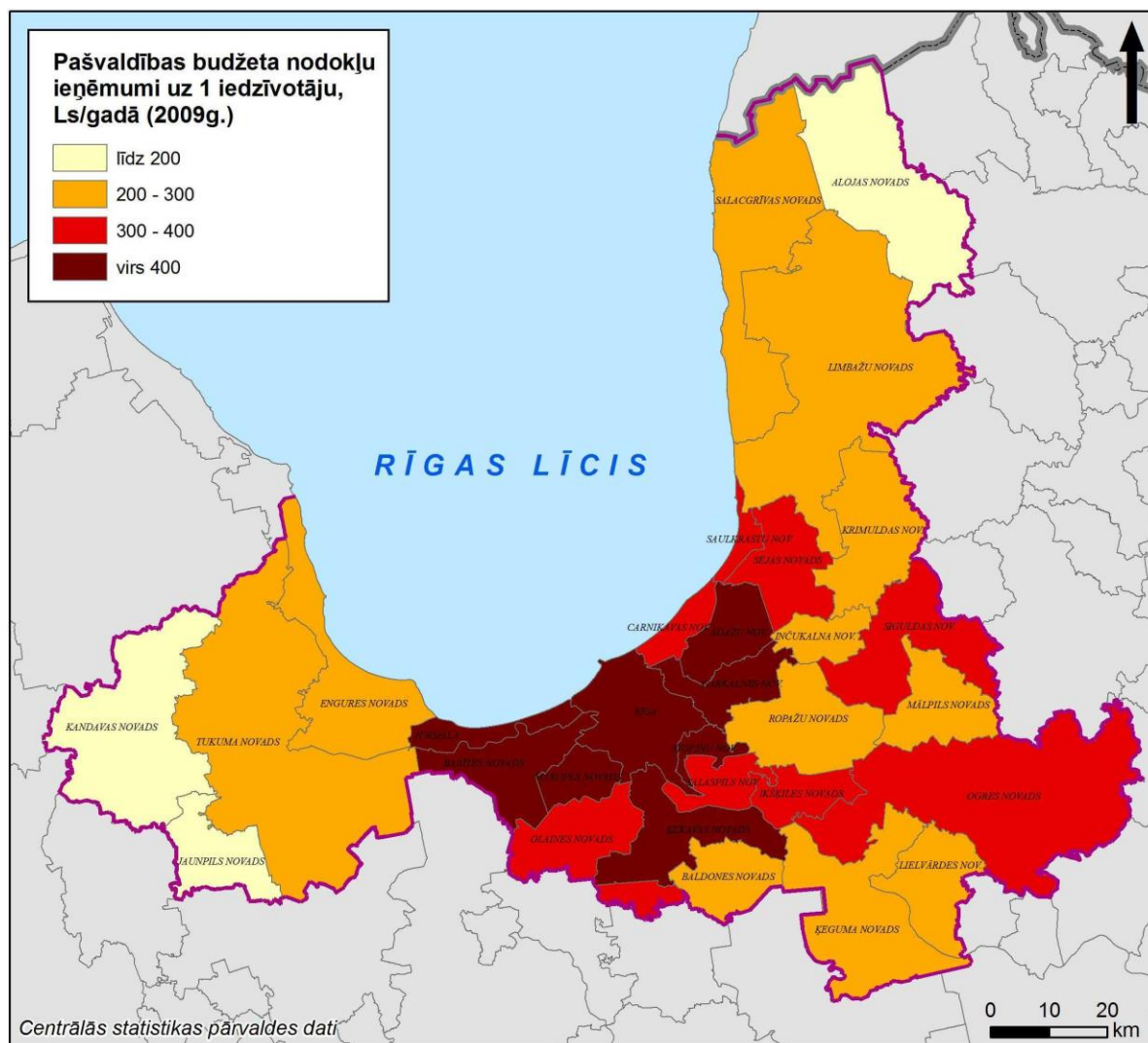
Reģiona kopējās pievienotās vērtības īpatsvars Latvijā sastāda 67 %. Atsevišķās nozarēs šis īpatsvars ir virs 70 % (būvniecība, tirdzniecība, viesnīcu un restorānu pakalpojumi, transports un loģistika, operācijas ar nekustamo īpašumu), kas liecina par šo darbības veidu koncentrēšanos reģionā, galvenokārt uz Rīgas un Pierīgas rēķina. Rīgas reģions apkalpo 80-90 % finanšu, mārketinga, konsultāciju, apdrošināšanas sektora, reklāmas u.c. darījumu jomas pakalpojumu. Labi attīstīts tūrisma un augstākā līmeņa sadzīves pakalpojumu tirgus, kur Rīgas reģionam nacionālā līmenī nav līdzvērtīgu konkurentu. Inovatīvo ražošanas nozaru vidū relatīvi strauji attīstās IT nozare un farmācija.

Rīgas reģiona lielāko eksporta uzņēmumu vidū galvenokārt tiek pārstāvēta vairumtirdzniecības joma, kas atbilst reģiona kopējai tautsaimniecības struktūrai, kurā arī galvenokārt dominē tirdzniecība. Lielākie reģiona eksporta uzņēmumi koncentrējas galvaspilsētā Rīgā, atsevišķās pašvaldībās vērojama specializācija (Mārupes novads – gaisa transports, Stopiņu novads – minerālu izstrādājumu ražošana, Olaines novads – farmācija, Inčukalns – koksnes izstrādājumu ražošana).

Rīgas plānošanas reģiona finanšu resursu galvenie veidi ir pašvaldību budžeti, valsts atbalsts, ES fondu finansējums, vietējās un ārvalstu privātās investīcijas. Šo resursu pieejamību un apjomu galvenokārt ietekmē Latvijas valsts ekonomikas stāvoklis un globālie procesi.

Pašvaldību budžeti ir galvenais finanšu resurss vietējās pašvaldības funkciju veikšanai. Gan Latvijā, gan Rīgas plānošanas reģionā pastāv būtiskas atšķirības vietējo pašvaldību budžeta ieņēmumos uz 1 iedzīvotāju (4.attēls). Atskaitot valsts budžeta transfertus, vietējo pašvaldību galvenais ieņēmumu avots ir nodokļu ieņēmumi, kuros galveno daļu sastāda pašvaldībā dzīvojošo iedzīvotāju ienākuma nodoklis (2.pielikums). Atsevišķās Pierīgas pašvaldībās (Garkalne, Ķekava, Salaspils) iedzīvotāju ienākuma nodokļa īpatsvars pašvaldības budžetā pārsniedz 70 %. Lielākā daļa reģiona pašvaldību iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumos uz 1 iedzīvotāju ir ar labākajiem rādītājiem Latvijā, kas ir saistīts ar augstāku ekonomisko aktivitāti un atalgojuma līmeni salīdzinājumā ar citiem reģioniem. Reģionā ir pašvaldības (Ādažu, Babītes, Garkalnes Mārupes), kurās nodokļu ieņēmumu apjoms ir lielāks nekā galvaspilsētā Rīgā, kur 2009.gadā tas sastādīja 421 latu uz 1 iedzīvotāju.

RPR pašvaldību nodokļu ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju 2009.gadā

Infrastruktūra

Rīgas plānošanas reģions koncentrē valstiski nozīmīgu transporta, enerģētikas, vides un komunikācijas infrastruktūru. Īpaša nozīme ir transporta infrastruktūrai – Rīgas osta, lidosta, dzelzceļi, autoceļi, enerģētikas infrastruktūra, gāzes vadi un pazemes krātuves. Investīcijas infrastruktūrā ir nozīmīgas valsts konkurētspējas palielināšanai un investīciju piesaistei. Ir nepieciešamība plānot investīcijas infrastruktūrā ne tikai saistībā ar atsevišķu uzņēmumu vai nozaru attīstības plāniem, bet kompleksi aptverot dažādas papildinošas nozares. Atbalstošā infrastruktūra ir atkarīga no vietas un investora prasībām un var atšķirties. Problēma ir atbilstošu teritoriju sagatavošana investīcijām, kur ir nodrošināta investoram atbilstoša infrastruktūra.

Izglītība un zinātne

Rīgas reģiona un sevišķi Rīgas un Pierīgas iedzīvotājus raksturo augstāks nekā valstī vidējais izglītības līmenis (augstāks cilvēku ar augstāko izglītību īpatsvars, zemāks mazizglīto to īpatsvars), augstāka sabiedriskās dzīves un radošā aktivitāte.

Galvenās problēmas saistās ar iedzīvotāju skaita samazināšanos, tautas novecošanos, ārējo emigrāciju, kas samazina perspektīvos darbaspēka resursus nākotnes izaugsmei. Tuvākajos gados ievērojami samazināsies izglītojamo skaits visos mācību līmeņos. Esošā reģiona nosacīti labvēlīgā demogrāfiskā situācija citu reģionu vidū var tikt zaudēta tuvāko gadu laikā, kas rada jautājumu par turpmāko valsts izglītības un migrācijas politiku.

Pēdējos gados novērojama skolēnu skaita samazināšanās skolās un, it īpaši profesionāli izglītojošās skolās, kas nozīmē kvalificētas cilvēkresursu bāzes samazināšanos Rīgas reģionā. Tā kā šāda tendence vērojama visā Latvijā, acīmredzot Rīgas reģionā nepastāv cilvēkresursu papildināšanas iespējas uz citu reģionu rēķina, arī nākotnē acīmredzot nepastāvēs un turpināsies jau augstāk apskatītā iedzīvotāju kopskaita samazināšanās tendence kā Rīgas reģionā, tā visā Latvijā kopumā.

Viens no potenciāliem Rīgas reģiona mācību iestāžu tīkla eksportspējas nostiprināšanas virzieniem ir ārvalstu studentu piesaistišana un apmācība. Pēdējos gados popularitāti ārvalstu studentu vidū iegūst medicīnas, inženierzinātņu, informācijas tehnoloģiju, tiesību zinātņu, uzņēmējdarbības un uzņēmumu vadīšanas studiju programmas tādās mācību iestādēs, kā Rīgas Ekonomikas augstskola, Rīgas Juridiskā augstskola, Latvijas Universitāte, Rīgas Tehniskā universitāte, Rīgas Stradiņa Universitāte, Banku augstskola u.c. Tomēr pagaidām ārvalstu studentu skaita pieaugums izglītības iestādēs ir neliels – Latvijā kopumā vidēji par 4-6 % gadā. Arī kopējais ārvalstu studentu skaits sastāda tikai 1,2 % no kopējā studentu skaita 2008./2009. akadēmiskajā gadā. Viens no tālākas augstskolu tīkla konsolidācijas uzdevumiem būtu veicināt augstākās izglītības sistēmas konkurētspēju un eksportspēju, koncentrējot materiālos līdzekļus un cilvēkresursus vietās, kur to izmantošana ir visefektīvākā.

Rīgas reģionā tāpat kā valstī kopumā vērojams vājš eksporta līmenis profesionālo pakalpojumu jomā, tai skaitā arī zinātniski tehniskajā darbībā. Tas liecina, par vājo šīs jomas starptautisko integrāciju, kā arī daudzkārt pieminēto tēzi, ka šajā sfērā nepieciešamas radikālas strukturālās reformas. Par vienu no šīs problēmas risināšanas virzieniem uzskatāma zinātnisko pētījumu un augstākās izglītības (universitāšu) integrācija, jo augstākās izglītības iestādēs starptautiskās sadarbības līmenis parasti ir augstāks.

Iedzīvotāju labklājība

Mājsaimniecību ienākumi pēdējos gados ir būtiski pieauguši visos reģionos, taču ir vērojama tendence palielināties atšķirībai starp turīgākajiem un nabadzīgākajiem reģioniem. 2006.-2010.gadā iezīmējās jauna tendence – Rīgas reģiona mājsaimniecību vidējie ienākumi pārsniedza mājsaimniecību vidējos ienākumus Rīgas pilsētā, kas skaidrojams ar tendenci turīgākām ģimenēm pārcelties uz dzīvi ārpus Rīgas. Jaunā tendence ir zīmīga ar to, ka bijušie Rīgas iedzīvotāji, kuri iegādājušies mājokli ārpus Rīgas, lielākoties darba vietu saglabājuši Rīgā. Par to liecina dati par strādājošo vidējo darba samaksu – augstākā darba alga ir Rīgā.

Rīgas reģionā, tāpat kā Latvijā kopumā, ienākumi koncentrējas nelielā sabiedrības daļā, vidusslānis ir vāji attīstīts. Iedzīvotāju sadalījumu pēc ienākumiem raksturo augsts zema ienākuma mājsaimniecību īpatsvars. Sabiedrībā, it īpaši laukos, pieaug sociālā nevienlīdzība.

1.4. Reģiona konkurētspēja starptautiskajā telpā

Starptautiskā salīdzinājumā Rīgas plānošanas reģions konkurē ar līdzīgiem galvaspilsētu un citiem reģioniem. Īpaši te var uzsvērt Baltijas jūras reģionu, kur atrodas mūsu kaimiņu lielākie attīstības centri. Bieži vien starptautiskajā telpā salīdzina galvaspilsētas reģionus vai arī pašas pilsētas, kas ir vieglāk atpazīstamas un kam ir pieejamāki dati. Reģiona starptautiskās konkurētspējas novērtēšanai tika veikts Rīgas reģiona salīdzinājums ar Viļņas reģionu Lietuvā, Harju reģionu Igaunijā, Ūsimā reģionu Somijā un Stokholmas reģionu Zviedrijā, ņemot vērā vispārējus teritoriālos un sociālekonomiskos, kā arī specifiskus konkurētspējas rādītājus.

Rīgas plānošanas reģions Baltijas jūras reģionā

Rādītājs	Rīgas reģions (LV)	Viļņas reģions (LT)	Harju reģions (EE)	Ūsimā reģions (FI)	Stokholmas reģions (SE)
Galvaspilsēta	Rīga	Viļņa	Tallina	Helsinki	Stokholma
Platība km ²	10 435	9 731	4 333	6 805	6 488
Iedzīvotāju skaits galvaspilsētā (2008)	717 400	554 400	397 287	588 195	829 417
Iedzīvotāju skaits reģionā (2008)	1 097 718	848 097	552 282	1 425 440	2 011 047
Iedzīvotāju blīvums, cilv./km ² (2008)	105	87	127	209	310
Iedzīvotāju skaita īpatsvars galvaspilsētā, % no valsts iedzīvotāju kopskaita (2008)	31,5	16,9	29,3	11,4	8,7
Iedzīvotāju skaita izmaiņas, % (2003-2008)	-0,1	-0,4	0,9	0,9	2,1
IKP uz 1 iedzīvotāju, LVL (2007)	8 986 LVL	9 180 LVL	12 347 LVL	33 993 LVL	26 588 LVL
Kopējā pievienotā vērtība uz 1 iedzīvotāju, indekss, EU 27 = 100 (2007)	72	47	70	210	215
Konkurētspējas indekss, EU 27 = 100 (2007)	42,7*	45,7*	49,4*	188,3	177,8
Iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību, %, 15-64 gadu vecumā (2008)	24,1	31,4	31,6	33,4	29,6
Darbspējīgo iedzīvotāju īpatsvars, %, 15 – 64 gadu vecumā (2008)	66,1	66,5	66,8	67,2	65,5
Nodarbināto īpatsvars ražošanas jomā, % no nodarbināto kopskaita (2007)	23,3	32,8	30,7	18,0	13,9
Vidējā bruto darba samaksa mēnesī, LVL (2009)	511 LVL	421 LVL	613 LVL	1 728* LVL	2 322* LVL
Pasažieru apgrozījums galvaspilsētas lielākajā lidostā, miljonos gadā (2009)	4,0	1,3	1,3	12,6	16,1

Avots: Eurostat; LR Centrālā statistikas pārvalde; Statistics Lithuania; Statistics Estonia; Statistics Finland; Statistics Sweden; Urban Audit

Skaidrojumi: IKP un darba samaksas rādītāji LVL pēc valūtas kursa 31.12.2010. * - rādītājs valstī kopā

Rīgas reģiona sociāli ekonomisko, tehnoloģisko un zinātnisko attīstību nosaka valsts, starpvalstu un Eiropas nozīmes attīstības centrs - Rīgas pilsēta. Vērtējot pēc iedzīvotāju skaita, Rīgas reģions ir lielākais Baltijas valstīs un viens no lielākajiem Eiropas Ziemeļu valstu reģionu vidū. Stratēģiski nozīmīgā atrašanās vieta, salīdzinoši lielā tirgus ietilpība

Rīgas pilsētā un tās aglomerācijā, augstā darbaspēka piesaistes spēja potenciāli sekmē strauju reģiona izaugsmi.

Lai arī vairāki sociālekonomiskie rādītāji (iedzīvotāju skaita izmaiņas, izglītības līmenis, darbaspējas iedzīvotāju īpatsvars un nodarbinātība) ir līdzīgi salīdzinājumā ar Baltijas jūras metropoļu reģionu rādītājiem, tomēr atsevišķi pētījumi un statistiskie salīdzinājumi rāda, ka Rīgas reģions atpaliek no vadošajiem reģioniem Baltijas jūras reģiona telpā. Tā, piemēram, pētījums *Eiropas nākotnes pilsētas un reģioni 2010/2011*, kurā reģioni tiek vērtēti pēc tādiem kritērijiem kā ekonomiskais potenciāls, izmaksu efektivitāte, cilvēkresursu potenciāls, dzīves kvalitāte un infrastruktūras attīstība norāda uz salīdzinoši zemu konkurētspējas līmeni. Par to liecina arī tādi rādītāji kā iekšzemes kopprodukts, kopējā pievienotā vērtība un darba samaksas apjoms, kur Baltijas valstu metropoļu reģioni būtiski atpaliek no Baltijas jūras reģiona vadošajiem reģioniem - Ūsimā un Stokholmas.

Arī Eiropas konkurētspējas indeksa, kurā liels uzsvars likts tieši uz radošo potenciālu, rādītāji liecina par salīdzinoši zemu attīstības līmeni. Starptautiskajā konkurencē un ekonomikas izaugsmē arvien izšķirošāka kļūst valstu spēja attīstīt un piesaistīt radošus cilvēkus, kā arī radīt vidi, kura veicinātu gan jaunu ideju rašanos, gan šo ideju īstenošanu un komercializēšanu.

Radošums jeb jaunrade, kas veido inovācijas, ir kļuvusi par galveno ekonomikas izaugsmes veicinātāju. Piemērs tam, ka arī valstis ar dārgu cilvēkkapitālu var būt ļoti konkurētspējīgas, ir mūsu kaimiņi Zviedrija, Somija, kā arī Nīderlande un Vācija. Tās ir Eiropas eksporta velkoņi, kam neraugoties uz visaugstāko algu līmeni, ir arī augsta ārējā konkurētspēja un tirdzniecības bilances pārpalikums tāpēc, ka tās vienlaikus ir arī ES līderu valstis radošā kapitāla ziņā. Valstu eksportspēja ir cieši saistīta ar to radošo kapitālu. Pētījumā, kurā Rīga salīdzināta ar 12 dažādām Eiropas pilsētām, tajā skaitā Amsterdamu, Minheni un Helsinkiem, tika atklāts, ka Rīgai no visām šīm pilsētām bija vislielākā nodarbinātība zināšanu intensīvās industrijās. Tomēr tā maz izmanto jaunrades ekonomikas iespējas – tā veido maz inovāciju, darba ražīguma ziņā Latvijas iedzīvotāji būtiski atpaliek no vecajām ES dalībvalstīm un ASV. Tas gan nenozīmē, ka Latvijā cilvēki mazāk strādā, bet gan to, ka tie rada salīdzinoši mazu pievienoto vērtību savam darbam, tas ir, cilvēkkapitāls netiek pilnvērtīgi izmantots.

Eiropas Komisijas jaunākais pētījums par inovāciju ieviešanu liecina, ka Latvija inovāciju ieviešanā ir pēdējā vietā Eiropas Savienības valstu vidū. Latvijai seko Bulgārija un Lietuva, savukārt Igaunijas sniegums inovāciju jomā ir daudz labāks nekā abām pārējām Baltijas valstīm, jo teju atbilst ES vidējam līmenim. ES līdere inovāciju ieviešanā ir Zviedrija, tai seko Dānija, Somija un Vācija. Pētījumā secināts, ka inovāciju jomā ES ir krietni priekšā Indijai un Krievijai, taču spēcīgu progresu šajā jomā uzrāda Brazīlija un Ķīna, turklāt ES joprojām atpaliek no savām galvenajām konkurentēm ASV un Japānas.

Pozitīvas tendences Rīgas reģionā vērojamas starptautiska mēroga transporta un sasniedzamības infrastruktūras attīstībā. Starptautiskā lidosta „Rīga” ir lielākais starptautiskās aviācijas uzņēmums Baltijas valstīs un galvenais gaisa satiksmes centrs, kā arī viena no visstraujāk augošajām kompānijām Latvijā. Kopumā tā apkalpo vairāk kā pusi no Baltijas valstu starptautisko lidostu pasažieriem - 1993.gadā kompānija apkalpoja 310 tūkstošus pasažieru, 2009.gadā to skaits sasniedza 4 miljonus, arī lidojumu skaits šajā pašā

laika posmā pieaudzis no 11 704 līdz 60 097. Salīdzinājumam, Viļņas un Tallinas lidostu pasažieru apgrozījums 2009.gadā sastādīja nedaudz vairāk kā 1,3 miljonus pasažieru. Lidostas „Rīga” pasažieru termināls ir rekonstruēts un piemērots starptautisko pārvadājumu prasībām. Ņemot vērā pastāvīgo pasažieru un kravu apjoma pieaugumu, rodas nepieciešamība pēc piemērotas sasniedzamības infrastruktūras attīstības, jo lidostai trūkst atbilstošas sasaistes ar reģiona sabiedriskā transporta sistēmu un dzelzceļu tīklu.

Salīdzinājumā ar lielajām Skandināvijas lidostām (Ārlanda, Vantā), kur pasažieru apgrozījums gadā mērāms padesmitos miljonu, lidostas „Rīga” apgrozījums ir 3-4 reizes mazāks, tomēr tiek prognozēts, ka Rīga šādus apjomus varētu sasniegt tuvāko 20 gadu laikā. Starptautiskā Gaisa transporta asociācija prognozē, ka lidostas „Rīga” pasažieru apgrozījums 2032.gadā sasniegs 14 miljonus pasažieru. Tas nozīmē pieaugumu 3,5 reizes salīdzinājumā ar 2009.gadu. Visdrīzāk šie aprēķini balstās uz objektīvu globalizācijas seku un Rīgas ģeogrāfiskā stāvokļa novērtējumu. Par lidostas attīstības iespējām nākotnē liecina arī jaunu aviokompāniju ienākšana un jaunu lidojumu mērķu atklāšana.

2. Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ieviešana un uzraudzība

2.1. Reģiona plānošanas dokumenti

Attīstības stratēģija

Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2000.-2020.gadam ir ilgtermiņa reģionālās politikas plānošanas dokuments, kura izstrāde aizsākās 1997.gadā neilgi pēc reģionālā līmeņa veidošanās pirmsākumiem un tika apstiprināta 2000.gadā. Stratēģija ir attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka reģiona attīstības pamatnostādnes, ilgtermiņa attīstības mērķus un prioritātes, kā arī telpiskās attīstības virzienus. Mainoties situācijai reģionā radās nepieciešamība pēc attīstības stratēģijas satura un ilgtermiņa prioritāšu izvērtēšanas un pārskatīšanas, kā rezultātā 2008.gadā tika aktualizēta Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija, nemainot tās darbības termiņu.

Šobrīd attīstības stratēģijas ieviešanas iespējas nosaka neskaidrības plānošanas reģiona turpmākās pastāvēšanas, statusa un funkciju kontekstā, kā arī neskaidrā tiesiskā regulējumā attiecībā uz attīstības plānošanas sistēmu valstī kopumā.

Telpiskais (teritorijas) plānojums

Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums 2005.-2025.gadam tika apstiprināts 2007.gadā. Telpiskais plānojums ir reģiona ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas tika izstrādāts ciešā saistībā ar vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011.gadam. Plānojums ietver telpisko redzējumu attīstības stratēģijā un attīstības programmā nosprausto mērķu īstenošanai. Reģiona telpiskais plānojums kalpo kā satvars vietējām rīcībām teritorijas izmantošanā un vienlaicīgi tas ir arī reģionāls skatījums uz telpas attīstību, kas tiek izmantots valsts līmeņa attīstības dokumentu izstrādē.

Pašreizējā situācijā telpiskā plānojuma ieviešanas iespējas nosaka reģiona vietējās pašvaldības – plānošanas procesā tiek sniegti nosacījumi un atzinumi vietējo pašvaldību teritoriju plānojumiem. Rīgas plānošanas reģions veic arī vietējo plānojumu atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšanu. Informācija, kas tiek iegūta šajā procesā ir pamats uzraudzības pasākumu izvērtēšanai un tālākai plānošanai.

RPR notikušas būtiskas izmaiņas teritorijas attīstības jomā – Pierīga veidojas kā Rīgas metropoles areāla sastāvdaļa, kam nepieciešams komplekss attīstības skatījums. Baltijas jūras piekraste blakus dzīves un atpūtas telpai ar vien vairāk pozicionējas kā attīstības teritorija, kas vēlas piesaistīt finansējumu. Rīgas plānošanas reģiona lauku telpas piedzīvo ar vien pieaugošu iedzīvotāju skaita samazinājumu. Piepilsētas teritorijās būtisku ietekmi ir atstājusi apbūves pārlietu lielā monopolizācija pār citiem zemes izmantošanas veidiem.

Pēdējos gados notikušās attīstības izmaiņas reģionā ir aktualizējušas nepieciešamību grozīt RPR telpisko plānojumu. Pašlaik, ņemot vērā reģiona plānošanas līmeņa neskaidrības, finansējums šādai aktivitātei nav paredzēts.

Attīstības programma

Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011.gadam tika apstiprināta 2005.gadā. Programmas darbības laiks beidzas 2011.gadā. 2009.gadā tika uzsākta programmas aktualizācija.

Ņemot vērā Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) uzdevumu, 2010.gadā būtiskākās aktivitātes notikušas pie Reģiona Ekonomikas profila izstrādes, kuras mērķis - nodrošināt reģiona ekonomikas iezīmēm (specifikai) un attīstības perspektīvām atbilstošu prioritāšu izvirzīšanu.

Pēc administratīvi teritoriālās reformas veidojas jauna situācija pašvaldībās - ir sācies jaunizveidoto novadu attīstības programmu izstrādes process. Šajā kontekstā ir būtiskas valsts un reģiona līmeņa vadlīnijas, kas balstītos uz skaidru politiku un ieviešanas mehānismiem tuvākajos gados.

Aktuāla ir jauna RPR attīstības programmas izstrāde 2014-2020.g., kas balstītos uz reģiona salīdzinošajām priekšrocībām, iezīmētu teritoriālās politikas virzienus. Pašlaik, ņemot vērā reģiona plānošanas līmeņa neskaidrības, finansējums šādai aktivitātei nav paredzēts.

Ekonomikas profils

Reģiona ekonomikas profils tika veidots kā reģiona attīstības programmas sastāvdaļa mērķtiecīgai Eiropas Savienības finansējuma ieguldīšanai teritoriju attīstībā nākamajā plānošanas periodā. Tika paredzēts, ka Ekonomikas profils ir pamats Nacionālā attīstības plāna teritoriālajam skatījumam, atbalsta iespējas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības programmās noteikto prioritāšu īstenošanai. Blakus tam, profils kalpo kā investīciju piesaistes mārketinga līdzeklis.

Reģiona ekonomikas profils ir teritorijas ilgtermiņa ekonomiskās attīstības raksturojums, kas atspoguļo reģiona ekonomiskās attīstības pamatu, ekonomiskās attīstības virzītājspēku perspektīvu, kā arī reģiona ekonomikas attīstībai nepieciešamos priekšnosacījumus.

Ekonomikas profila ietvaros ir identificēti iespējamie reģiona liela mēroga stratēģiskie projekti 2014.-2020.gadam pievilcīgas pilsētvides un starptautiskās satīklotības veicināšanai, reģiona inovāciju sistēmas veidošanai, starptautiski pievilcīgas augstākās izglītības pieejamībai, pētniecības institūciju internacionalizācijai, klāsteru attīstībai, riska kapitāla nozares attīstībai un citās jomās.

Rīgas plānošanas reģiona Ekonomikas profila izstrādes rezultāti tika izskatīti RPR attīstības padomē 2010.gada 2.jūlijā. Ekonomikas profils ir publicēts Rīgas reģiona mājas lapā www.rpr.gov.lv sadaļā „RPR attīstība un plānošana”. Profila materiāli ir iesniegti RAPLM, kas sadarbībā ar plānošanas reģioniem un LZA Ekonomikas institūta ekspertiem gatavo pārskatu par Latvijas reģionu ekonomiskās attīstības perspektīvām un virzieniem, ko plānots izdot 2011.gada pavasarī.

Sociālo pakalpojumu attīstības programma

Sociālo pakalpojumu attīstības programma alternatīviem sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem 2010.-2016.gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas tika izstrādāts 2010.gadā Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projektā

apakšaktivitātes "1.4.1.2.4. Sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība reģionos" ietvaros. Programma apstiprināta Rīgas plānošanas reģiona Attīstības padomē 2010.gada 2.jūlijā.

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu Rīgas plānošanas reģiona pašvaldības sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību iedzīvotājiem. Katra pašvaldība attīsta sociālos pakalpojumus un nodrošina sociālo palīdzību atbilstoši pašvaldības stratēģiskajiem dokumentiem, attīstības plāniem un finanšu resursiem, taču katras pašvaldības ietvaros attīstīt visus nepieciešamos sociālos pakalpojumus nav ekonomiski pamatoti. Sociālo pakalpojumu plānošana tiek veikta reģionālā līmenī.

Programmas mērķis ir nodrošināt alternatīvo sociālo pakalpojumu plānotu un efektīvu attīstību reģionā ar mērķi pilnveidot personu ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļu, bezpajumtnieku un citu sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu sociālās un funkcionālās prasmes, lai palielinātu mērķa grupas nodarbinātību un integrāciju sabiedrībā.

Kopumā programmā definēti 22 pakalpojumi, veikts to detalizēts apraksts un klasifikācija atbilstoši likumā noteiktajiem sociālo pakalpojumu veidiem, kā arī izveidots programmas rezultātīvo rādītāju prognozes plāns (prognozējamais klientu skaits katram pakalpojuma veidam).

Eiropas Sociālā fonda aktivitātes „Sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība reģionos” 2.kārtas ietvaros paredzēts finansējums projektiem, kas sniedz ieguldījumu programmu mērķu sasniegšanā. 2010.gada beigās uzsākta programmas uzraudzība.

2.2. Vietējo pašvaldību plānošanas dokumenti

Attīstības stratēģijas

Attīstības stratēģiju izstrāde pašlaik ir pašvaldību iniciatīva, kas izriet no loģikas – izstrādāt ilgtermiņa prioritātes atsevišķā dokumentā. Spēkā esošais regulējums neparedz šādus dokumentus. 2010.gadā savas attīstības stratēģijas apstiprināja reģiona lielākās pašvaldības – Rīga un Jūrmala, bet Ikšķiles un Ķekavas pašvaldības šobrīd izstrādā attīstības stratēģijas, iepriekš vēl tikai Garkalnes pašvaldība ir izstrādājusi telpiskās attīstības stratēģiju. Citas reģiona pašvaldības pieturas pie normatīvajos aktos noteiktā attīstības plānošanas dokumentu dalījuma - attīstības programmas un teritorijas plānojumi. Daļa no pašvaldībām iekļauj attīstības ilgtermiņa skatījumu attīstības programmās un/vai teritorijas plānojumos.

Pašlaik esošais regulējums neparedz atsevišķu vietu šādam dokumentu veidam. RAPLM izstrādātie Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī nosaka Stratēģiskās daļas nepieciešamību attīstības programmas sastāvā, bet šiem ieteikumiem ir neobligāts raksturs. Likumprojekts „Teritorijas attīstības plānošanas likums” paredz stratēģiju nacionālā un vietējā līmenī.

Izstrādājot attīstības stratēģijas šobrīd, būtu jāapzinās attīstības iespējas ierobežotu resursu apstākļos, kā arī veidot ilgtermiņa attīstības prognozi, esošo teritorijas plānojumu un programmu izvērtēšanu.

Attīstības programmas

Attīstības programmas līdz teritoriālajai reformai nebija izstrādātas visām pašvaldībām (skat. 2009.g. RPR attīstības uzraudzības ziņojumu). Līdzās neesošai ilgtermiņa plānošanai, 4 novada pašvaldībām nav izstrādātas attīstības programmas vispār (5.attēls), bet 6 novada pašvaldībām attīstības programmas ir vecākas par likumā noteikto darbības termiņu – 7 gadi. Savukārt 8 no 16 novadu pašvaldībām, kurām 2009.gada administratīvi teritoriālās reformas rezultātā mainījās robežas (tika apvienotas 2 vai vairāk kaimiņu pašvaldības) nav līdz šim uzsāktas kopējas attīstības stratēģijas un/vai programmas izstrāde. Šādu situāciju var daļēji skaidrot ar valsts atbalsta instrumentu cikliskumu teritorijas attīstības plānošanai.

5.attēls

Pašvaldību attīstības programmas Rīgas plānošanas reģionā

Raksturojot attīstības programmas Rīgas plānošanas reģiona pašvaldībās, jāatzīmē, ka pirmie mēģinājumi sasaistīt šos dokumentus ar pašvaldības budžeta plānošanu ir notikuši pēdējā gada laikā (2010.gada beigās pēc jaunās metodikas ir apstiprinātas 4 attīstības

programmas, bet 7 ir izstrādes stadijā), kas izskaidrojams ar atbildīgās ministrijas sagatavoto metodiku vietējo pašvaldību attīstības programmu izstrādē.

2011.gadā un turpmāk vajadzētu būt vērojamām tendencēm pašvaldību attīstības dokumentu ieviešanā – vai apstiprinātie budžeti būs saskaņā ar Attīstības programmas Investīciju plānu, vai konsekventi tiks atbalstītas izvirzītās prioritātes.

Vairākās reģiona pašvaldībās līdzās citiem plānošanas dokumentiem ir izstrādāts arī nozaru attīstības programmas, piemēram, uzņēmējdarbības veicināšanas un investīciju piesaistes, transporta, tūrisma, sociālās aizsardzības, izglītības u.c.

Teritorijas plānojumi

Plānošanas reģiona kompetence attiecībā uz vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu izstrādi ir noteikta Reģionālās attīstības likumā un Teritorijas plānošanas likumā. Kompetence izvērtēt vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma atbilstību normatīvo aktu prasībām, stājās spēkā 2008.gada 1.janvārī. Līdz 2008.gada 1.janvārim RPR izsniedza Nosacījumus vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu un to grozījumu izstrādei un sniedza atzinumu par izstrādāto vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu un to grozījumu redakciju atbilstību izsniegtajiem nosacījumiem.

Laika posmā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim, RPR Telpiskās plānošanas nodaļas speciālisti ir sagatavojuši 38 nosacījumus vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu un to grozījumu izstrādei un snieguši aptuveni 130 atzinumus par vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu un to grozījumu redakciju atbilstību izsniegtajiem nosacījumiem un vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu un to grozījumu galīgo redakciju atbilstību normatīvo aktu prasībām. 4.pielikumā iekļauts aplūkotajā laika posmā RPR izvērtēto vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu apkopojums, galveno vērību veltot izstrādāto plānojumu un to grozījumu atbilstībai RPR izsniegtajiem nosacījumiem, kas izriet no RPR Telpiskā plānojuma un tā Vadlīnijām.

Izvērtējot vietējo pašvaldību teritorijas plānojumus un to grozījumus (šobrīd visām reģiona pašvaldībām ir apstiprināti teritorijas plānojumi), konstatējami šādi būtiskākie trūkumi:

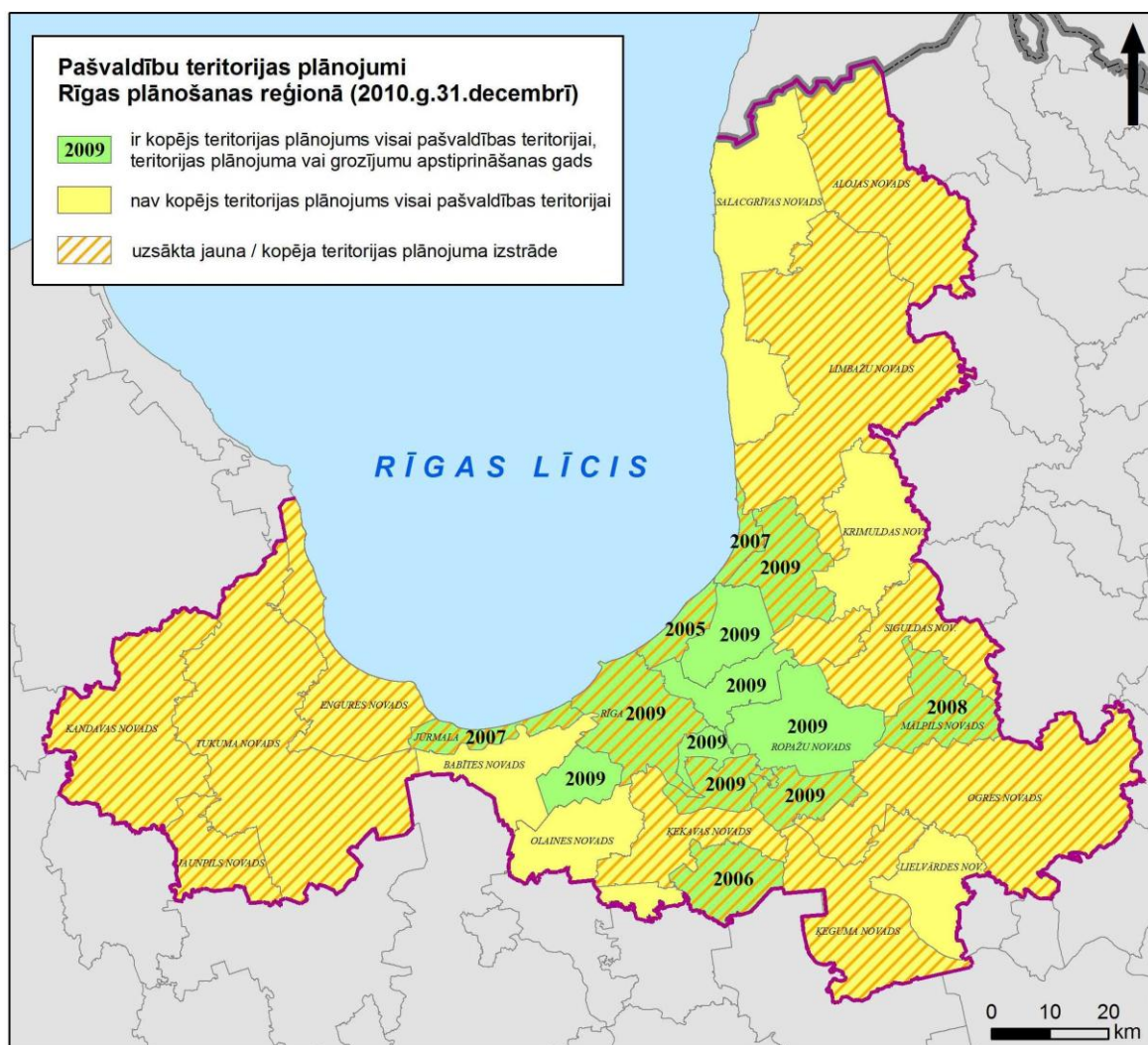
- 1) ilgtermiņa attīstības prognozēšana un plānošana,
- 2) nesamērīgā un nepamatotā apbūves teritoriju plānošana,
- 3) mežu un lauksaimniecības zemju transformācija, neizvērtējot šos resursus,
- 4) nepietiekama infrastruktūras plānošana,
- 5) esošo apbūves teritoriju vides uzlabošana (t.sk. revitalizācija),
- 6) augstāka līmeņa (reģionālā, nacionālā) vadlīniju izvērtēšana un ievērošana konkrētās teritorijas gadījumā,
- 7) kaimiņu pašvaldību attīstības mijiedarbības jautājumi,
- 8) spēkā esošā teritorijas plānojuma izvērtējums.

Pēc aptuveni pusotru gadu ilguša „klusuma perioda”, ko noteica ekonomiskā krīze un to pavadošais sastingums nekustamo īpašumu tirgū ir ievērojami atsākušies teritorijas plānošanas procesi reģiona pašvaldībās (6.attēls), kas izskaidrojams galvenokārt ar Eiropas Sociālā fonda aktivitāti „Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana”. Sakarā ar šo finansējumu tuvākajos 2 gados 17 novadu pašvaldībās Rīgas plānošanas reģionā paredzēts izstrādāt jaunus attīstības plānošanas dokumentus, t.sk. teritorijas plānojumus vai to grozījumus. Kvalificētu plānošanas speciālistu trūkums atsevišķās pašvaldībās, projekta nosacījumi, kas ļauj veikt darbus tikai kontraktējot „uz āru”, neskaidra valsts telpiskās attīstības politika (Apstiprinātā LIAS Telpiskā perspektīva nav pietiekoši detalizēta pašvaldību līmenim, jaunās reģionālās politikas pamatnostādnes vēl tikai izstrādā, bet jaunais NAP vēl nav uzsākts), rada riska situāciju jauno dokumentu kvalitātei.

6.attēls

Pašvaldību teritorijas plānojumi Rīgas plānošanas reģionā

2011.gadā paredzēts apstiprināt jauno teritorijas attīstības plānošanas likumdošanu, kas mainīs līdzšinējo kārtību un attīstības plānošanas dokumentu struktūru. Taču nenoteiktību rada apstākļi, ka virknē pašvaldību jau ir uzsākts intensīvs darbs pie jaunu plānošanas dokumentu izstrādes, bet jaunie normatīvie akti paredzēti apstiprināšanai tikai 2011. gada laikā.

2.3. Attīstības plānošanas dokumentu uzraudzības mehānismi pašvaldībās

Kā pozitīvāko piemēru Rīgas plānošanas reģionā attīstības uzraudzības sistemātiskā nodrošināšanā var minēt Rīgas pilsētu, kas 2010.gadā sagatavoja jau trešo ikgadējo pārskatu par attīstības stratēģijas un attīstības programmas ieviešanu. Papildus izdevumam informācija ir pieejama speciālā interneta vietnē www.sus.lv, šī mājas lapa kalpo gan publiskai informēšanai, gan kā datubāze (stratēģiskās uzraudzības sistēma), kuru ikdienā izmanto pašvaldības speciālisti.

Aptaujājot pārējās reģiona pašvaldības, noskaidrots, ka atsevišķās pašvaldībās notiek fragmentāra attīstības uzraudzība, kas nav tieši sasaistīta ar spēkā esošo dokumentu ieviešanas uzraudzību, piemēram, tiek sekots iedzīvotāju skaita izmaiņām dažādās pašvaldības teritorijas daļās. Vairums pašvaldību apkopo kopējos datus par visu pašvaldības teritoriju (piemēram, iedzīvotāju skaitu, migrāciju, dzimstību, mirstību u.c.) ikgadējā izdevumā - Pašvaldības gada pārskats. Pašvaldības, kuras 2010.gadā apstiprināja attīstības programmas, kas izstrādātas pēc jaunās metodikas, noteikušas indikatorus šī dokumenta ieviešanas uzraudzībai.

Uzraudzības sistēmas iedibināšanai nepieciešami arī daži priekšdarbi – informācijas vākšana un sakārtošana pašvaldībām noderīgā griezumā, kā arī datu pieejamība plānošanas vajadzībām. Katrā gadījumā pašvaldībām jāveido sava uzraudzības sistēma balstoties uz izstrādātajiem dokumentiem, esošajām problēmām (politiskais pasūtījums), kas prasa tālāku rīcību.

2.4. Attīstības plānošanas un uzraudzības sadaļa reģiona mājas lapā

Rīgas plānošanas reģiona mājas lapā www.rpr.gov.lv attīstības plānošanas un uzraudzības jautājumiem ir izveidota atsevišķa sadaļa „RPR attīstība un plānošana” (7.attēls).

Sadaļā sniegta aktuālā informācija par Rīgas plānošanas reģiona aktivitātēm attīstības un plānošanas jomā. Attīstības dokumentu izstrādes vai aktualizācijas laikā sadaļā tiek ievietota aktuālā informācija par dokumentu izstrādes procesu, šeit apskatāma arī saistītā dokumentācija un sabiedrisko apspriežu materiāli. Šobrīd mājas lapā pieejama informācija par *Attīstības programmas aktualizāciju* un *Ekonomikas profila izstrādi*.

Attīstības uzraudzības jautājumi iekļauti sadaļā *Uzraudzība*, kuras ietvaros iespējams apskatīt reģiona veiktās aktivitātes uzraudzības jomā, tajā skaitā ikgadējos uzraudzības pārskatus, kā arī saistītos tematiskos pētījumus. Pārskatā apkopoti Rīgas plānošanas reģiona sniegtie nosacījumi un atzinumi vietējo pašvaldību teritorijas plānojumiem, kā arī atzinumi vietējo pašvaldību attīstības programmām un vietējās rīcības grupu stratēģijām sākot ar 2009.gada 1.janvāri.

Izveidota atsevišķa sadaļa *Pasākumi*, kas ietver informāciju par rīkotajiem pasākumiem telpiskās plānošanas jomā Rīgas plānošanas reģionā.

Rīgas reģiona interneta mājas lapas sadaļa „RPR attīstība un plānošana”

Šodien ir ceturdiena, 27. janvāris - Ilze, Ildze, Izolde

GALVENĀ LAPA >> RPR ATTĪSTĪBA UN PLĀNOŠANA

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBA UN PLĀNOŠANA

Atbilstoši Reģionālās attīstības likumā noteiktajām funkcijām Rīgas plānošanas reģions savas kompetences ietvaros nodrošina reģiona attīstības plānošanu un uzraudzību. Rīgas plānošanas reģiona prioritārās darbības attīstības plānošanas ietvaros:

- reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentu izstrāde, ieviešana un uzraudzība
- piedalīšanās valsts līmeņa plānošanas dokumentu izstrādē un atzinumu sniegšanā par valsts normatīvo dokumentu projektiem
- reģiona vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu to atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšana
- plānošanas nosacījumu un atzinumu sagatavošana reģiona vietējām pašvaldībām par teritorijas plānojumiem un projektiem
- attīstības plānošanas dokumentu datu bāzes uzturēšana
- projektu izstrāde un ieviešana
- sadarbības koordinācija ar pašvaldībām plānošanas un projektu izstrādes un ieviešanas jomā
- informatīvu pasākumu rīkošana pašvaldībām telpiskās plānošanas un projektu izstrādes jomā
- tematisko pētījumu izstrāde telpiskās plānošanas jomā
- sadarbības tīkla veidošana starp reģiona pašvaldību plānošanas un attīstības speciālistiem

Sīkāka informācija par Rīgas plānošanas reģiona aktivitātēm attīstības un plānošanas jomā pieejama sadaļās [Attīstības programmas aktualizācija](#), [Ekonomikas profila izstrāde](#) un [Uzraudzība](#).

Avots: www.rpr.gov.lv

No 2008.gada sākuma ir izveidota attīstības plānošanas dokumentu elektroniskā bibliotēka jeb *Attīstības dokumentu datu bāze*, kuras mērķis ir vienā portālā apkopot visu informāciju par reģiona un vietējo pašvaldību attīstības dokumentiem – attīstības programmām un teritorijas plānojumiem. Datu bāzē ievietotie dokumenti uzskatāmi par informatīvu materiālu, to mērķis ir sniegt kopēju priekšstatu par pašvaldību plānošanas dokumentiem. Datu bāzes informācija tiek regulāri atjaunota - elektroniskie plānošanas dokumenti datu bāzei tiek pievienoti pakāpeniski, līdz ar jaunu attīstības dokumentu apstiprināšanu. Līdz 2010.gada beigām datu bāzē ir ievietoti visi 75 spēkā esošie vietēja līmeņa (pilsētas, novadi, pagasti) teritorijas plānojumi, kā arī 37 no 47 izstrādātajām vietēja līmeņa attīstības programmām. Attīstības dokumenti tagad ir pieejami arī pašvaldību mājas lapās.

Mājas lapas galvenajā sadaļā ievietota interaktīvā karte, kas ļauj aplūkot vispārēju informāciju par katru pašvaldību, tajā skaitā galvenos datus par pašvaldību, informāciju par novada teritoriju kā arī saiti uz pašvaldības interneta mājas lapu.

3. Reģiona attīstības atbalsta pasākumu īstenošana

3.1. Reģiona projekti

2010.gadā Rīgas plānošanas reģions turpināja iesākto ES finansēto projektu ieviešanu (3.pielikums), tai skaitā uzsāka 6 jaunu projektu realizāciju. 2010.gada beigās RPR darbojās 5 starptautiskos projektos, no kuriem 3 projektos bija vadošais partneris.

Arī šobrīd turpinās nepārtraukts darbs pie jaunu projektu pieteikumu sagatavošanas ES finansētajās programmās. Nesen uzsāktā projekta „Rīgas plānošanas reģiona administratīvās kapacitātes stiprināšana – speciālistu piesaiste projektu pārvaldībā” ieviešanas rezultātā 2011.-2012.g. sagaidāmi vairāki profesionāli sagatavoti projektu pieteikumi, kas turpmāk varētu tikt apstiprināti.

2010.gadā Eiropas Sociālā fonda darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.5.3.2. aktivitātes „Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” finansējuma ietvaros tika plānota reģiona attīstības plānošanas dokumentu izstrāde. Sadarbībā ar Kurzemes plānošanas reģionu tika sagatavots projekta iesniegums „Kurzemes un Rīgas plānošanas reģionu teritorijas plānojumu aktualizācija”, kur tika paredzēta arī kopīgo interešu teritoriju (Piekraste) telpiskās attīstības jautājumu risināšana. Jaunas reģiona attīstības programmas izstrādei tika sagatavots projekts sadarbībā ar Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju (RAPLM), kas kopā ar plānošanas reģioniem iesniedza projektu „Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam un plānošanas reģionu attīstības programmu 2014.-2020.gadam izstrāde”. Reģions nesaņēma atbalsts šo projektu realizācijai, jo projektu pieteikumi tika noraidīti.

Saskaņā ar pašreizējo Rīgas plānošanas reģiona statusu valsts pārvaldes sistēmā un deleģētajām funkcijām, RPR īstenotie projekti ir raksturojami kā reģionālo attīstību veicinošu izpēšu veikšana, vadlīniju izstrāde, dažādu jomu (piemēram, inovatīvas uzņēmējdarbības veicināšana, sociālā aizsardzība, tūrisma attīstība, starptautiskas sadarbības veicināšana) attīstības modeļu izstrāde, labās prakses pārņemšana. Projektos īstenotās aktivitātes izriet no RPR attīstības plānošanas dokumentiem.

RPR administrācijas 2010.gadā īstenoto un uzsākto projektu atbilstība reģiona Attīstības programmas mērķiem norāda galvenokārt uz uzņēmējdarbības vides attīstības projektu īpatsvaru (3.mērķis - Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība) un reģiona atpazīstamības jautājumiem (5.mērķis - Rīgas reģiona lomas un ietekmes pieaugums nacionālajā un starptautiskajā līmenī). Relatīvi vismazāk tiek domāts par reģiona sasniedzamības jautājumiem – 2.mērķim, Ērta reģiona starptautiskā un vietējā sasniedzamība, atbilst tikai viens no izstrādātajiem projektiem.

3.2. Vietējo pašvaldību projekti

Rīgas plānošanas reģiona pašvaldības aktīvi apgūst 2007.-2013.g. plānošanas perioda Eiropas Savienības fondu u.c. atbalsta finansējumu. No pašvaldību puses izskanējusi neapmierinātība par atsevišķu aktivitāšu pieejamību, t.sk. attieksmi fondu pieejamības noteikšanā mazajiem novadiem (mazāk par 5000 iedzīvotājiem).

Apzinot situāciju reģiona pašvaldībās, novērota tendence, ka nereti projektu pieteikumu gatavošanu ierosina atvērtā aktivitāte (aktuālais pieejamais finansējums) vai projekta idejas iniciators, nevis ilgtermiņa attīstības stratēģija vai attīstības programma, kur vajadzībām būtu jābūt sakārtotām prioritārā secībā, saskaņā ar Rīcības un Investīciju plāniem. Šādā gadījumā pastāv risks, ka pašvaldība iegulda līdzekļus aktivitātēs, kas nav prioritāras.

Aptaujājot pašvaldības, jāsecina, ka tās neveic līdzšinējo investīciju (realizēto projektu) izvērtējumu un analīzi par ietekmi uz pašvaldības attīstību ar mērķi gūt secinājumus turpmākajām aktivitātēm projektu finansējuma apgūšanā. Situācija ir līdzīga arī valstī kopumā, kur tiek uzskaitītā izmantotā nauda nozaru griezumā, ierobežotā veidā tiek analizēta tās teritoriālā dimensija, bet netiek vērtēta investīciju ietekme uz teritorijas attīstību.

4. Veiktie pētījumi un aptaujas

4.1. Ekonomikas profila izstrādes ietvaros veiktie pētījumi un aptaujas

Ekonomikas profila sagatavošanā piedalījušies Rīgas plānošanas reģiona speciālisti un piesaistītie eksperti. Sadarbībā ar SIA „Tractus” un SIA „We entrepreneurs Latvia” tika sagatavots ziņojums „Rīgas plānošanas reģiona resursi un to izmantošanas iespējas uzņēmējdarbības attīstībai”, sociālo zinātņu eksperts Sandris Mūriņš sagatavoja ziņojumu „Rīgas plānošanas reģiona perspektīvie attīstības virzieni”. Ekspertu nodevumu rezultāti ir izmantoti Ekonomikas profila materiāla sagatavošanā. Izstrādes laikā notika konsultācijas ar reģiona pašvaldībām, kā arī veikta uzņēmumu un pašvaldību aptauja uzņēmējdarbības attīstības iespēju un šķēršļu identificēšanai.

Ar pilnu Ekonomikas profila materiālu, tajā skaitā aptauju rezultātiem un statistiskajiem pielikumiem iespējams iepazīties Rīgas plānošanas reģiona mājas lapā www.rpr.gov.lv sadaļā „RPR attīstība un plānošana”.

Aptauju mērķis un pieeja

Uzņēmējdarbības attīstības šķēršļu un iespēju identificēšanai tika veikta uzņēmēju aptauja „Rīgas reģiona uzņēmumu prioritātes un problēmas turpmākajā izaugsmē” un pašvaldību aptauja „Pašvaldību iespējas un ierobežojumi uzņēmējdarbības veicināšanā”.

Aptaujas tika veiktas no 2010.gada februāra līdz aprīlim ar nolūku apzināt Rīgas reģiona uzņēmumu prioritātes un galvenās problēmas to turpmākajā izaugsmē un pašvaldību iespējas un ierobežojumus uzņēmējdarbības veicināšanā. Aptauju mērķis ir balstoties uz uzņēmēju vajadzībām, interesēm un attīstības plāniem uzlabot pašvaldību iespējas uzņēmējdarbības attīstībai un uzņēmējdarbības vides pilnveidošanai, veidojot kopīgus sadarbības projektus efektīvai finanšu resursu apguvei, veicinot investoru piesaisti pašvaldību un reģionu ekonomikas attīstībai.

Atbildes tika saņemtas no visām 30 reģiona pašvaldībām, kur viedokļa sagatavošanā piedalījušies galvenokārt pašvaldību attīstības plānošanas speciālisti, projektu vadītāji, kā arī domes priekšsēdētāji. Uzņēmumu aptaujā tika saņemtas atbildes no 72 reģiona uzņēmumiem, kas bijuši vadošie pēc apgrozījuma rādītājiem 2008.gadā. Respondentu vidū ir dažādu jomu, galvenokārt apstrādes rūpniecības, būvniecības, tirdzniecības, lauksaimniecības, mežsaimniecības, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu mazie, vidējie un lielie uzņēmumi dažādās reģiona pašvaldībās, tajā skaitā Rīgas un Jūrmalas.

Rezultāti, secinājumi un priekšlikumi

Aptaujas vieš lielāku skaidrību attiecībā uz uzņēmējdarbību ierobežojošo administratīvo šķēršļu struktūru, iespējamiem risinājumiem uzņēmējdarbības attīstībai pašvaldībās, pieejamo infrastruktūru, atbalsta pasākumiem, kā arī perspektīvajām nozarēm.

Nozīmīgākie šķēršļi uzņēmumu attīstībā

Kā traucējošākie uzņēmumu vidū tiek minēti tirdzniecības, transporta pārvietošanās un būvniecības ierobežojumi, kā arī dažādu atļauju saņemšanas ierobežojumi. Kā galvenie faktori, kas traucē pašvaldībām atbalstīt uzņēmējus ir risks pārkāpt likumu par valsts un pašvaldību līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu, līdzekļu trūkums, kā arī pastāv

risks radīt konfliktus ar neatbalstītajiem uzņēmējiem. Pašvaldības kā vienu no galvenajiem šķēršļiem uzņēmējdarbības attīstībai norāda nodokļu politiku un kā iespējamo risinājumu piedāvā nodokļu politikas pārskatīšanu – lielākas iedzīvotāju ienākuma nodokļa daļas, uzņēmuma ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa daļas ieskaitīšana pašvaldības budžetā.

Vislielākais negatīvais uzņēmēju vērtējums par uzņēmējdarbības vides problēmām ir attiecībā uz pašvaldību sniedzamajiem pakalpojumiem. Pilnībā apmierināti ar pašvaldību pakalpojumiem ir tikai atsevišķu pašvaldību uzņēmēji.

Galvenās problēmas:

- Nepietiekama informācija par uzņēmējdarbību un investīciju iespējām
- Lielākā daļa pašvaldību nesadarbojas ar uzņēmējdarbības atbalsta organizācijām
- Vāja sadarbība ar apkārtējām pašvaldībām
- Informācijas trūkums par uzņēmēju atbalsta iespējām

Izņemot reģiona lielās pilsētas un atsevišķus novadus, pašvaldību un uzņēmēju sadarbība ir diezgan vāja, kas izpaužas uzņēmējdarbības atbalsta organizāciju trūkumā vai informācijas nepietiekamībā par šādu organizāciju eksistenci.

Kā nozīmīgākie šķēršļi uzņēmumu attīstībā tiek minēti:

- Nodokļu politika
- Finanšu pieejamība
- Infrastruktūra – autoceļu kvalitāte un pievadceļu trūkums
- Uzņēmējdarbības atbalsta organizāciju un informācijas trūkums par atbalsta iespējām
- Uzņēmumu speciālistu atbilstošu prasmju trūkums
- Nepietiekama sadarbība starp pašvaldību un uzņēmējiem

Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi un pieejamā infrastruktūra

Uzņēmējdarbības attīstība nav iedomājama bez finansēšanas. Finansējuma avoti un veidi ir atkarīgi no uzņēmuma lieluma, ražošanas jeb tehnoloģiskā, kā arī ražojamo produktu dzīves cikla, uzņēmuma īpašnieku un vadītāju pieredzes un citiem faktoriem. Reģiona aptaujas liecina, ka no uzņēmējdarbības finansēšanas viedokļa nozīmīgākie faktori ir banku aizdevumi, kā arī ES struktūrfondi.

Nozīmīga loma uzņēmējdarbības veicināšanā ir vietējām pašvaldībām – 80 % Rīgas reģiona pašvaldību nodarbojas ar uzņēmējdarbības veicināšanu un puse no tām savu sadarbību ar uzņēmējiem vērtē kā apmierinošu. Uzņēmējdarbības veicināšanas plānošana pašvaldībās parasti aprobežojas attīstības plānošanas dokumentu ietvaros. Atsevišķas pašvaldības ir izstrādājušas arī nodarbinātības programmas un uzņēmējdarbības attīstības programmas.

No uzņēmējdarbībai pieejamās infrastruktūras un tās kvalitātes nozīmības viedokļa vairumā aptaujātie uzņēmumi kā vissvarīgāko atzīmē autoceļu kvalitāti un pievadceļu trūkumu, turklāt tiek atzīmēta nepieciešamība tos uzlabot. Tas vēlreiz apstiprina zināmo faktu, ka autoceļu pieejamība un pievadceļu trūkums un to kvalitāte ir viens no kritiskākajiem uzņēmējdarbības attīstības faktoriem reģionā un plānojot teritoriju

attīstību, turpmāk skatāmi kā vienota, kompleksa sistēma. Kopumā Rīgas reģiona pašvaldību nodrošinājums ar elektroenerģijas, telekomunikāciju un atkritumu savākšanas pakalpojumiem ir apmierinošs, atsevišķās pašvaldībās problēmas sagādā gāzes pieejamība.

Uzņēmējdarbībai nepieciešamo brīvo teritoriju un telpu pieejamība ir salīdzinoši problemātiska - teritorijas ar ēkām, kurās ir komunikācijas pieejamas aptuveni 40 % reģiona pašvaldību un ceturtajai daļai pašvaldību šādu teritoriju nav vispār. Saistībā ar brīvo teritoriju un telpu pieejamību bieži pastāv apgrūtinājums, ka teritorijas ir pieejamas, bet tās nav pašvaldības īpašumā.

Iespējas uzņēmējdarbības attīstībai

Ņemot vērā identificētos šķēršļus uzņēmējdarbības attīstībai un pieejamo infrastruktūru, sabiedriskos pakalpojumus un uzņēmējdarbības atbalsta organizāciju darbību iespējams novērtēt iespējas uzņēmējdarbības attīstībai Rīgas reģiona pašvaldībās. Bez jau minētajiem problēmjasautājumiem attiecībā uz nodokļu politiku, nepietiekamu infrastruktūru, pakalpojumiem un informāciju par uzņēmējdarbību un investīciju piesaistes iespējām, Rīgas reģionā pastāv pietiekams potenciāls uzņēmējdarbības attīstības veicināšanā. Vairāk kā 2/3 Rīgas reģiona pašvaldību pieeja uzņēmējdarbības veicināšanā izpaužas kā atbalsts jaunu uzņēmumu piesaistē un izveidošanā, kā arī atbalsts jau esošo uzņēmumu attīstībai.

Tāpat pašvaldībām ir liela interese sadarbībai ar uzņēmumiem publiskās infrastruktūras vai pakalpojumu attīstībā, atsevišķas pašvaldības šajā jomā sadarbojas jau šobrīd, gandrīz 80 % pašvaldību ir gatavas sadarboties.

Esošās un perspektīvās nozares

Pašvaldību aptaujā tika pausts pašvaldību speciālistu viedoklis par nozīmīgākajām esošajām un perspektīvajām nozarēm. Pašvaldību viedoklis atspoguļo atsevišķu nozaru nozīmi pašvaldības attīstībā pēdējo gadu laikā un iespējamo nozīmi perspektīvā, taču tas ir atsevišķu speciālistu viedoklis, kas iespējams nav balstīts uz pamatotu nozares attīstības izvērtējumu.

Kā perspektīvās pašvaldības saskata nozares, kas balstās uz esošajiem resursiem – lauksaimniecību, koksnes rūpniecību, zivsaimniecību un saistītās nozares, pakalpojumu nozares – tirdzniecību, ēdināšanu, izmitināšanu, atpūtu, tūrisma, valsts noteiktās prioritātes – transportu un loģistiku, izglītību, zinātnei, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, kā arī būvniecību, kuras īpatsvars paredzams tuvākajā laikā vairs nebūs tik ievērojams.

4.2. Rīgas jūras līča piekrastes teritorijas noteikšana

Jebkura objekta noteikšanai var lietot robežas, kas iezīmē mūsu izpratni par šo objektu un nošķir to no citiem. Ja šis objekts vēl ir arī telpisks, tad nepietiek ar parastu definīciju, bet tai ir jāpiekārto telpiska sapratne par robežām, kas šo teritoriju nosaka.

Darba mērķis

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekraste (Piekraste) kā valsts interešu (attīstības) teritorija, kas noteikta Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (LIAS), blakus Pierīgas (Rīgas aglomerācijas), Pierobežas teritorijai tiek plaši lietota plānošanā. Tai pašā laikā nav skaidra šo jēdzienu teritoriālā identitāte. Piekrastes robežas ir atkarīgas no šīm dažādām izpratnēm un tās savukārt – no mērķiem un analīzes konteksta. Latvijā Piekraste kā plānošanas teritorija nav definēta.

Esošā darba uzdevums ir analizēt dažādas Piekrastes izpratnes to ietekmējošos faktorus un iezīmēt galvenos Piekrastes robežu noteikšanas principus, kas vērsti uz teritorijas pārvaldību. Tika analizēts aizsargjoslu likums kā Piekrastes galvenais tiesiskais regulējums, pašvaldību teritorijas plānojumi, METRUM, RAPLM, KALMES projekta, Piekrastes biotopu kartēšanas materiāli, sabiedrības tiesības uz piekļuvi Piekrastei, kas arī tiek izvirzīts par nozīmīgāko pārvaldības mērķi.

Darbs veikts Rīgas plānošanas reģiona teritorijas attīstības uzraudzības ietvaros 2010. gadā un apkopots atsevišķā sējumā „Rīgas jūras līča piekrastes teritorijas noteikšana”, publicēts RPR interneta mājas lapā.

Kopsavilkums, secinājumi, ieteikumi, turpmākie izpētes jautājumi

Piekraste tiek lietota neviennozīmīgi plānošanas un pārvaldības izpratnē. Tā saistās galvenokārt ar aizsargjoslu. Piekrastes izpratnei būtu jānostiprinās pārvaldības/apsaimniekošanas izpratnē, kas noteikti nav kārtējā aizsargjosla, bet gan teritorija. Piekrastes aizsargjosla ir pēc savas būtības plānošanas teritorija, kas nav iekļaujama aizsargjoslu izpratnē.

Piekrastes robežas nav noteiktas un nav viennozīmīgi nosakāmas. Piekrastes pārvaldības robeža ir uztverama vairāk kā zona, teritorija nevis kā līnija. Veidojot Piekrastes pārvaldības teritorijas robežas jāņem vērā pārvaldības mērķi, kas ir jānosaka iepriekš politikā.

Latvijā nav izveidojusies pieredze Piekrastes un citu kompleksu teritoriju pārvaldībai. Plānošanas, dabas aizsardzības instrumenti, saimnieciskās intereses, privātās un sabiedriskās darbojas atsevišķi un nesaistīti, kas tiek pamatotas ar civillikumu, ES normatīviem un direktīvām, teritorijas plānojuma zonējumu. Nav izveidojusies efektīva komunikācijas prakse ar dažādiem sabiedrības interešu paudējiem. To nosaka gan plānošanas instrumentu un metožu vājās izpratnes, nozīmes un lietojuma tradīcijas, gan privāto interešu dominānce sabiedriskajā vērtību sistēmā.

Kā galveno pārvaldības mērķi jāizvirza sabiedriski nozīmīgu teritoriju pieejamība. Nepieciešams ņemt vērā sabiedrības piekļuves tiesības Piekrastei. Blakus pludmalei, svarīgi ir arī piekļuves jautājumi jūrai, kāpām, mežam, apkalpojošajai infrastruktūrai, ceļiem, gan

no sauszemes gan jūras puses tā pat lineāri gar krastu mazinot vai novācot šķēršļus un barjeras.

Veidojot pieejas nodrošinošos mehānismus, tai pat laikā valstij jānodrošina, lai tiesību aktos noteiktās prasības un izpildes deleģējumi darbotos, tas ir jā nodrošina, lai visa ķēde no likuma līdz fiziskajai infrastruktūrai tiktu ievērota, paredzot valsts instrumentus tā nodrošināšanai – kompensācijas, zemes atsavināšana, izpirkšana, plānojumos paredzētā ievērošanu, tauvas joslas ievērošanu un tam līdzīgi.

Galvenie pieejas ceļi ir autoceļi/dzelzceļa līnijas, kas ir lineāras gar piekrasti. Ir jānodrošina daudzveidīgi piekļuves virzieni un formas, paredzot atbilstošus pasākumus un instrumentus. Ceļi var kalpot par nosacītu robežzonu Piekrastes pārvaldības jautājumu teritorijai.

Integrētā piekrastes pārvaldība/apsaimniekošana ir galvenais mērķis, kam jāpieskaņo nozaru mērķi. Kā pārvaldības blakus virzienus (mērķus) izdalīt atbilstošas vides kvalitātes (dabiskas, fizikālās un sociālas) nodrošināšanu.

Piekrastes apsaimniekošanas mērķiem jāsaistās ar klimata izmaiņu ideoloģiju paredzot atbilstošus mērķus/uzdevumus dažādām teritorijām. Politika, kas reaģē uz krastu ģeoloģisko procesu ietekmi jāsaista ne tikai ar šo procesu intensitāti, krasta īpatnībām, procesu intensitāti, bet arī ņemot vērā to ainavisko, kultūrvēsturisko nozīmi vietas identitātes veidošanā.

Nepieciešams saistīt sauszemes un jūras piekrastes daļas kompleksu jautājumu risināšanai – tai skaitā pludmales apsaimniekošanas, zemes īpašumu piederības, pieejamības, infrastruktūras krastā un jūrā jautājumi

No aizsargāšanas, kā galvenās Piekrastes teritorijas politikas mērķa, uzsvars jāpārliek uz attīstības izpratni plašākā nozīmē, kā ideoloģisko pamatus pārvaldībai. Aizsardzības izpratne ir jāintegrē attīstības jautājumos, kā nepieciešama komponente nevis kā pretstats.

Jāveido metodiska pieeja dažādu interešu saskaņošanas procedūrām un praksēm, kas būtu ieteikumi darbam pašvaldībās. Īpaši tas attiecas uz publiskās un privātās telpas līdzās pastāvēšanu un attiecībām. Šajā izpratnē publiskā telpa var nebūt vienlīdzīga ar privāto īpašumu. Jāveido vietas prakse šo jautājumu risināšanai.

Turpmāk būtu jāmeklē Piekrastes pārvaldības regulējuma vieta tiesību aktu sistēmā – vai tā ir jārisina viena aizsargjoslu likuma ietvaros un vai likums te ir atbilstošā forma. Esoša situācija rāda, ka Aizsargjoslu likums ietver daudz pretrunu un juridisku neatbilstību un kā tāds vai nu ir jāmaina vai arī jāatsakās no šāda regulējuma šajā likumā;

Kā alternatīvas aizsargjoslu likumam var būt jauns Piekrastes plānošanas likums, ar likumu apstiprināts nacionālais plānojums piekrastei, nacionālas vadlīnijas, kas deleģē reģionālam līmenim interešu saskaņošanu, ko kontrolē neatkarīga plānojumu kontroles institūcija, vairākas aizsargjoslas, kas sadalītas starp dažādiem tiesību aktiem, kā tas ir kaimiņvalstīm. Pēdējā gadījumā šis variants var darboties tikai ievērojot vairākus citus saistītus priekšnoteikumus.

Valstī jāvienojas - kādā plānošanas līmenī ir jāplāno Piekraste, katrā gadījumā tas nevar būt tikai vietējais līmenis, nepieciešams nacionāla līmeņa regulējums, kontrole,

pārraudzība, ko veic centrālās plānošanas institūcijas vai tiek deleģēts pakļautības institūcijām;

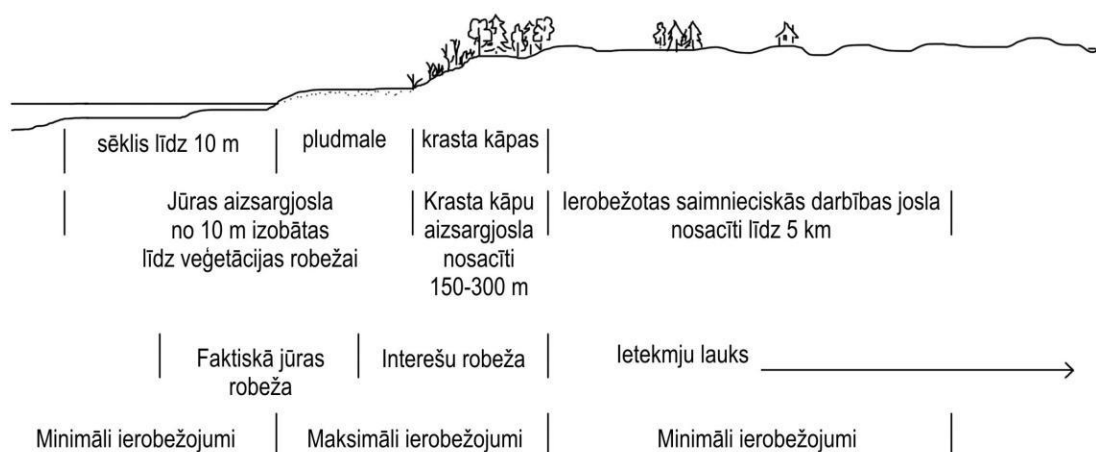
Pašlaik pārvaldība balstās tikai uz aprobežojumiem, ar ko jāreķinās arī plānošanas instrumentam. Ir meklējami citi veidi – kopienas līmenī, publiskās un privātās partnerības, sadarbības līgumu ietvaros;

Būtu nepieciešams veikt monitoringu/analīzi - kā likuma /politikas mērķi tiek realizēti attiecībā uz Piekrastes pārvaldību. To var darīt valsts līmeņa vai reģionāla līmeņa institūcijas.

Atklāts paliek jautājums - kā panākt to, ka teritorijas tiek noteiktas un interpretētas viennozīmīgi, vai tas vispār ir vajadzīgs un kādiem mērķiem. Kā tas attiecas uz Piekrastes pārvaldības gadījumu? Šajā nozīmē teritorijas plānojums ir mentālā karte – plānotāju, politiķu, sabiedrisko organizāciju un ierēdņu ideju interpretācija.

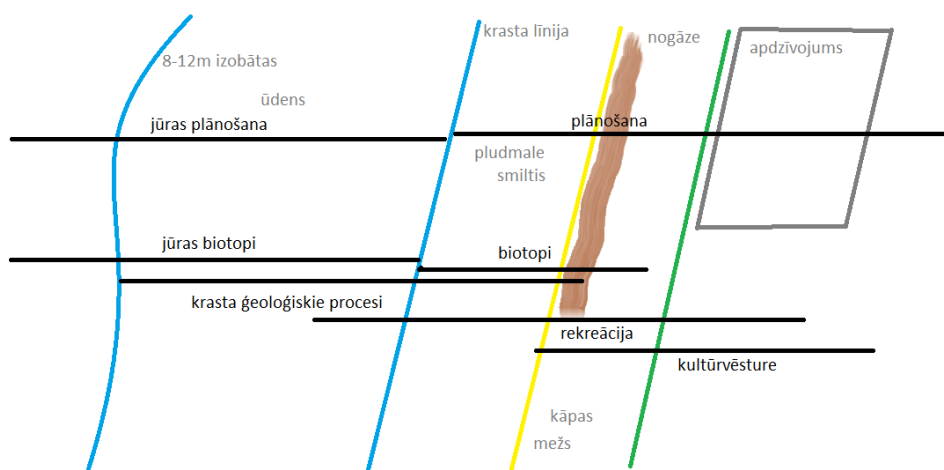
8.attēls

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas zonējums un ietekmes

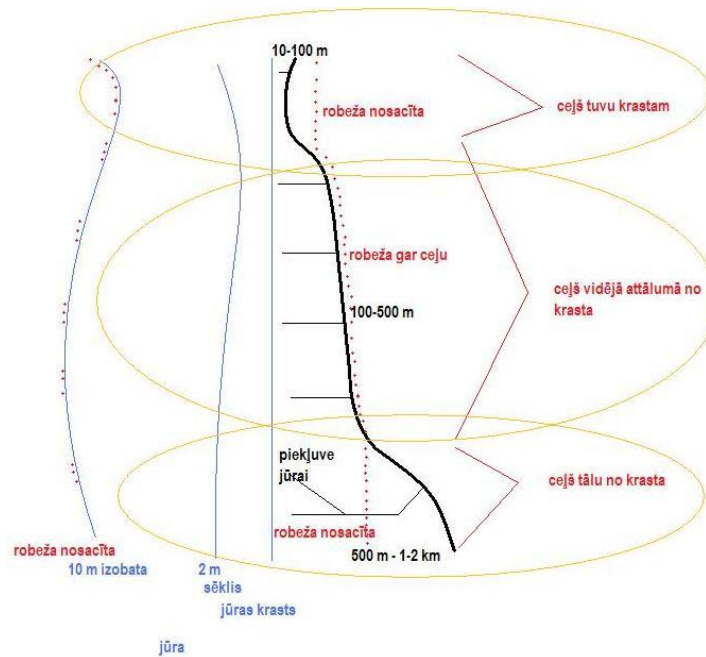

9.attēls

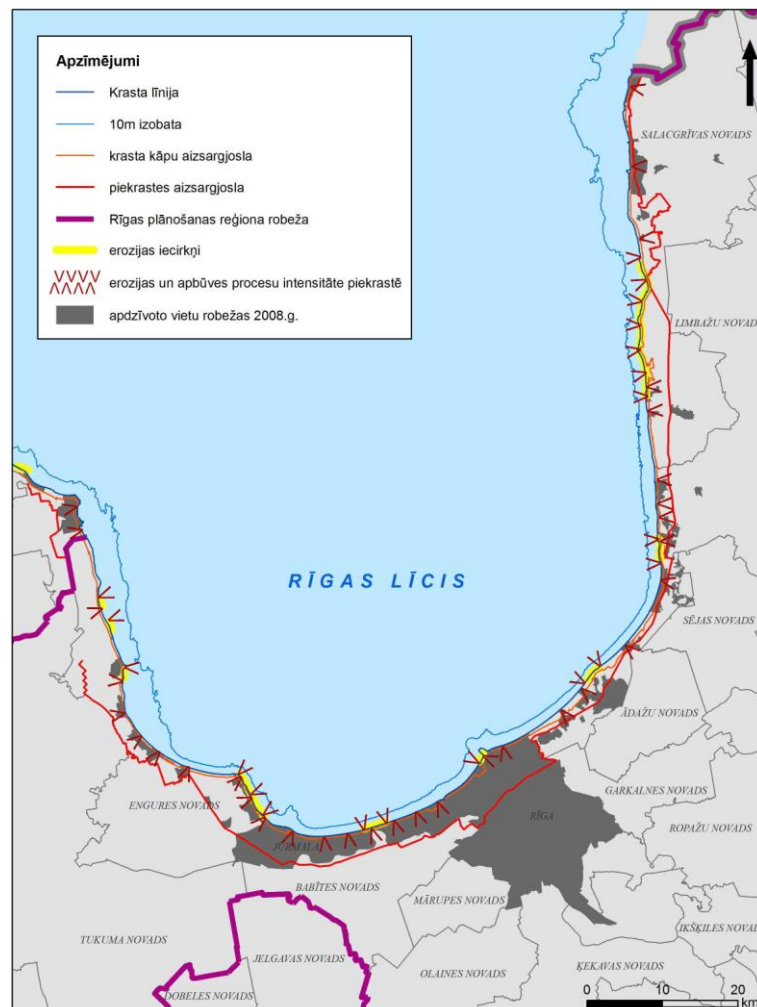
Piekrastes izpratnes dažādiem pārvaldības mērķiem

Kritēriji piekrastes robežu noteikšanai

Piekrastes dabisko procesu un saimniecisko procesu intensitāte

4.3. Sabiedriskā transporta organizācija Rīgas plānošanas reģionā

Sabiedriskā transporta funkcija

Ar 2010.gada 1.janvāri Plānošanas reģionam tika nodota sabiedriskā transporta organizēšanas funkcija no reorganizētajām (likvidētajām) rajona pašvaldībām. Plānošanas reģions nodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu 28 reģiona novados un tajos ietilpstošajās pilsētās. Saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumu, plānošanas reģioniem līdz 2020.gadam paredzēts pārņemt reģionālos starppilsētu maršrutus, kas nodrošina pārvadājumus reģiona teritorijā.

Saskaņā ar Sabiedriskā transporta likumu, Plānošanas reģions pārzina reģionālo vietējās nozīmes maršrutu tīklu un organizē sabiedriskā transporta pakalpojumus tajā pēc saskaņošanas ar Autotransporta direkciju, sniedz priekšlikumus Autotransporta direkcijai un republikas pilsētas pašvaldībai par nepieciešamajiem grozījumiem sabiedriskajā transportā to kompetencē esošajā maršrutu tīklā.

Funkcijas nodrošināšanai Plānošanas reģionam piešķirts finansējums Ls 40000 gadā. Funkcijas veikšanai izveidota Sabiedriskā transporta nodaļa ar 3 speciālistiem. Plānošanas reģions, kopš pilda minēto funkciju, ir izveidojis vienotu reģionālo maršrutu tīklu ar kopīgu datu bāzi, izstrādājis vienotu reģionālā vietējās nozīmes maršrutu tīkla kartogrāfisko materiālu, tai skaitā apzinot novados izveidotos skolēnu maršrutus.

Pie pašreizējās plānošanas sistēmas valstī, Plānošanas reģions ir optimālākais teritorijas lielums, lai veiktu maršrutu plānošanu, kas nodrošina reģiona novadu un novadu pilsētu iedzīvotājiem pieejamus sabiedriskā transporta pakalpojumus. Plānošanas reģiona ietvaros vieglāk apzināt sabiedriskā transporta nepieciešamību, veikt izmaiņas maršrutu tīklā, piemērojot tās novadu iedzīvotāju interesēm, ļaujot optimizēt maršrutu tīklu, samazinoties valsts finansējumam. Plānošanas reģions, pārņemot funkciju no rajonu pašvaldībām, ir pārņēmis saistības, tas ir, koncesijas līgumus noslēgtus ar pārvadātājiem par sabiedrisko transporta pakalpojumu sniegšanu, kuri atbilstoši likumdošanai pārreģistrēti Uzņēmumu reģistrā.

Sabiedriskā transporta maršrutu tīkls Rīgas reģionā

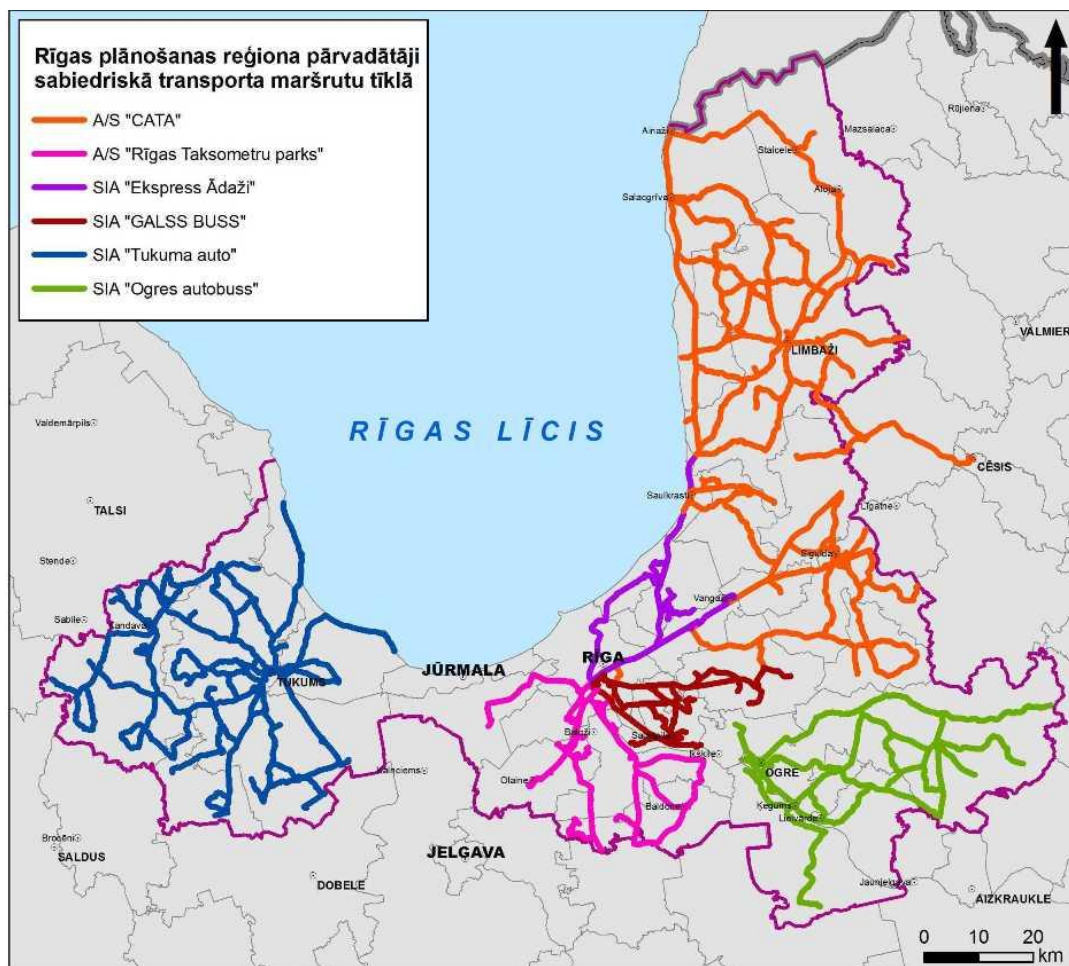
Plānošanas reģions organizē pasažieru pārvadājumus 170 maršrutos ar 2247 reisiem dienā un apjomu 12 630 950 km (2010.gadā). Reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā sabiedriskā transporta pakalpojumus nodrošina 6 pārvadātāju uzņēmumi. Katrs no tiem, saskaņā ar noslēgtiem līgumiem, veic pārvadājumus kādā no maršrutu tīkla daļām: A/S "CATA" – bijušajā Limbažu rajonā un Siguldas, Mālpils, Krimuldas, Sējas un Saulkrastu novados, SIA "GALSS BUSS" – Stopiņu, Salaspils, Ropažu novados, SIA "Ekspress Ādaži" – Garkalnes, Ādažu, Carnikavas, Saulkrastu novados, A/S "Rīgas taksometru parks" – Rīgas rajona Daugavas kreisā krasta teritorijā, SIA „Ogres Autobuss” – Ogres rajonā, SIA "Tukuma Auto"- Tukuma rajonā. Saskaņā ar vienošanos, Rīgas pilsētas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” veic pasažieru pārvadājumus 18 pilsētas maršrutos, kuri iziet ārpus Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas Garkalnes, Ropažu, Stopiņu, Salaspils, Ķekavas, Mārupes un Babītes novados.

Šobrīd valstī neviens dokuments neparedz sabiedriskā transporta sistēmas plānošanu atbilstoši tirgus pieprasījumam. Eiropas regulas nosaka: lai apmierinātu tirgus

pieprasījumu, būtu jāparedz elastīgs pakalpojuma piedāvājuma režīms nodrošinot regulāros pārvadājumus, speciālos regulāros pārvadājumus un neregulāros pārvadājumus. Pašreiz ir izveidojusies situācija, ka maršrutu plānošana vienmēr atpaliek no pieprasījuma pārmaiņām. Teorētiski, tirgus spēki galu galā noved pie optimālas transporta sistēmas. Bet praksē šī plānošana, kas faktiski ir izmēģinājumu un kļūdu labošana, prasa daudz laika un neadekvāti lielus finanšu resursus.

12.attēls

Rīgas plānošanas reģiona pārvadātāji sabiedriskā transporta maršrutu tīklā

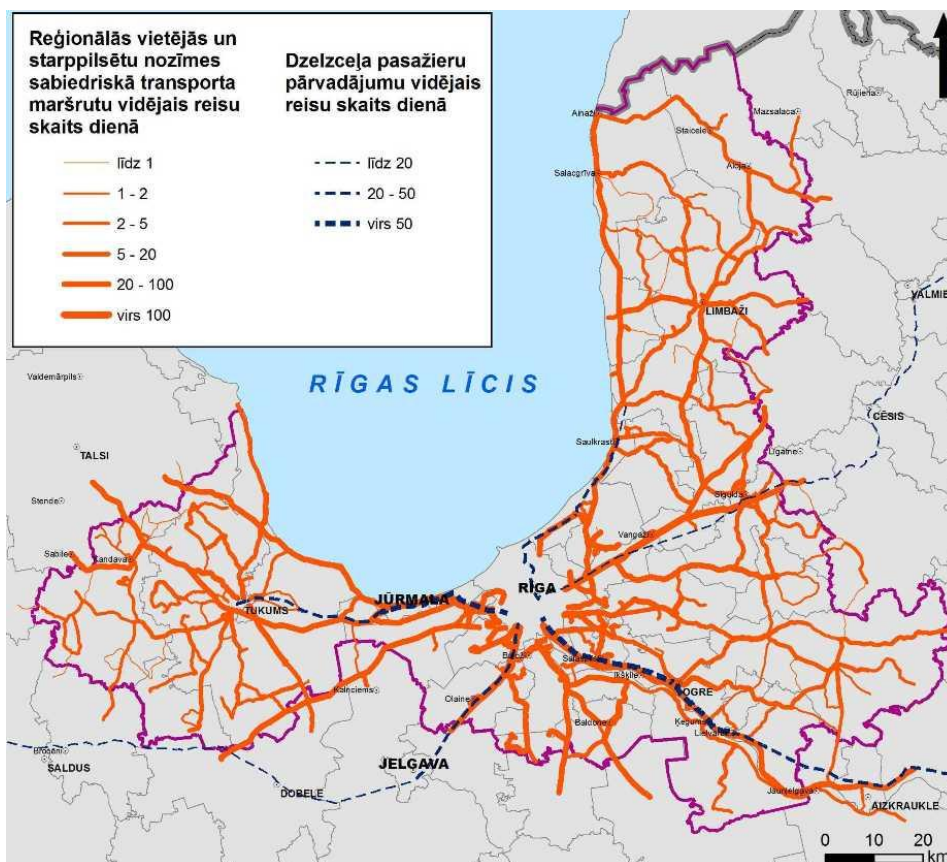

Reģiona teritorijā sabiedriskā transporta pakalpojumi tiek organizēti reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos, reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos, pilsētas nozīmes maršrutos un dzelzceļa maršrutos. Šo maršrutu plānošanu un pakalpojumu sniegšanu organizē dažādas institūcijas. Autotransporta direkcija plāno starppilsētu un dzelzceļu maršrutos, Plānošanas reģioni vietējās nozīmes maršrutos. Republikas pilsētās – Rīgā un Jūrmalā, pašvaldības atbild par pilsētas maršrutu tīklu, kuru robežas vietām iesniedzas blakus esošajās novadu pašvaldībās. Skolēnu pārvadājumus novados organizē pašas novadu pašvaldības.

Šādai sadrumstalotai sistēmai piemīt savi trūkumi. Plānošanas reģionam jāaskaņo visas darbības ar Autotransporta direkciju. Pieņemot lēmumus par vietējās nozīmes maršrutiem, reģionam trūkst informācijas par citu institūciju datiem pasažieru pārvadājumos.

Reģionālās vietējās un starppilsētu nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu un dzelzceļa pasažieru pārvadājumu reisu skaits

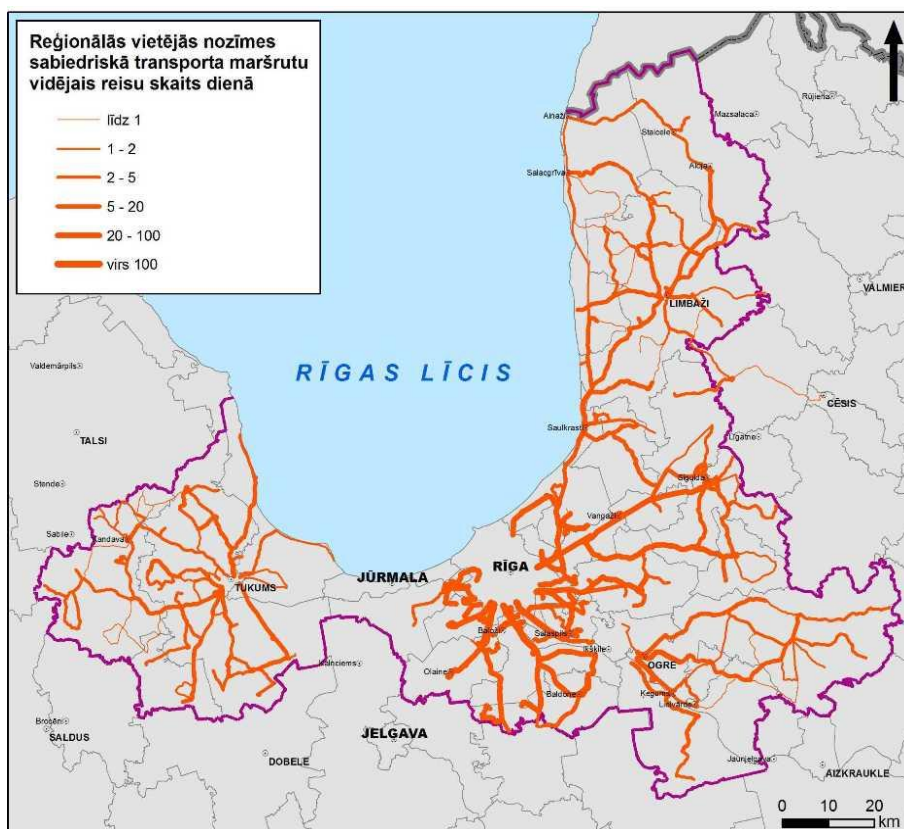

Reģionālais vietējās nozīmes maršrutu tīkls veido atdalītu teritoriālo pārklājumu, kur īpaši spilgti izpaužas bijušo rajonu teritoriju robežas. Maršruti ir izveidoti pēc rajonu principa – nodrošinot bijušo rajona centru sasniedzamību. Īpaši tas ir izteikts Ogres un Tukuma tīkla daļas gadījumā. Rīgas pilsētas sasniedzamību no tuvākām apdzīvotām vietām nodrošina pilsētas sabiedriskā transporta maršruti, kas iekļaujas pilsētas maršrutu tīklā. Šo minēto maršrutu tīklu pārklājumu vieno starppilsētu maršruti veidojot vienu kopēju transporta tīklu.

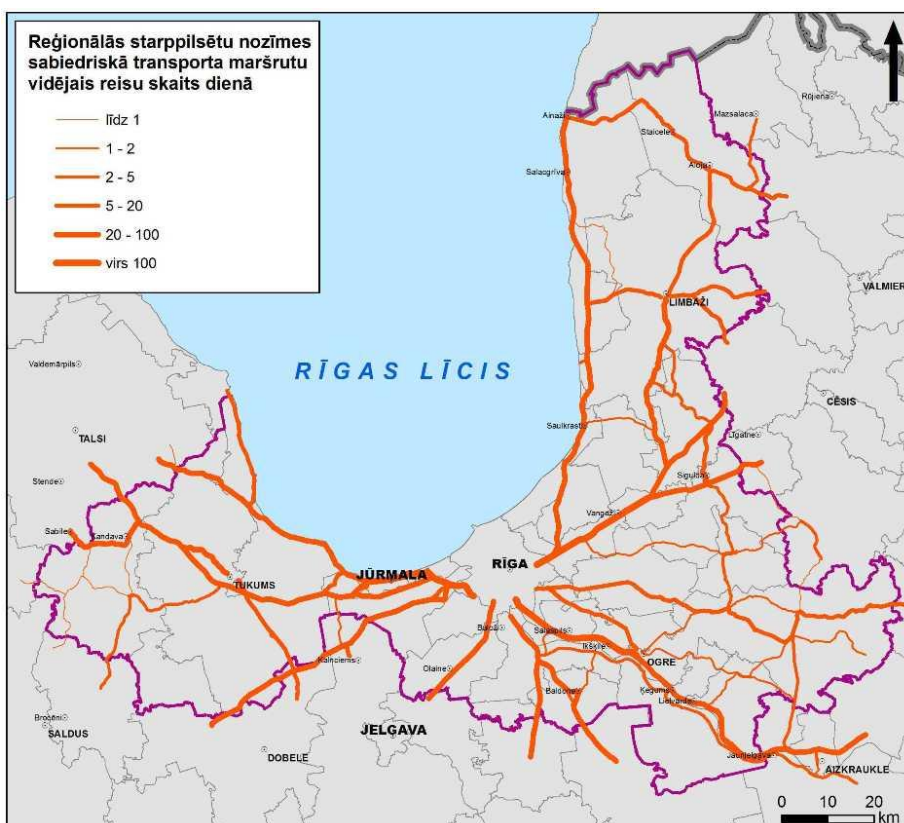
Kopējais reisu skaits RPR vērtējams kā salīdzinoši pietiekošs. RPR pilsētas ir savienotas ar vairāk kā 20 reisiem dienā. Bet no pilsētām attālākās apdzīvotās vietās to skaits ir minimāls. Tās ir bijušo Tukuma, Limbažu un Ogres rajonu lauku teritorijas. Sabiedriskā transportā iekļaujas arī dzelzceļš, kas spēj nodrošināt daudz lielāku pasažieru pārvadājumu skaitu. Par dzelzceļa galveno virzienu veidojas maršruts – Ogre – Rīga – Jūrmala, kur reisu skaits pārsniedz 50 reisu dienā.

Maršrutu skaits ir atšķirīgs, skatot atsevišķi vietējās nozīmes un starppilsētu pārvadājumus. Vietējo reisu skaits ir ļoti atšķirīgs. Galvenais virziens ir no pašvaldībām uz pakalpojumu centru - bijušo rajona centru, bet Pierīgā arī uz Siguldu un Saulkrastiem. Mazas iespējas ir nokļūt uz blakus esošajām pašvaldībām (vietējiem pakalpojumu centriem). Reģionālo starppilsētu maršrutu tīkls veido nepieciešamās saiknes starp reģiona pilsētām, kas nav saistītas ar vietējās nozīmes maršrutiem. Tomēr tas nav galvenais starppilsētu maršrutu tīkla uzdevums, jo šīs saiknes būtu jānodrošina vietējās nozīmes maršrutu tīklam.

Reģionālās vietējās nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu reisu skaits

Reģionālās starppilsētu nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu reisu skaits

Šobrīd Autotransporta direkcija veido vienoto biļešu tirdzniecības sistēmu (VBTS). Ministru kabineta noteikumos Nr.676 „Vienotas sabiedriskā transporta biļešu tirdzniecības, rezervēšanas un uzskaites sistēmas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” Plānošanas reģionu kompetence šajos noteikumos nav paredzēta, tādējādi Plānošanas reģioniem nav iespēja iesaistīties minētās sistēmas sagatavošanā un izmantošanā pilnvērtīgi kā partnerim. Ir pamats bažām, ka VBTS būs ļoti nepilnīga un tendēta uz šaurām datu ieguves un apstrādes iespējām.

Secinājumi, ieteikumi

Plānošanas reģions pašreiz veic pamatā sabiedriskā transporta organizēšanas funkciju. Nākošais solis ir pāreja uz pilnvērtīgu maršrutu plānošanu – no reģionālo vietējās nozīmes maršrutu plānošanas uz visu reģionā ietilpstošo maršrutu plānošanu. Lai veiktu šādu pāreju, nepieciešams valsts uzticēšanās reģionam (procedūru dublēšanās atcelšana), veidojot vienotu uz GIS risinājumiem balstītu informācijas telpu. Šāda pieeja plānošanai dotu efektīvu finanšu līdzekļu izlietojumu, uzlabotu informācijas pārvaldību, tīklu un maršrutu plānošanu, transporta un to apkāpnes plānošanu, darba un atpūtas laika grafiku ievērošanu, kā arī transportlīdzekļu uzraudzību un kontroli.

Dodot pastāvīgas tiesības Plānošanas reģioniem sabiedriskā transporta sistēmas plānošanā un finanšu līdzekļu administrēšanā, kļūtu efektīvāka sabiedriskā transporta tīkla pārvaldība reģionā un efektīvāka valsts piešķirto finanšu līdzekļu pārvaldīšana. Lai nodrošinātu integrētas transporta sistēmas darbību, nepieciešams veikt vairākus plānošanas un organizatoriskos pasākumus - nodrošināt autoceļu un pilsētu ielu rekonstrukciju, t.sk. esošo grants ceļu asfaltēšanu, sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstību, veidojot elektroniskos informācijas un biļešu pārdošanas risinājumus.

Sabiedriskā transporta sistēmas plānošanas pamatā ir jābūt transporta pieprasījuma un piedāvājumu datiem, kas iegūti no pārvadātājiem, pasažieru plūsmas apsekojumiem, informācijas no pašvaldībām, kā arī citiem statistikas rādītājiem.

Samazināta budžeta apstākļos maršrutu tīkls būtu plānojams ņemot vērā teritoriju sasniedzamības nodrošināšanu, pieejamos sabiedriskā transporta veidus, kombinējot vietējos nozīmes, gan starppilsētu reisu. Kā transporta veids pašlaik maz tiek izmantots dzelzceļa transports, kas RPR teritorijas plānojumā, gan Rīgas un Pierīgas mobilitātes plānā ir noteikts kā sabiedriskā transporta mugurkauls. Paralēlie autobusu maršruti ir resurss maršrutu optimizācijai.

Pārvadātājiem būtu jāsamazina nelietderīgās izmaksas, kā piemēram, pie neliela pasažieru skaita, apkalpojot maršrutus ar mazas ietilpības autobusiem.

5. Rīgas plānošanas reģiona rīcības priekšlikumi

5.1. Aktuālie reģiona attīstības jautājumi

Reģiona profilēšanās

Reģiona profila izstrādei ir divi mērķi – mārketinga un reģionālās politikas izstrādei.

Kā mārketinga pasākums Reģiona ekonomikas profils kalpo potenciālo investoru piesaistei, reģiona pozicionēšanai starptautiski. Šajā izpratnē reģionu profilēšanās izdevums ir ieguldījums mērķa sasniegšanai. Cita nozīme ir reģiona profilēšanās uzraudzības vajadzībām - veidojot atšķirīgu pieeju katram reģionam. Reģiona ekonomikas profila informācija šādā gadījumā tiek saistīta ar statistisko datu avotiem un starptautiski salīdzināmiem rādītājiem.

Kā reģionālās politikas izstrāde profils veido pamatu teritoriāli balstītai politikai, kuras nozīme uzsvērta ES 5. kohēzijas ziņojuma projektā. Lai varētu īstenot Eiropa 2020 mērķus un konkrēti – teritoriālo komponenti, tai pat laikā veidojot konkurētspējīgus reģionus, reģiona specializācija ir būtisks Latvijas ieguldījums ES politikas realizēšanā.

Reģionālās politikas veidošana prasa izstrādāt atbilstošus pasākumus balstoties uz reģionālām /teritoriālām priekšrocībām. Rīgas plānošanas reģiona gadījumā būtiski saistīt ekonomisko profilu ar reģiona teritorijas attīstības pasākumiem (reģiona attīstības programmu un teritorijas plānojumu) un valsts instrumentiem – Nacionālo attīstības plānu un citiem ES atbalstītiem finanšu instrumentiem.

Valsts centralizācija un reģionālā pārvaldes līmeņa loma

Pēdējos gados valsts institūciju reorganizācijas rezultātā notiek pakāpenisks centralizācijas un koncentrēšanās process. To pastiprina pēdējo gadu ekonomiskās krīzes apstākļi, finanšu aizdevēju prasības samazināt izdevumus sabiedrisko pakalpojumu jomā, kas rezultējas „masterplānos”, kuru galvenā nozīme ir koncentrēt pakalpojumus atsevišķos centros (7-9), tādējādi nodrošinot augstāku pakalpojumu kvalitāti un zemākas izmaksas. Tai pat laikā jāatzīmē, ka šāda pakalpojumu koncentrēšana attālina to no pakalpojumu saņēmēja un ir pretrunā ar Eiropas padomes rekomendācijām nodrošināt pakalpojumus maksimāli tuvu patērētājam. Līdzīga situācija ir izglītības jomā, kur tiek apvienotas skolas. Koncentrācija tiek ieviesta arī vairākās citās valsts nozaru institūcijās.

Viena no pēdējām iezīmēm ir valsts pārvaldes koncentrācija un centralizācija. Vietējo pašvaldību reformas rezultāti nav vēl izvērtēti, tomēr daudzās pašvaldībās darbinieku koncentrācija novadu centros nenoveda pie darbinieku samazināšanās un efektivitātes palielināšanās.

Plānošanas reģionu paredzamā likvidācija (kā to paredz valdības deklarācija) ir spilgta valsts pārvaldes centralizācijas iezīme. Pašlaik netiek piedāvāti alternatīvi risinājumi esošo pārvaldes funkciju veikšanai.

Preambula – runa ir par valdības apņemšanos likvidēt reģionālo pārvaldes līmeni neko nepiedāvājot vietā. Ziņojumā par Funkciju izvērtēšanas darba grupas priekšlikumiem par valsts budžeta finansētu funkciju izvērtēšanu nekas par reģionālā plānošanas līmeņa likvidēšanu nav teikts. Tātad, valsts funkciju auditā ir atzinusi, ka reģioniem ir jāpastāv. Zemāk izklāstītais varētu daļēji skaidrot šādas rīcības nevēlamās sekas.

Reģiona nepieciešamība

Izriet no vairākiem apsvērumiem

Svarīgs ir varas sadalījums valstī. Jāveido līdzsvars starp dažādiem varas līmeņiem. Valstī pastāv dabīgas intereses, kas nesakrīt ar administratīvām robežām, kas ir jāaskaņo, jākoordinē, jārisina. Piemēram – Rīgas aglomerācija vai Piekraste.

Padomju laika centralizāciju 1990.jos tika mēģināts mīkstināt, tomēr politiskie lozungi netika līdz galam realizēti. ES atbalsta decentralizāciju (arī finansiāli – programmas noteiktām teritorijām).

Reģionu likvidēšana ir uzskatāma par varas centralizāciju, kas ilgtermiņā var novest pie lielākām teritoriālajām atšķirībām, kas noteikti nav ES politika. Iepriekšējā plānošanas perioda ES struktūrfondu teritoriālā sadale bijusi nevienmērīga – Kurzeme, kam ir vislielākais IKP uz iedzīvotāju saņēma visvairāk naudas uz 1 iedzīvotāju un Latgale – ar viszemākajiem rādītājiem – vismazāk. Efektīvs reģionālais līmenis var veidot teritoriāli vairāk izlīdzinātu politiku.

Kontrole dažādos līmeņos ir būtiska. Valsts – reģioni – pašvaldības var veikt efektīvu uzraudzību un ar plānošanas mehānismiem nodrošināt savstarpēju saskaņotu politikas realizāciju.

Daudzveidība ir princips, kas jāievēro veidojot sistēmu un pašlaik Latvijā ir šāds stāvoklis. Tās rada iespēju veidot turpmāko izvēli balstoties uz labāko pieredzi. Pašlaik Reģioni pilda šāda „eksperimenta” poligons, ko izmanto arī ministrija, lai veidotu reģionālās attīstības dokumentus. (tieša pieredzes kopēšana nedod vēlamo efektu)

Reģionu loma

OECD LEED projektā „Stratēģiskās plānošanas, uzraudzības un novērtēšanas ietvari reģionu un pašvaldību attīstībai” 2008. gadā tika formulēti ieteikumi dažādiem plānošanas līmeņiem. Starp tiem, arī reģiona loma valsts – reģiona – vietējo pašvaldību kontekstā.

Reģionu loma ir *sadarbības organizācija un nodrošināšana* starp valsti un pašvaldībām starp valsts institūcijām noteiktās teritorijās, starp privāto un publisko sektoru, īpaši jau apstākļos, kad ir vāja pašvaldību savstarpējā un citu sektoru sadarbība. Valsts pienākums ir nodrošināt šādu sadarbību.

Būtiska ir *politiku saskaņošanas nodrošināšana* starp valsts un pašvaldību līmeņiem, nodrošinot atbilstošu finansējumu (plānu realizācijai). *Daudzgadīgu īstenošanas programmu izstrāde* ir reģionāla līmeņa uzdevums. Tas uzsvērts arī Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādņēs 2008.-2013.gadam (aktualizētas 2010. gada jūnijā): Plānošanas reģionu un pašvaldību vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos nepieciešams noteikt vidēja termiņa prioritāšu ieviešanas mehānismus un nodrošināt to sasaisti ar finansēšanas avotiem.

Reģionāla līmeņa teritorijas attīstības uzraudzība, datu uzturēšana, analīze zemākā līmenī nekā to dara CSP, būtu būtiska plānošanas vajadzībām. RPR veido uzraudzības ziņojumus (īkgadēji, pieejami RPR mājas lapā).

Plānošanas reģioni *veido un ievieš stratēģijas*, kurām būtu likuma spēks un reģionālos projektus.

Tālāka demokrātiskas decentralizācijas programma, ar domu nodot vietējam un, iespējams, reģionālam līmenim *papildu kompetenci*.

Reģionālā līmeņa budžeta plānošana, ko veido visas ministrijas, būs nepieciešama, lai veicinātu reģionālās ekonomiskās stratēģijas. Ir ļoti svarīgi, lai nodrošinātu reģionālajām ekonomiskajām stratēģijām noteiktas pilnvaras un līdzsvaru attiecībā uz citiem finansējuma avotiem.

Ziņojums uzsver, ka *katram nacionālajam plānam būtu nosakāma valsts reģionālā un vietējā kompetence*. (ziņojums pieejams RAPLM)

Eiropas reģionālās /kohēzijas politikas īstenošana

Pašreizējais reģionu līmenis Latvijā ir vērtējams kā optimāls ņemot vērā augstāk minēto (NUTS 3 reģioni, izņemot Rīgas plānošanas reģionu, kuru veido 3 statistiskie reģioni), lai veidotu līdzsvarotu telpisko politiku. Šāda struktūra veido pamatu darbam ar pašvaldībām un atbilstoša līmeņa ES projektu naudas piesaistei. 5. kohēzijas ziņojuma projektā ir uzsvēta nepieciešama pēc teritoriāli līdzsvarotākas politikas, lai to realizētu būs nepieciešams izstrādāt teritoriāli piesaistītas programmas un plānus. Reģionālā līmeņa plānu esamība būs svarīgs priekšnoteikums atbilstošu līdzekļu saņemšanai. Šādus plānus nevar izstrādāt valsts un vietējām līmenim tā ir neraksturīga funkcija, kas nav deleģējama. Turpat ir uzsvēta nepieciešamība pēc atbalsta vietējā un lokāla līmeņa kopēju pasākumu finansēšanā. Būs nepieciešams kopdarbs atbilstošu plānošanas dokumentu sagatavošanā, darba organizēšanā, kur plānošanas reģioniem ir pieredze daudzu gadu garumā. (arī šādus darbus nevar deleģēt vietējam līmenim un tas nav racionāli organizēt nacionālā līmenī – situācijas nepārzināšana, izmaksu efektivitāte).

Lai ilustrētu reģionālā līmeņa plānošanas līmeņa izzišanu, var skatīt rajona līmeņa likvidēšanu, kas radīja „tukšumu” vairākās pārvaldes jomās, kuras pārsniedz vietējo pašvaldību kompetenci. Rezultātā var veidoties „tukšums” un iespējamā finansējuma zudumi, kas saistīti ar reģionāla līmeņa plānošanu. Teritoriju līdzsvarotākas attīstības mērķis, kas izvirzīts gan Eiropas attīstības dokumentos, gan LIAS, tādā gadījumā būs daudz grūtāk sasniedzams.

Latvijas iekšējām teritoriālajām nepieciešamībām/ atšķirībām

Latvijas teritoriālās atšķirības ir milzīgas – Rīgas reģions, kas ir tuvu vidējiem rādītājiem Eiropā, tai pašā laikā kopumā atpaliiek no saviem konkurentiem Baltijas jūras telpā un Eiropā, ir ar ievērojamām iekšējām atšķirībām, kas prasa atbilstošas rīcības. Šādas rīcības pēc subsidiaritātes principa var vislabāk izstrādāt zemākais plānošanas līmenis, kam tas atbilst. Pašlaik likvidējot rajonus tas ir reģionālais.

Funkcijas - kopējā pieeja

Patiesībā jau ir bijusi iestrādāta plānošanas dokumentos – reģionālās politikas pamatnostādnes, MK noteikumos, kas regulē teritorijas plānošanu.

Reģiona funkcijas veidojamas uz pieeju – viss, kas pārsniedz vietējā līmeņa kompetenci būtu reģionāla vai valsts līmeņa atbildība. Kā piemērus var minēt gan bijušā rajona

līmeņa funkcijas, gan dažādu reģionālu institūciju darbības koordinēšanu, projektus, kas pārsniedz 1 pašvaldības intereses vai projektus, kas tiek realizēti vienā pašvaldībā, bet kam ir demonstratīvs vai metodisks raksturs, kas svarīgs visam reģionam.

Funkciju deleģēšana

Svarīgākā PR funkcija ir teritorijas attīstības plānošana un uzraudzība. Tā tiek veikta par kopējo (uzturēšanas) dotāciju PR. Plānošanas reģionu likvidēšana (finansiāli vai juridiski) likvidē plānošanas līmeni. Plānošanu tādā gadījumā būs jāuzņemas atbildīgajai ministrijai vai tās padotajai institūcijai. Plānošana reģionālā līmenī nav deleģējama uz vietējo līmeni, jo vietējam līmenim tas nav raksturīgs.

Valsts funkcijas būtu analizējamas – kuras tā patur un kuras nodod reģionālam līmenim.

Reģiona darbības efektivitāte

Saistāma ar paša reģiona statusu un tā lomu pārvaldes sistēmā. Un tikai pēc tam – ar iekšēju organizāciju.

Esošā situācija

Valsts deleģē ar likuma palīdzību (RAL) funkcijas, kam ir valsts dotācija. Par šīs dotācijas izmantošanu lemj AP, kas ir vietējo pašvaldību vēlētā institūcija. PR var veidot savas institūcijas (RPR gadījumā tādas nav). Jautājumu loks, par ko lemj AP ir ierobežots, bieži vien formāls (administrācijas budžets, darba plāns, atbalsts projektiem, valsts atbalsts atsevišķiem reģionāla līmeņa projektiem, formālu atskaišu apstiprināšana). Reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem ir ieteikuma raksturs vietējām pašvaldībām un ierobežota ietekme uz vietēja līmeņa plānošanu. Plānošanas hierarhiju nosaka reģionālās attīstības likums, bet kā šī hierarhija tiek ievērota, īsti nekas neregulē. Projekti, ko izstrādā PR ir papildus finansēšanas līdzeklis (pārsvārā tie ir mīkstie projekti, ko nosaka finansētāja prasības un pats reģiona statuss – reģionam nav savas mantas – nekustamais īpašums, ilgtermiņa noguldījumi bankās ...) Projektiem ir netieša saikne ar reģiona attīstības programmas ieviešanu, kas neparedz finanšu instrumentus.

Priekšlikumi

Reģions statuss skatāms divējādi - Reģions kā pašvaldību institūcija un Reģions kā valsts institūcija

Reģions kā pašvaldību institūcija. Reģioni veidojās 1990.-jos gados „no apakšas” kā objektīva nepieciešamība (reģiona attīstības aģentūras, Rīgas gadījumā - RRAA). Iniciatori bija rajona padomes un pašvaldības, lai risinātu kopējas plānošanas, attīstības jautājumus. Tie ir joprojām aktuāli, jo nav atbilstošas valsts politikas (vai tā ir vāja). Kā šāda institūcija PR nav zaudējusi savu nozīmi, bet atsevišķos gadījumos, tā pat ir palielinājusies. Piemēram – infrastruktūras, apdzīvojamības attīstības plānošanā Pierīgā, Piekrastē. Finansēja šo institūciju gan pašvaldības, gan vēlāk valsts ar dotāciju palīdzību, tādējādi apliecinot tās valstisko nepieciešamību.

Reģions kā valsts institūcija. PR tika izveidoti „no augšas” ar likuma palīdzību 2006. gadā. Kā valsts institūcija tā pārņēma pašvaldību veidotās institūcijas funkcijas un „saņēma” no ministrijām deleģētās funkcijas. Ar plānošanas reģioniem izstrādājot plānus sāka rēķināties valsts pārvalde – dažādas ministrijas, valsts iestādes. Plānošanas reģioni ir

tikuši iesaistīti daudzos valsts līmeņa plānošanas procesos, kur pauda tajās ietilpstošo pašvaldību intereses. Finansējums galvenokārt ir valsts un piesaistīto projektu nauda.

Attīstības scenāriji

Izmainot valsts institūcijas statusu (atteikšanās no valsts finansējuma), vai lemjot par kardinalākiem risinājumiem – valsts institūcijas likvidēšana, saglabājas reģionālas institūcijas nepieciešamība, kas risina reģionāla līmeņa jautājumus. Šajā gadījumā tā var būt atkal sabiedriska organizācija (reģiona attīstības aģentūra), kam noteikti būs ierobežotas iespējas saņemt informāciju un, tātad, veikt tos uzdevumus, kam tā tiktu izveidota. Valsts institūcijas šajā gadījumā nerēķinātos ar šādu institūciju un to loma būtu ierobežota.

Ņemot vērā krīzes situāciju valstī un tās ilgstoša rakstura problēmas, valsts šādā veidā atsakās no līdzsvarotas reģionālās politikas (LIAS), bet pašvaldības nebūs spējīgas pilnvērtīgi finansēt šādu institūciju.

Valsts atbalsts paliek ierobežotā līmenī – reģioni var veikt pamatfunkcijas – teritorijas attīstības plānošanu, plānu koordināciju, sadarbības jautājumu risināšanu, priekšlikumu sagatavošanu valsts līmenim, pašvaldību interešu pārstāvniecība valsts un finansēšanas institūcijās (programmās), kas nav deleģējamas citam plānošanas līmenim.

Lai veiktu efektīvi reģionālās pārvaldes funkcijas, nepieciešama reģionālo pašvaldību institūcijas izveide, kur ir tieši vēlēta reģionālā padome, izpildinstitūcija – administrācija un valsts likumā deleģētas funkcijas. Funkciju saturs un apjoms ir diskutējams. Šādai institūcijai būtu arī sava ienākumu bāze, manta. Tas dotu iespēju plānot un realizēt nopietnus reģionālus projektus.

Efektivitāte

Efektivitāte noteikti nav tikai vērtējama pēc principa – nauda – cilvēki – rezultatīvie iznākumi. Ar efektivitāti saprotot darba kvalitāti ne tikai formāli izdarītu minimālu darba apjomu, būtiski ir vērtēt pašu darba veidu, ko veic reģioni vai valsts institūcijas. Plānošanas dokumentu izvērtēšanu ministrijā varēja nosaukt par „ražošanas procesu”, kur ierobežotais cilvēkresursu apjoms nespēja tikt galā ar daudzajiem TP. Te jāņem vērā arī fakts, ka pašvaldību finansēšana no valsts puses TP izstrādei notika „lēcienuveidīgi” – vienlaicīgi ar funkcijas deleģēšanu PR tika paredzēti lieli līdzekļi TP izstrādei gandrīz pusē pašvaldību, kas prasīja lielus cilvēku resursus reģionos. Piedevām dažādos reģionos TP situācija bija atšķirīga.

Plānošanas dokumentu izvērtēšanas deleģētā funkcija efektīvi var būt veikta tikai tādā gadījumā, kad kontrolējoša institūcija ir neitrāla. Ņemot vērā zemes tirgus nozīmi pēdējos attīstības gados, ne ministrija, ne reģions šo funkciju nevarēja veikt efektīvi – RAPLM to deleģēja PR, labi apzinoties to nespēju veikt efektīvi šo funkciju PR statusa dēļ. Tika radīts (juridiski nostiprināts likumā) interešu konflikts. Ministrija neatbalstīja variantu - veidot atsevišķu neatkarīgu uzraudzības institūciju.

Sabiedriskā transporta jomā efektivitāte jāskata salīdzinot darbu rajona padomēs (RPR bija 4 rajoni un puse no Latvijas pārvadājumiem). Ir apšaubāma SM par centralizētu efektīvu funkcijas izpildi.

Attīstības teritorijas un jauni izaicinājumi (Pierīga, Piekraste)

Šī gadsimta sākums iezīmēja intensīvu attīstību koncentrējot to ap lielajām pilsētām, pirmkārt, ap Rīgu. Ideja par savrupu dzīvošanu privātmājā, mazregulēta pieļaujoša plānošana piepilsētā kopā ar banku kredītiem šo ideju ļāva īstenot samērā ātri pārveidojot mazizmantojamās lauksaimniecības zemes un daļu meža zemju par apbūves teritorijām. Būvniecība pie ūdeņiem ir bijusi nozīmīga izvēle attīstītājiem un privātiem investoriem. Attīstība Rīgas pilsētas robežas nebija tik izteikta, lai varētu kompensēt to pieprasījumu, kas radās būvēt tiešā Rīgas tuvumā. Rīgas pilsētā bija attīstīta jaunu daudzdzīvokļu māju būvniecība. Maz tiek runāts par šo abu procesu saikni un savstarpējo regulēšanu/plānošanu.

Lai gan Piekraste, gan Pierīga ir bijusi daudzu konfliktu un nacionālo institūciju uzmanības centrā, pašlaik nav atrasts/nav meklēts risinājums saprātīgai šo teritoriju attīstībai. Valsts veidotās "Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādnes 2011.-2017.gadam" projekts nosaka, ka plānojuma izstrāde piekrastē ir valsts uzdevums, kuras mērķis ir kompleksi risināt attīstības jautājumus piekrastē un adoptācija klimata izmaiņām (krastu noskalošanas problēmas), piekrastes pārvaldība. Ir sagatavota rīcības programma un tiek meklēti arī jauni finansēšanas avoti. Pašlaik nav skaidrs, kas veiks Piekrastes teritorijas plānojuma izstrādi un kāds ir šī plānojuma saturs un regulējošā nozīme.

Pierīgas teritorija lai gan ir noteikta kā nacionālas nozīmes teritorija LIAS, pašlaik nav guvusi tālākas valsts politikas aprises. Rīgas plānošanas reģionā pagājušajā gadā ir veikta Pierīgas apbūves morfoloģiska analīze (bijušā Rīgas rajona teritorijā), ir vairāki studentu darbi Pierīgas pašvaldībās, kuru mērķis ir izpētīt apdzīvojuma attīstību un rast risinājuma priekšlikumus attīstības izraisītajām problēmām.

22. decembrī RPR rīkotajā seminārā par Pierīgas apdzīvojuma plānošanu tika akcentētas šādas aktuālās tēmas un turpmākie fokusējamie jautājumi:

1) Vērtības, izpratnes, definēšana, sasaiste

Pašlaik nav apzinātas vērtības, kas veido pamatu plānošanai – atsevišķs mājoklis vai dzīvoklis, viensētu kultūra vai ciemi, regulēta attīstība vai „brīvība”, tūlītējs labums vai ilgtspējība. Katram savu savrupmāju – vai tas ir ideāls un cik lielam cilvēku skaitam. Katrai no iedzīvotāju grupām var būt atšķirīgas vērtību orientācijas - cik tās ir jāsaiesta kopā atsevišķās plānojamās teritorijās.

2) Saprātnes par apdzīvotu vietu

Nav atbildēts uz jautājumiem - kas ir apdzīvota vieta piepilsētā, vai tai jābūt patstāvīgai un kas to raksturo, kādas ir šo apdzīvoto vietu funkcijas un tā kā apdzīvotās vietas ir atšķirīgas, tad kādas ir šo atšķirību klases. Esošās apdzīvotās vietas pašlaik pilda vairāk adresācijas funkciju un tikai nedaudzos gadījumos tās darbojas kā plānošanas teritorijas veidojot kompleksi plānotu apdzīvotu vietu. Labākajā gadījumā ciemi ir statistikas teritorijas, kur tiek apkopoti dati (Ādažu pašvaldība), citur tie nekalpo šim mērķim.

3) Sociālā plānošana

Apdzīvota vieta kā sociāli telpisks fenomens netiek skatīta. Nav apdzīvoto vietu plānošanas ir dzīvotņu plānošana. Sociāli orientēta plānošana veido pārmaiņas, kas ietver attiecības, kopdzīves formu meklējumus, struktūru veidošanu, sadarbības, vitalitātes veidošanu, veido jaunas pārmaiņu situācijas. Tā ietver mājas, darba vietas, sabiedriskās dzīves telpas, kas veido pilnvērtīgu dzīves vidi.

4) Argumentācija un mērķu noteikšana

Veidojot plānojumus būtiski ir argumentēt – kādi ir plānošanas mērķi, ko pašvaldība grib sasniegt ar plānojumu. Šāda argumentācija ir pamats tālākai interešu saskaņošanai un nepieciešamības gadījumā arī privāto interešu ierobežošanai sabiedrības labā. Ir būtiski, lai sabiedriskās intereses ir samērīgas ar konkrētajiem ierobežojumiem. Pašvaldībai ir iespējas lietot plānošanas instrumentus, lai panāktu izvirzītos attīstības mērķus.

5) Politiku trūkums pašvaldībās

Bieži pašvaldības neizvirza atsevišķās teritoriālās politikas un to sasniegšanas instrumentus. Lietojot vispārīgas politikas (Valsts, Eiropas savienības, reģionāla līmeņa) bieži ir nepietiekoši, lai saskaņotu vai ierobežotu privātās intereses.

6) Situācijas vērtēšana, plānošanas pieredzes inventarizācija (dažādi ciemi, teritorijas)

Pašlaik ir periods, kas raksturojas ar nekustamā īpašuma tirgus apsīkumu, kas liek pārvērtēt iepriekšējo pieredzi. Veidojoties jaunam plānošanas posmam (valsts atbalsta jaunu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi pašvaldībās) ir svarīgi inventarizēt esošo un pamatot tos lēmumus, kas tiks pieņemti. Kam tas būtu jāveic – plānošanas reģionam, valstij ?

7) Servitūti un piekļūšanas problēmas

Piekļūšanas problēmas zemes gabaliem ir raksturīga situācija Pierīgas pašvaldībām, kas veidojās lielas mazkontrolētas teritoriju attīstītāju atbalsta politikas rezultātā. Kā risināt situāciju teritorijās, kur šī problēma ir masveidā (piemēram, Ķekavas pašvaldībā)? Blakus tam būtiska problēma ir konkrētu īpašumu piekļuve centralizētajām komunikācijām.

8) Rīgas nozīme Pierīgā

Rīga pašlaik darbojas kā organizējošs spēks netieši. Tai pat laikā ir skaidri redzams, ka Rīgas aglomerācija ir teritorija, kas piesaista daudz iedzīvotājus nodrošinot iedzīvotāju skaita stabilitāti. Pierīgas pašvaldības un apdzīvojums drīzāk uzlūkojams, kā Rīgas pilsētas perifērija un funkcionālais „Rīgas turpinājums”. Kopēju reģionāli vienojošo projektu ietekme (Piemēram, Rīgas un Pierīgas mobilitātes plāns) te varētu būt labs pamats tālākai integrācijai.

9) Unifikācija (procedūras, apzīmējumi, zonējumi u.c.)

Pašreizējā apdzīvojuma plānošana ir formalizēta. Zonējumi, teritorijas izdališana noteiktiem mērķiem ir nekoordinēta, starp dažādām pašvaldībām ir grūti

salīdzināma. Pašreiz esošās plānošanas procedūras bieži vien tiek veiktas formāli. Tai pat laikā privātpersonas ne vienmēr saņem argumentētus skaidrojumus.

10) Plānošanas sistēmas problēmas

Plānošanas sistēmas nepilnības – nacionālā nekonkrētība, reģionālā nespēja un vietējā brīvība rada nepieciešamību pēc atsevišķas diskusijas par sistēmas izmaiņām. Tā būtu skatāma saistībā ar sapratni par to, ko tad īsti mēs vēlamies. Pašreizējā sistēma, kas vērtā vairāk uz normatīvu pieeju viena pati nerisina aktuālus jautājumus.

11) Rīgas aglomerācijas skatījums

Rīgas aglomerācijas teritorija kā nacionāli nozīmīga teritorija būtu jāveido kā sadarbības platforma starp dažādiem spēlētājiem un interesēm. Pierīgā būtiskas ir Rīgas mežu, Latvijas valsts mežu un pašvaldību intereses. Būtiski, ka aglomerācijas attīstība jāskata ārpus administratīvā dalījuma ietverot arī Zemgales reģiona teritorijas. Kā risinājums var būt daba grupas izveide plānošanas procesu koordinēšanai Pierīgā

Reģionam aktuālo projektu paketes perspektīvā

Reģionālā mērogā ir svarīgi definēt liela mēroga pasākumus, kas aptver vairākas jomas vai arī vienas jomas dažādas lielas teritorijas. Katra pašvaldība atsevišķi nespēj risināt šādas problēmas. Piedāvājums ir veidot kopējus lielus projektus vai arī projektu paketes, kas var tikt koordinētas no valsts institūciju puses. Reģionālo projektu noteikšana balstās uz Rīgas plānošanas reģiona ekonomikas profilu, kas ir izstrādāts reģiona attīstības programmai un paredzams, ka tiks finansēts no Nacionālajā attīstības plānā paredzētajiem līdzekļiem. Bez tam tas ir pamats starptautisku projektu izstrādei Baltijas jūras telpā pārrobežu sadarbības ietvaros.

1. Pievilcīga pilsētvide un starptautiskā satiklītība

- Kultūras infrastruktūras atjaunošana. Kultūras aktivitātes Latvijā kalpo kā būtisks resurss iedzīvotāju pašrealizācijas iespējai un sociālā tīkla stiprināšanai. Vairāk nekā 50% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka tieši kultūrvēsturiskie objekti un kultūras notikumi ir viens no dzīves telpu ietekmējošajiem, piesaistošiem faktoriem. Taču kultūras pakalpojumu pieejamību nereti kavē novecojusī kultūras iestāžu infrastruktūra un kultūrvēsturiskā mantojuma sliktais stāvoklis. Projekta izmaksas: ~50 miljoni LVL
- Radošā infrastruktūra. Pilsētām būtu jāveicina radošums, sniedzot gan infrastruktūras atbalstu, gan lokalizējot radošās aktivitātes atsevišķās vietās. Šai infrastruktūrai ir jābūt atvērtai un pieejamai visām sabiedrības grupām – kā jauniem, tā vecāka gadagājuma iedzīvotājiem. Tā tiek palielināts radošu cilvēku īpatsvars un sekmēta dzīves apmierinātība plašās sabiedrības grupās. Piemēram, informācijas tehnoloģiju infrastruktūra jauno mediju māksliniekiem, aprīkotas darbnīcas spēļu robotu veidošanai jauniem topošiem inženieriem, māksliniekiem, mēģinājumu telpas un mūzikas instrumenti jaunām grupām. Projekta izmaksas: ~5 miljoni LVL

- Publiskā ārtelpa un bērnu laukumi. Pievilcīgas pilsētvides veidošanai un daudzveidīgu iedzīvotāju grupu vajadzību risināšanai nepieciešams dažādot pilsētas publisko ārtelpu. Organizēt ainavas, zaļās teritorijas, apstādījumu, soliņu, bērnu laukumu, sezonālu sporta aktivitāšu risināšanu tieši vienuviet. Sevišķi svarīgi nodrošināt bērnu laukumu izveidi dažādās pilsētas vietas, lai atvieglinātu mājsaimniecību ar bērniem mobilitāti un veicinātu šādu mājsaimniecību palikšanu pilsētā, nevis pārvāksanos uz piepilsētu. Projekta izmaksas: ~ 20 miljoni LVL
- Interneta pieturvietas. Ņemot vērā interneta pakalpojumu arvien pieaugošo nozīmi, svarīgi, lai iedzīvotājiem un apmeklētājiem publiskajā ārtelpā būtu brīvi pieejami interneta piekļuves punkti. Šāds pakalpojums sekmētu jaunu, digitālu, ar telpu saistītu pakalpojumu radīšanu. Piemēram, brīvi GPS pakalpojumi telpas navigācijai vai pilsētas sociālo, dabas, izklaides un kultūras kartēšanas projekti. Projekta izmaksas: ~ 5 miljoni LVL
- Veloceliņu tīkla attīstība. Veloceliņa izbūve gar Baltijas jūras piekrasti Rīgas reģiona teritorijā posmā Engure – Ainaži 170 km garumā un tā sasaiste ar jau esošo veloceliņu infrastruktūru reģionā un blakus esošajās teritorijās. Projekta izmaksas: ~ 15 miljoni LVL
- Elektrificēta ātrgaitas dzelzceļa attīstība Pierīgā saistībā ar starptautisko lidostu “Rīga”. Elektrificētas ātrgaitas dzelzceļa līnijas tiešā savienojuma izveide starp starptautisko lidostu “Rīga” un Rīgas pilsētu. Projekta izmaksas: ~ 40 miljoni LVL
- Reģionālo autoceļu attīstība saistībā ar starptautiskajām automaģistrālēm. Reģionāla līmeņa autoceļu attīstība metropoles ietekmes teritorijā saistībā ar Rīgas reģionu šķērsojošajām starptautiskajām automaģistrālēm. Rīgas – Pierīgas transporta integrācija, ceļu infrastruktūras un sabiedriskā transporta tīkla attīstība, sasniedzamības nodrošinājums. Projekta izmaksas: ~ 50 miljoni LVL
- Mazo ostu un jahtu ostu attīstība. Mazo ostu un jahtu ostu attīstība Rīgas reģiona pašvaldībās (5 ostas – Ainaži, Lapmežciems, Saulkrasti, Skulte, Liepupe) un sezonālo piestātņu veidošana Jūrmalā, Saulkrastos un Liepupē, tajā skaitā jūras ceļu padziļināšana, molu izbūves, rekonstrukcijas un uzturēšanas pasākumi, kā arī nepieciešamās sauszemes infrastruktūras izbūve. Projekta izmaksas: ~ 100 miljoni LVL (katra osta 20 miljoni LVL)
- Mazās aviācijas attīstība reģionālas nozīmes centros un Pierīgā. Mazo lidlauku attīstība reģionālajos attīstības centros (4 lidostas – Tukums, Ogre, Sigulda, Limbaži) Rīgas reģionā. Projekta izmaksas: ~ 120 miljoni LVL (katra lidosta 30 miljoni LVL)
- Iekšējo ūdensceļu attīstība un pārvaldība kravas transporta, pasažieru pārvadājumam un tūrisma vajadzībām. Rīgas plānošanas reģiona iekšējo ūdensceļu (upju grīvas, ezeri, jūras piekraste) daudzveidīga izmantošana – kravu, sabiedriskā transporta, tūrisma un rekreācijas vajadzībām. Iekšējo ūdensceļu integrēšana kopējā transporta sistēmā – multimodalitātes sastāvdaļa. Jūras piekrastes un iekšzemes ūdensceļu sasaiste, mēroga noteikšana un profilu meklējumi – Daugava

– starptautiskais multimodālais un daudzfunkcionālais, Gauja – nacionālais tūrisma, Lielupe – nacionālais kravu. Rīga – Latvijas (Baltijas) ūdensceļu galvaspilsēta. Kā viena no iespējamām projekta aktivitātēm – Lielupes baseina ūdensceļu attīstība un pārvaldība Rīgas reģiona teritorijā kravas transporta un pasažieru pārvadājumu vajadzībām un tā saikne ar citiem reģiona iekšējiem ūdensceļiem (Daugava, Gauja, Rīgas un Pierīgas ezeri). Projekta izmaksas: ~ 120 miljoni LVL

2. Rīgas reģiona inovāciju sistēma

- Rīgas reģiona lietotāju virzītu inovāciju aģentūra. Lietotāju virzītu inovāciju veicināšanai būtu jāizveido sadarbības tīkls kā aģentūra, kuras uzdevums būtu izveidot un koordinēt inovāciju tīklu. Šajā tīklā būtu jāiesaista augstskolas, pētniecības institūcijas un uzņēmumi, jāpiesaista sabiedriskie tīklojumi, kas apvieno ieinteresēto pušu pārstāvjus, lai radītu un izplatītu zināšanas, metodes un prakses, kas veicinātu izpratni par lietotāju virzītām inovācijām, kā arī veicinātu lietotāju iesaisti jaunrades procesos. Projekta izmaksas: ~ 0,5 miljoni LVL

3. Starptautiski pievilcīga augstākā izglītība Rīgā

- Augstākās izglītības digitalizācija. Zināšanas noveco arvien straujāk, tāpēc svarīgāks kļūst to izplatīšanas ātrums un pieejamība uzņēmumiem un iedzīvotājiem. Lai veicinātu zināšanu izplatīšanos, kā arī mazinātu šķēršļus to piekļuvei, valsts finansētām augstskolām un pētniecības institūtiem, valsts augstskolu lekciju kursu materiāliem un valsts finansētu zinātnisko pētījumu rezultātiem ar interneta starpniecību būtu jābūt viegli pieejamiem ikvienam. Projekta izmaksas: ~ 0,5 miljoni LVL
- Radošuma apmācību programmu izveide. Izprotot patstāvīgas radošas domāšanas iemaņu nozīmi inovatīvas ekonomikas radīšanā, ir nepieciešams izveidot un nemītīgi pilnveidot radošuma un koprades apmācības programmas skolās un mūža izglītībā. Projekta izmaksas: ~ 0,3 miljoni LVL
- Rīgas Zinātnes centra izveide. Tā mērķis būtu interaktīvā un aizraujošā formā parādīt dažādu eksakto un tehnisko zinātņu praktiskos pielietojumus nākotnes profesiju un atklāt talantus. Projekta izmaksas: ~ 0,3 miljoni LVL

4. Pētniecības institūciju internacionalizācija

- Tehnoloģiju paredzējums (foresight). Inovāciju kontekstā – industriālās un pirmskonkurences pētniecības programmām jābūt saistītām ar tirgus pieprasījumu. Tāpēc zinātnes un pētniecības pārvaldībā jāiesaista uzņēmumu klāsteru pārstāvji, lai kopīgi definētu pētniecības prioritātes, kā arī laikus apzinātu nākotnes tehnoloģiju attīstības tendences. Projekta izmaksas: ~ 0,3 miljoni LVL
- Izpētes un attīstības internacionalizācija. Zinātnisko institūciju pētniecības līdzfinansējums starptautiskos projektos, kuru zināšanas ir nozīmīgas Rīgas reģiona uzņēmumu klāsteru attīstībai. Projekta izmaksas: ~ 10 miljoni LVL
- Inovācijas centru izveide ārvalstīs. Sadarbībā ar Latvijas pārstāvniecībām ārzemēs izveidot 3 inovācijas centrus starptautiski nozīmīgos izpētes un attīstības puduros,

kuru zināšanu piekļuve ir svarīga straujai uzņēmumu un zinātnisko institūciju izaugsmei. Projekta izmaksas: ~ 5 miljoni LVL

- Intelektuālā īpašuma digitāla licencēšana. Brīvi pieejama digitāla platforma, kur būtu apkopots valstij, augstskolām un pētniecības institūtiem piederošais intelektuālais īpašums, kā arī sniegtas iespējas digitālā vidē iegādāties to licences. Šāda platforma veicinātu plašāku intelektuālā īpašuma izmantošanu. Projekta izmaksas: ~ 0,05 miljoni LVL

5. Klāsteru attīstība

- Klāsteru programmas izveide. Klāsteru programmām ir jābūt orientētām uz dažādu pakalpojumu sniegšanu uzņēmumiem – veicināt sadarbību starp maziem un lieliem uzņēmumiem un pētniecības iestādēm intelektuālo īpašumu tiesību jomā, tehnoloģiju pārnēsē, kā arī atbalstot uzņēmumu internacionalizāciju, piesaistot nozarei jaunus kvalitatīvus darbiniekus un uzņēmējus, veidojot kopīgas klāsteru marketinga aktivitātes utt. Projekta izmaksas: ~ 20 miljoni LVL
- Sadarbības, tīklošanās, vietējās iniciatīvas atbalsts (lauku kopienas) un atbalsts mazajiem ražotājiem biznesa uzsākšanai. Atbalsta sniegšana topošiem uzņēmumiem Rīgas reģiona lauku teritorijās – nepieciešamo zināšanu un atbalsta nodrošināšana topošajiem uzņēmējiem, kas svarīga sākumposmā starp biznesa ideju un tās realizāciju pārvarēšanai. Projekta tiešais mērķis ir veicināt jaunu uzņēmumu veidošanos, izstrādājot atbalsta instrumentus jaunajiem komersantiem vietējās iniciatīvas atbalstam un sadarbības un tīklošanās veicināšanai starp mazajiem ražotājiem. Projekta izmaksas: ~ 5 miljoni LVL
- Kūrortu attīstības resursu saglabāšana, atjaunošana un SPA attīstība Baltijas jūras reģionā. Kūrortu saimniecības attīstība Rīgas reģionā, kas balstās uz ar augstu ārstniecisko vērtību resursu izmantošanā (sērūdeņi un medicīniski izmantojamo dūņu krājumi Baldonē un Ķemerose). Projekta izmaksas: ~ 80 miljoni LVL
- Reģiona tūrisma produkta izstrāde un tā integrēšana starptautiskā kontekstā. Rīgas plānošanas reģiona tūrisma produkta izveide, nosakot reģiona ambīcijas, identitāti un atpazīstamību, pozicionējoties starptautiskā telpā kopēju starpreģionālu produktu izveidei. Tūrisma profilēšanās un specializācija kā reģiona tūrisma produkta teritoriālais pamats. Projekta izmaksas: ~ 10 miljoni LVL
- Uzņēmumu sadarbības tīklu attīstība eksportspējas paaugstināšanai un aktivitātei ārējos tirgos. Atbalsta sniegšana esošiem un topošiem Rīgas reģiona uzņēmumiem ar augstu attīstības potenciālu, nodrošinot uzņēmumu dalību starptautiskās izstādēs un gadatirgos, tādējādi veicinot uzņēmumu aktivitāti ārējos tirgos un palielinot eksportspējas potenciālu. Projekta izmaksas: ~ 10 miljoni LVL
- Energotaupīšana, energoefektivitāte un atjaunojamie energoresursi – Jūras viļņu enerģijas potenciāls un perspektīvā izmantošana Centrālajā Baltijas jūras reģionā. Noteikt jūras viļņu enerģijas un jūras ūdens siltuma potenciālu Centrālajā Baltijas jūras (CBJ) reģionā, apzināt tā izmantošanas iespējas un izstrādāt rekomendācijas, ietverot konkrētu rīcību plānu, jūras viļņu enerģijas un jūras ūdens siltuma

izmantošanai partnervalstu piekrastes tautsaimniecībā. Projekts ietver arī pilotprojekta izstrādi jūras viļņu enerģijas izmantošanai. Projekta izmaksas: ~ 40 miljoni LVL

6. Riska kapitāla nozare

- Rīgas reģiona sēklas un start-up riska kapitāla fonds. Finansējums ir paredzēts tādām inovatīvas uzņēmējdarbības aktivitātes veicināšanai, kuras risina pašvaldību esošās un/vai nākotnē apzinātas aktuālas problēmas. Projekta izmaksas: ~ 10 miljoni LVL
- Jauno tehnoloģiju fonds. Radīt sēklas un start-up finansējumu avotu jaunu nākotnes tehnoloģiju izstrādei Rīgas reģionā. Projekta izmaksas: ~ 10 miljoni LVL
- Start-up uzņēmēju integrācija starptautiskos tīklos. Sniegt start-up uzņēmējiem ar komerciāli potenciālākām nākotnes tehnoloģiju idejām pieeju starptautiski izcilākos tehnoloģiju klāstos (piemēram, Silīcija ieleja) un jauno uzņēmēju apmācību formātos (piemēram, *Aalto Venture Garage BootCamp* pasākumos). Projekta izmaksas: ~ 0,3 miljoni LVL

7. Uzņēmējdarbība kā karjeras izvēle

- Biznesa inkubatoru tīkla izveide un stiprināšana. Ikvienam uzņēmējdarbību uzsācējam pieejami pakalpojumi saistīti ar uzņēmējdarbības uzsākšanu – telpas biznesa inkubatoros, zinātnes un tehnoloģiju uzņēmēju konsultācijas un pakalpojumi. Projekta izmaksas: ~ 5 miljoni LVL
- Uzņēmēju rezidenču programma. Mērķis piesaistīt no citām valstīm uzņēmējus uzsākt savas uzņēmējdarbības gaitas Rīgā. Uzņēmēju rezidenču pakalpojumu klāsta ietilptu daļēji subsidētas uzņēmējdarbības un dzīvošanas telpas pirmos darbības mēnešos, tīklošanas iespējas ar Rīgas reģiona uzņēmējiem un palīdzība vīzu un uzturēšanās atļauju iegūšanā. Projekta izmaksas: ~ 0,5 miljoni LVL

5.2. Pārskats par 2010.gadā plānoto rīcību izpildi

Rīgas plānošanas reģions 2010.gadā veica pamatdarbus saskaņā ar tiesību aktu prasībām (formālās rīcības). Sakarā ar budžeta līdzekļu samazinājumu netika veikti pasākumi, kas ir iespējami vai paredzami. Pašlaik būtiski ir saistīt rīcības ar gada rīcību budžeta plānošanu.

Rīgas plānošanas reģiona 2010.gadā plānoto rīcību izpilde

<i>Galvenie darbības virzieni</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Atbilstība reģiona funkcijām</i>	<i>Komentāri</i>	<i>Izpildes laiks</i>
Attīstības uzraudzība	Reģiona attīstības un plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzība: <ul style="list-style-type: none"> Pārskata ziņojuma sagatavošana 	formālā	Tika sagatavots pārskata ziņojums un veikti tematiskie pētījumi: <ol style="list-style-type: none"> Ekonomikas profila izstrādes ietvaros veiktie pētījumi un aptaujas Rīgas jūras līča piekrastes teritorijas noteikšana Sabiedriskā transporta organizācija Rīgas plānošanas reģionā 	2010.g. decembris
	<ul style="list-style-type: none"> Reģiona statistikas teritoriju izveide Sociālo pakalpojumu attīstības programmas uzraudzība 		Netika uzsākts Nodrošināta projektu koncepciju izvērtēšana un atzinumu sniegšana. Izstrādāts uzraudzības gada plāns 2011. gadam	- 2010.g. decembris
Plānošana	Reģiona kopējo attīstības plānošanas un attīstības projektu izstrāde <i>(Reģiona administrācijas izstrādāto/koordinēto projektu pieteikumu saraksts – 3.pielikumā)</i>	formālā	Rīgas plānošanas reģiona administrācijas projektu attīstība: <ul style="list-style-type: none"> - realizēti 2 projekti - apstiprināti 6 projekti - iesniegti vērtēšanā 6 projekti - atteikti 2 projekti 	2010.g.
	Līdzdalība valsts tiesību aktu projektu izvērtēšanā un atzinumu sagatavošanā	formālā	- Sniegti 4 atzinumi normatīvo aktu un nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentu izstrādei vai pilnveidošanai	2010.g.
	Reģionālā un vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējās saskaņotības un atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšana	formālā	Vietējo pašvaldību teritorijas plānojumi: <ul style="list-style-type: none"> - sniegti 10 nosacījumi teritorijas plānojumu izstrādei - sniegti 18 atzinumi par atbilstību reģiona Telpiskajam plānojumam - sniegti 6 atzinumi par atbilstību normatīvo aktu prasībām Vietējo pašvaldību attīstības programmas: <ul style="list-style-type: none"> - sniegti 4 atzinumi par atbilstību reģiona Attīstības programmai Vietējās rīcības grupu (partnerību) attīstības stratēģijas: <ul style="list-style-type: none"> - sniegti 6 atzinumi vietējās rīcības grupu attīstības stratēģijām 	2010.g.
	Nacionālā līmeņa plānošanas dokumentu atbilstības plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem izvērtēšana	formālā	Nodrošināta līdzdalība 8 darba sanāksmēs normatīvo aktu un nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu izstrādes/aktualizēšanas procesā	2010.g.

	<p>Reģiona attīstības stratēģijas, reģiona telpiskā plānojuma un attīstības programmas īstenošana, uzraudzība, aktualizācija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reģiona telpiskā plānojuma vadlīniju īstenošanas metodisko ieteikumu izstrāde novadu teritoriju plānojumu aktualizācijai un izstrādei • Reģiona ekonomikas profila izstrāde • Reģiona attīstības programmas 2005.-2011.gadam aktualizācija 	formālā	<p>Reģiona telpiskā plānojuma vadlīniju īstenošanas novērtēšana tiek pastāvīgi īstenota vietējo teritoriju plānojumu izvērtēšanas procesā</p> <p>Izstrādāts Rīgas plānošanas reģiona ekonomikas profils</p> <p>Izstrādāta Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmas 1. redakcija</p>	<p>2010.g.</p> <p>2010.g. jūlijs</p> <p>2010.g. decembris</p>
	Sociālo pakalpojumu attīstības programmas izstrāde	formālā	Izstrādāta reģionāla līmeņa sociālo pakalpojumu attīstības programma, ņemot vērā katras pašvaldības individuālo situāciju	2010.g. jūlijs
Koordinācija	Reģiona un pašvaldību sadarbības ar nacionālā līmeņa institūcijām nodrošināšana	formālā	<ul style="list-style-type: none"> - Līdzdalība Nacionālās reģionālās attīstības padomes sēdēs - Organizētas Rīgas plānošanas reģiona sadarbības komisijas sēdes - Līdzdalība valsts institūciju vadības un uzraudzības komitejās / komisijās - Konsultācijas un apmācības plānošanas reģionā ietilpstošo vietējo pašvaldību plānotājiem par teritorijas plānojumu izstrādi atbilstoši normatīvo aktu prasībām - Konsultācijas par valsts kultūrpolitikas īstenošanu reģionā 	2010.g.
	Reģionālās attīstības atbalsta pasākumu izstrādes un īstenošanas nodrošināšana	formālā	Konsultācijas ar pašvaldībām teritoriju attīstības vajadzību un sagatavojamu projektu identificēšanai	2010.g.
	Informācijas aprites nodrošināšana par attīstības finansējuma iespējām reģionā (<i>Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centra pasākumi</i>)	formālā	<ul style="list-style-type: none"> - Informēšanas un konsultēšanas pakalpojumu sniegšana mērķgrupām (pašvaldībām, uzņēmējiem, NVO) - Informatīvu semināru, preses konferenču un reģionālo konferenču organizēšana - Sadarbības tīkla koordinēšana - ES projektu datu bāzes uzturēšana Rīgas plānošanas reģionā <p>RPR ES Struktūrfondu informācijas centra mājas lapas uzturēšana</p>	2010.g.
	Reģiona sabiedriskā transporta pakalpojumu un maršrutu tīkla plānošana	formālā	Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizācija reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā	2010.g.
	Pašvaldību sadarbības rīcību koordinācija – vienota projektu pārskata struktūras izveide	iespējamā/paredzamā	Nav uzsākts	-

	Reģiona galveno attīstības dalībnieku (lielās pilsētas, uzņēmumi, izglītības-pētniecības centri) sadarbības foruma veidošana jaunai reģiona attīstībai (programma, marketinga stratēģija, informācija, lobēšana)	iespējamā/ paredzamā	Notika konsultācijas ar reģiona attīstības dalībniekiem reģiona ekonomikas profila izstrādes laikā	2010.g.
	Pašvaldību un citu vietējo attīstības dalībnieku (g.k. uzņēmēju) sadarbības tīklu veidošana pēc teritoriālajām un tematiskajām vajadzībām (piekraste, Pierīga, lauku teritorijas u.c.)	iespējamā/ paredzamā	Notika konsultācijas un semināri par Pierīgas un Piekrastes attīstības problemātiku	2010.g.
Pārvaldība	Valsts un pašvaldību sadarbības koordinācija reģiona sabiedriskā transporta sistēmas izveidei	formālā	Sadarbība ar Satiksmes ministriju, Autotransporta direkciju, VRAM un citām valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm	2010.g.
	Sadarbība ar Izglītības un zinātnes ministriju profesionālās izglītības sistēmas izstrādē un īstenošanā reģionā	iespējamā/ paredzamā	Šāda funkcija plānošanas reģionam netika deleģēta	-
	Sadarbība ar Izglītības un zinātnes ministriju mūžizglītības sistēmas izstrādē un īstenošanā reģionā	iespējamā/ paredzamā	Šāda funkcija plānošanas reģionam netika deleģēta	-
	Sadarbība ar Kultūras ministriju un pašvaldībām kultūrpolitikas īstenošanā reģionā	deleģētā ar sadarbības līgumu	Notika semināri, komunikācija ar pašvaldībām un kultūras koordinatoriem reģionā	2010.g.
Konkurēt- spējas stiprināšana	Reģiona mārketinga projekti	iespējamā/ paredzamā	Nav uzsākts	-
	Reģiona marketinga stratēģijas izstrāde	iespējamā/ paredzamā	Nav uzsākts	-
Tūrisma attīstība	Reģiona tūrisma attīstības stratēģijas izstrāde	iespējamā/ paredzamā	Nav uzsākts	-

5.3. Veicamo pasākumu plāns 2011.gadam

Veicamo darbu jeb pasākumu plāns 2011.gadam. Veidots balstoties uz iepriekšējos gados analizēto pieredzi un vajadzībām, kas tiks vērtēts gada periodā. Plānā ietverti arī pasākumi vidēja termiņa budžeta plānošanas periodam (3 gadiem), kuru sagatavošana un ieviešana ir uzsākta iepriekš un ir lietderīga turpmākajam plānošanas periodam saskaņā ar pieejamajiem budžeta līdzekļiem.

Pasākumu plānā ietvertas valsts finansētās funkcijas, kuru izpildes nodrošināšanai paredzami noteikti resursi (formālās funkcijas); funkcijas, kuru šobrīd nav, bet kuru izpilde ir loģiska atbilstoši reģiona attīstības plānošanas un veicinātāja lomai un var tikt nodotas reģionam (iespējamās/paredzamās funkcijas).

Nēmot vērā 2010.gadā valdības uzsākto plānošanas reģionu likvidācijas procesu un neskaidro reģionu statusu, pašlaik nav iespējams veidot precīzu darba plānu nākošajam gadam. Esošais priekšlikums ir ar ieteikuma raksturu, kas acīmredzot tiks papildināts vai labots atkarībā no pieejamajiem līdzekļiem un reģiona turpmākā statusa.

Vietējā līmenī būtiski ir veidot savas uzraudzības sistēmas, kas balstās uz attīstības dokumentiem. Īpaši aktuāli tas kļūst izstrādājot jaunus attīstības plānošanas dokumentus, ko daudzas pašvaldības uzsāk 2011.gadā. Uzraudzības pasākumu saikne svarīga arī

reģionālajam līmenim, kas pašlaik veic vietējo pašvaldību attīstības dokumentu un teritorijas attīstības analīzi.

Nacionālā līmenī mūsaprāt būtu svarīgi veidot vienotu pieeju attīstības dokumentu ieviešanas uzraudzībai, ko esošā RAPLM metodika nenodrošina. Šāda pieeja varētu nodrošināt ar salīdzināmiem datiem, kas izmantojami reģionālās politikas pasākumu pamatojumam un atsevišķu teritoriju attīstības plānošanai.

Rīgas plānošanas reģiona paredzamās rīcības 2011.gadā

<i>Galvenie darbības virzieni</i>	<i>Pasākumi</i>	<i>Atbilstība reģiona funkcijām</i>	<i>Kontroles forma</i>	<i>Kontroles laiks</i>
Attīstības uzraudzība	Reģiona attīstības un plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzība: <ul style="list-style-type: none"> • Pārskata ziņojuma sagatavošana • SIVN monitoringa ziņojuma izstrāde • Tematisko pētījumu izstrāde • Sociālo pakalpojumu attīstības programmas uzraudzība 	formālā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g. decembris
Plānošana	Reģiona kopējo attīstības plānošanas un attīstības projektu izstrāde	formālā	Projektu izstrāde un realizācija / Darba plāna ceturkšņa atskaites	2011.g.
	Līdzdalība valsts tiesību aktu projektu izvērtēšanā un atzinumu sagatavošanā	formālā	Darba plāna ceturkšņa atskaites	2011.g.
	Reģionālā un vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējās saskaņotības un atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšana	formālā	Pārskats par plānošanas reģiona teritorijas plānojuma izstrādi / Darba plāna ceturkšņa atskaites	2011.g.
	Nacionālā līmeņa plānošanas dokumentu atbilstības plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem izvērtēšana	formālā	Darba plāna ceturkšņa atskaites	2011.g.
	Reģiona attīstības stratēģijas, reģiona telpiskā plānojuma un attīstības programmas īstenošana, uzraudzība un aktualizācija: <ul style="list-style-type: none"> • Reģiona telpiskā plānojuma vadlīniju īstenošanas metodisko ieteikumu izstrāde novadu teritoriju plānojumu aktualizācijai un izstrādei • Reģiona ekonomikas profila pilnveidošana un publicēšana • Reģiona attīstības programmas aktualizācija • Kultūras nozares attīstības stratēģijas izstrāde • Sociālo pakalpojumu attīstības programmas aktualizācija 	formālā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g. 2011.g. oktobris 2011.g. jūlijs 2011.g. decembris 2011.g. decembris
Koordinācija	Reģiona un pašvaldību sadarbības ar nacionālā līmeņa institūcijām nodrošināšana	formālā	Darba plāna ceturkšņa atskaites	2011.g.
	Reģionālās attīstības atbalsta pasākumu izstrādes un īstenošanas nodrošināšana	formālā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
	Informācijas aprites nodrošināšana par attīstības finansējuma iespējām reģionā (<i>Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centra pasākumi</i>)	formālā	Darba plāna ceturkšņa atskaites	2011.g.
	Reģiona sabiedriskā transporta pakalpojumu un maršrutu tīkla plānošana	formālā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.

	Pašvaldību sadarbības rīcību koordinācija – vienotas projektu pārskata /datu bāzes/ struktūras izveide	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
	Reģiona galveno attīstības dalībnieku (lielās pilsētas, uzņēmumi, izglītības-pētniecības centri) sadarbības foruma veidošana jaunai reģiona attīstībai (programma, marketinga stratēģija, informācija, lobēšana)	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
	Pašvaldību un citu vietējo attīstības dalībnieku (g.k. uzņēmēju) sadarbības tīklu veidošana pēc teritoriālajām un tematiskajām vajadzībām (piekraste, Pierīga, lauku teritorijas u.c.)	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
Pārvaldība	Valsts un pašvaldību sadarbības koordinācija reģiona sabiedriskā transporta sistēmas izveidei	formālā	Darba plāna ceturkšņa atskaite	2011.g.
	Sadarbība ar Kultūras ministriju un pašvaldībām kultūrpolitikas īstenošanā reģionā	deleģētā ar sadarbības līgumu	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
	Sadarbība ar Izglītības un zinātnes ministriju profesionālās izglītības sistēmas izstrādē un īstenošanā reģionā	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
	Sadarbība ar Izglītības un zinātnes ministriju mūžizglītības sistēmas izstrādē un īstenošanā reģionā	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
	Sadarbība ar Veselības ministriju veselības aprūpes jomā	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
	Sadarbība ar Iekšlietu ministriju civilās aizsardzības jomā	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
	Sadarbība ar Labklājības ministriju sociālās iekļaušanas jomā	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2011.g.
Komunikācija	Reģiona atpazīstamības nodrošināšana: <ul style="list-style-type: none"> • Iestādes mājas lapas uzturēšana • Gada publiskā pārskata sagatavošana • Iestādes komunikācijas stratēģijas izstrāde 	Iespējamā/ paredzamā	Darba plāna ceturkšņa atskaite	2011.g.
Konkurēt-spējas stiprināšana	Reģiona mārketinga projekti	iespējamā/ paredzamā	Projektu izstrāde un realizācija	2011.g.
	Reģiona marketinga stratēģijas izstrāde	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2012.g.
Tūrisma attīstība	Reģiona tūrisma attīstības stratēģijas izstrāde	iespējamā/ paredzamā	RPR attīstības un plānošanas uzraudzības ziņojums	2012.g.

5.4. Reģiona loma valsts pārvaldē perspektīvā

Ir divi attīstības scenāriji – valsts koncentrācijas un centralizācijas un dekoncentrācijas un decentralizācijas. Otrais var notikt tikai noteiktos apstākļos – beigusies ekonomiskā krīze, kas ļauj veidot vairāk sabalansētu teritoriālo politiku, valsts vairs nav tik atkarīga no aizdevēju prasībām, ir naudas līdzekļi, lai varētu finansēt teritoriālas programmas. Bez tam ir jāpanāk politiska vienošanās par procesu, kas ir pilnīgi pretējs esošajai koncentrācijai un centralizācijai un tam ir nepieciešams laiks. Valstī nav decentralizētas pārvaldes tradīciju, kas ir mantots no padomju iekārtas, kur bija augsts centralizācijas līmenis. Lai izmainītu pēdējo, nepieciešami pārliecinoši argumenti šādas sistēmas efektivitātei. Realitātē ir dažādi piemēri, kas darbojas arī ar pretēju efektu un nav saistāmi tikai ar pārvaldes organizēšanas formām. Un beidzot e-pārvaldes ieviešana tehniski atrisina centralizācijas problēmu – attālināšanos no patērētāja. Pieeja digitāliem risinājumiem neprasa tiešu saskarsmi, samazina nepieciešamību pēc fiziskas pārvietošanās. Pakalpojumu sniedzēja atrašanās vietai vairs nav būtiskas nozīmes (tā efektīvāk var darboties centrā vai arī centralizēti vadīta). Tomēr vairāku funkciju veikšanai būs nepieciešams tiešs kontakts ar patērētāju. Viena no šīm funkcijām ir plānošana, kas prasa tikšanās, sarunas, argumentācijas, ko nevar pilnvērtīgi veikt e-vidē.

Pēdējo valsts var paturēt savā monopolā veidojot institūcijas, kas plāno notiktas jomas vai teritorijas. Par tādām var kļūt vairākas reģionālas institūcijas (piemēram plānošanas reģioni) vai arī šādas funkcijas var tikt koncentrētas vienas valsts institūcijas rokās.

Paredzams, ka tuvākajos gados nebūs liela tendence veidot decentralizētu pārvaldi. Ņemot vērā Latvijas lielo pilsētu ietekmi uz politiku Latvijā un Eiropas paredzamo atbalstu funkcionāliem pilsētreģioniem, viens no scenārijiem ir (9) pilsētreģionu izveide, kas koncentrēs gan naudas līdzekļus, gan arī to plānošanu un ieviešanu. Ņemot vērā valsts atbalstu lielajiem lauksaimniecības ražotājiem, paredzams, ka šādā kombinācijā var sagaidīt sākotnēju lielo pilsētu nostiprināšanos, vēlāk – apkārtējo lauku iztukšošanos. Izsīkstot imigrācijas iespējām samazināsies arī pilsētu potenciāls.

Reģiona loma te būtu spēlēt aktīvu lomu starp pilsētu un lauku interesēm, „lielajiem un mazajiem”, starp centriem, no vienas puses un valdību – no otras ar mērķi veidot līdzsvarotu teritorijas attīstību. Tomēr šis uzdevums ir panākams tikai tad, ja reģions iegūst atbilstošu kompetenci un iespējas ietekmēt lēmumu pieņemšanu. Te jāuzsver, ka ir jau izveidojušas struktūras, kas pauž to vai citu viedokli, kas pārstāv pašvaldības un to apvienības, uzņēmējus, nevalstiskās organizācijas. Reģionālai pārvaldes institūcijai ir jāmeklē un jāveido sava niša.

Pielikumi**1.pielikums. Iedzīvotāju skaits Rīgas plānošanas reģiona pašvaldībās*****Iedzīvotāju skaits un blīvums novados***

Novadi	Iedzīvotāju grupas sadalījumā reģiona novados			Kopējais iedzīvotāju skaits	Apdzīvotības blīvums (cilv./km ²)
	Jaunāki par 15 g.	DS vecumā	Vecāki par 74 g.		
Alojas novads	807	3 946	1 307	6 060	9.6
Ādažu novads	1 722	6 733	1 286	9 741	59.9
Babītes novads	1 620	6 117	1 375	9 112	37.5
Baldones novads	992	3 680	1 010	5 682	31.8
Carnikavas novads	850	4 262	1 334	6 446	80.3
Engures novads	1 037	5 216	1 798	8 051	20.3
Garkalnes novads	1 198	4 832	1 017	7 047	46.2
Ikšķiles novads	1 535	5 583	1 492	8 610	65.9
Inčukalna novads	1 229	5 766	1 481	8 476	75.8
Jaunpils novads	411	1 850	491	2 752	13.1
Kandavas novads	1 557	6 528	1 895	9 980	15.4
Krimuldas novads	784	3 898	1 079	5 761	16.9
Ķeguma novads	832	4 308	1 211	6 351	12.9
Ķekavas novads	3 686	14 361	3 373	21 420	78.8
Lielvārdes novads	1 748	7 554	2 090	11 392	50.5
Limbažu novads	2 691	12 817	4 081	19 589	16.7
Mālpils novads	620	2 748	700	4 068	18.4
Mārupes novads	3 094	9 766	1 869	14 729	141.9
Ogres novads	5 611	25 680	7 485	38 776	39.2
Olaines novads	2 964	13 981	3 490	20 435	68.5
Ropažu novads	1 026	4 847	1 090	6 963	21.4
Salacgrīvas novads	1 233	6 192	2 011	9 436	14.8
Salaspils novads	3 463	15 675	3 972	23 110	183.4
Saulkrastu novads	794	3 827	1 522	6 143	129.3
Sējas novads	360	1 673	426	2 459	10.7
Siguldas novads	2 757	11 620	3 312	17 689	49.0
Stopiņu novads	1 667	6 588	1 519	9 774	183.0
Tukuma novads	5 332	21 810	6 241	33 383	28.0
Reģiona novados kopā	51 620	221 858	59 957	333 435	38.4

Avots: Iedzīvotāju skaits un struktūra - CSP 2010.gada sākums

Iedzīvotāju skaits un blīvums republikas pilsētās

Republikas pilsētas	Iedzīvotāju grupas sadalījumā reģiona pilsētās			Kopējais iedzīvotāju skaits	Apdzīvotības blīvums (cilv./km ²)
	Jaunāki par 15 g.	DS vecumā	Vecāki par 74 g.		
Rīga	89 844	465 212	151 357	706 413	2 331.4
Jūrmala	7 430	36 802	11 626	55 858	558.6
Reģiona pilsētās kopā	97 274	502 014	162 983	762 271	1891.5

Avots: Iedzīvotāju skaits un struktūra - CSP 2010.gada sākums

2.pielikums. Rīgas plānošanas reģiona pašvaldību finanšu resursi***Reģiona novadu un pilsētu finanses***

Reģiona novadi un pilsētas	Nodokļu ieņēmumi pa veidiem (<i>Ls</i>)				Pašvaldības budžets kopā
	IIN	ĪN	Citi pašu ieņēmumi	Finansējums no PFIF	
Rīga	258 985 769	38 630 868	25 224 695	0	433 070 761
Jūrmala	18 556 759	3 888 703	1 164 723	0	64 539 379
Alojas novads	935 563	83 528	324 905	306 269	3 450 362
Ādažu novads	3 341 153	792 376	312 546	0	6 159 543
Babītes novads	3 489 734	417 524	116 242	0	5 486 613
Baldones novads	1 458 984	121 149	36 872	0	2 952 876
Carnikavas novads	2 176 789	284 673	814 921	0	7 270 295
Engures novads	1 831 738	146 399	1 439 052	0	5 377 887
Garkalnes novads	3 036 114	369 233	60 049	0	4 297 890
Ikšķiles novads	3 196 942	165 060	1 458 215	0	9 467 897
Inčukalna novads	2 295 452	175 163	311 502	0	4 060 408
Jaunpils novads	459 589	63 239	64 387	90 873	1 017 156
Kandavas novads	1 531 286	177 645	190 566	497 737	5 405 708
Krimuldas novads	1 346 105	112 424	153 564	63 845	2 995 413
Ķeguma novads	1 546 033	146 395	168 144	8 068	2 987 906
Ķekavas novads	8 042 922	676 962	549 265	0	11 311 920
Lielvārdes novads	2 964 034	171 316	520 469	57 419	6 172 771
Limbažu novads	4 160 579	396 270	521 923	263 178	12 580 103
Mālpils novads	1 068 543	71 719	442 128	0	3 361 656
Mārupes novads	5 285 413	1 170 657	150 405	0	8 124 625
Ogres novads	11 060 915	848 195	8 848 930	283 804	33 010 049
Olaines novads	5 974 180	519 469	333 898	0	9 617 710
Ropažu novads	1 836 949	160 529	88 098	0	2 796 987
Salacgrīvas novads	2 023 358	201 237	416 242	1 345	4 878 414
Salaspils novads	7 133 204	573 526	465 328	0	10 282 536
Saulkrastu novads	1 773 436	352 643	203 196	0	3 456 909
Sējas novads	649 231	95 859	170 039	0	1 325 177
Siguldas novads	5 300 263	420 479	514 142	0	10 547 385
Stopiņu novads	3 441 346	509 823	1 680 372	0	8 130 852
Tukuma novads	7 462 844	648 308	1 380 307	264 441	19 069 385
Reģionā kopā	367 079 814	52 391 371	48 125 125	1 836 979	703 206 573

Avots: Valsts kase, 2009.gada dati

Apzīmējumu atšifrējums:

IIN – Iedzīvotāju ienākuma nodoklis; ĪN – Īpašuma nodokļi; PFIF - pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fond

3.pielikums. RPR administrācijas 2010.gadā īstenotie un uzsāktie projekti

Nr	Projekta nosaukums	Mērķis	Atbilstība Rīgas reģiona AP mērķiem	AP rīcības virziens	Vadošais partneris	Sadarbības partneri	Programma	Ieviešanas periods	Budžets, EUR
REALIZĒTIE PROJEKTI									
1	Rīgas plānošanas reģiona alternatīvo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstības programmas 2010 – 2016 gadam izstrāde	Nodrošināt iedzīvotāju vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un to pieejamību iedzīvotājiem Rīgas plānošanas reģionā	1. mērķis - Augsta cilvēkresursu kvalitāte un attīstība	1.2. Veselības, sociālās, izglītības un kultūras infrastruktūras un pakalpojumu attīstība	RPR		ESF darbības programma - Cilvēkresursi un nodarbinātība	2009-2010	217 699
2	Baltijas jūras – Āzijas mijiedarbības ietekme uz reģioniem globalizētā pasaulē	Projekts nodrošinās stratēģiskā līmenī vienotas pieejas īstenošanu ārvalstu tiešo investīciju piesaistei un attīstot pārrobežu sadarbības metodoloģiju un attīstības scenārijus tādās jomās kā loģistika, tūrisms, nodarbinātība un valsts pārvalde, it īpaši ņemot vērā Rīgas reģiona priekšrocības	5. mērķis - Rīgas reģiona lomas un ietekmes pieaugums nacionālajā un starptautiskajā līmenī	5.2. Sadarbības paplašināšana valsts un starptautiskā līmenī	Uusimas reģiona dome (Somija)	Rīgas dome, Helsinku pilsētas statistikas centrs, Turku Zinātniskais parks, Dienvidrietumu Somijas reģiona dome, Stocholmas pilsēta, Upsalas pilsēta, Stocholmas novada dome, Tallinas pilsētas birojs, Harju (Tallina) novada dome	Centrālā Baltijas jūras reģiona programma Interreg IVA	2009-2010	1 321 480
APSTIPRINĀTIE PROJEKTI									
3	ES struktūrfondu tehniskā palīdzība Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu centra darbības nodrošināšanai	Mērķis ir nodrošināt potenciālos projektu ieviešus ar tiem nepieciešamo informāciju par ES finanšu atbalstu pieejamību	1. mērķis - Augsta cilvēkresursu kvalitāte un attīstība	1.5. Informācijas sabiedrības veidošana	RPR Informācijas centrs		SF Tehniskā palīdzība	2008-2011	346 995
4	Starptautisks Biznesa Inkubatoru Tīkls (IBI-net)	Izveidot Baltijas jūras reģiona biznesa inkubatoru transnacionālo sadarbības tīklu un veicināt biznesa inkubatoru sadarbību uzņēmējdarbības attīstības un inovāciju veicināšanas un ieviešanas jomā.	3. mērķis - Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība	3.1 Inovāciju paplašināšana uzņēmējdarbībā	RPR	Rīgas Tehniskā Universitāte, Tekniskdalen Foundation, Sweden, The City Commune of Elblag, Center of Technology Western-Pomerania (TZV), Scientific-Technological Park BNTU "Metolit", Innovation Centre Hedmark	Baltijas jūras reģiona transnacionālā sadarbības programma	2009-2012	677 050

5	Mazās inovatīvās uzņēmējdarbības atbalsta tīkls SIB Net (SIB Net)	Uzlabot jau esošo sadarbību starp Kurzemes, Rīgas un Dienvidīgaunijas reģioniem veicinot jaunu inovatīvu uzņēmumu attīstību, kā arī attīstīt platformu, kas stiprinātu starpreģionālo zināšanu apmaiņu un izmantošanu.	3. mērķis - Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība	3.3. Uzņēmējdarbības aktivitātes paaugstināšana	RPR	Ventspils augstskola, Ventspils Augsto tehnoloģiju parks, Bezpeļņas SIA 'Stockholm School of Economics in Riga, Tartu Science Park, Institute of Baltic Studies	Igaunijas - Latvijas pārrobežu sadarbības programma	2010-2012	561 788
6	Rīcības Lisabonas un Gēteborgas stratēģiju integrētai īstenošanai ES 2020 mērķu sasniegšanai reģionālā līmenī	Projekta pamatmērķis ir veidot izpratni kā pielāgot ES politikas mērķus ar vietējo un reģionālo lēmumu pieņemšanas procesiem. Kā arī popularizēt un paplašināt zināšanu pieredzi tādos jautājumos kā energoefektivitāte un ilgtspējīgs transports.	5. mērķis - Rīgas reģiona lomas un ietekmes pieaugums nacionālajā un starptautiskajā līmenī	5.1. Reģiona pārvaldes efektivitātes paaugstināšana	Nykopingas pašvaldība, Zviedrija	Portugāle, Orebro, Uppsalas, Gnestas pašvaldības (Zviedrija), Luksemburga	InterregIVC kapitalizācijas projekts	2010-2012	1 519 727
7	Rīgas plānošanas reģiona administratīvās kapacitātes stiprināšana – speciālistu piesaiste projektu pārvaldībā	Mērķis paaugstināt Rīgas plānošanas reģiona administratīvo kapacitāti, piesaistot 2 kvalificētus speciālistus ES fondu un citu finanšu instrumentu līdzfinansētu projektu plānošanā, koordinācijā, uzraudzībā un izstrādē ar mērķi sekmēt resursu piesaisti Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentu ieviešanai un uzraudzībai, tādejādi veicinot līdzsvarotu un sabalansētu visa reģiona teritorijas attīstību.	5. mērķis - Rīgas reģiona lomas un ietekmes pieaugums nacionālajā un starptautiskajā līmenī	5.1. Reģiona pārvaldes efektivitātes paaugstināšana	RPR		ESF darbības programma - Cilvēkresursi un nodarbinātība	2010-2012	57 626
8	ES fondu un citu ārvalstu finanšu palīdzības projektu īstenošanas un vadības pilnveide Rīgas plānošanas reģionā	Mērķis sekmēt Rīgas plānošanas reģiona teritorijas sociāli-ekonomisko izaugsmi efektīvāk izmantojot ES fondu un citu ārējās palīdzības finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu sniegtās iespējas. Projektā plānots pilnveidot Rīgas plānošanas reģiona pašvaldību projektu	5. mērķis - Rīgas reģiona lomas un ietekmes pieaugums nacionālajā un starptautiskajā līmenī	5.1. Reģiona pārvaldes efektivitātes paaugstināšana	RPR		ESF darbības programma - Cilvēkresursi un nodarbinātība	2010-2011	35 050

		vadītāju zināšanas un prasmes ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības finansētu projektu izstrādē, finanšu plānošanā un ieviešanā kā arī attīstīt Rīgas plānošanas reģiona kapacitāti un rīkus reģionālas nozīmes projektu plānošanā un koordinēšanā							
PROJEKTI IESNIEGTI VĒRTĒŠANĀ									
9	Senās kulta vietas – būtiska vides sastāvdaļa un Baltijas Jūras reģiona kopējās identitātes sekmēšanas elements – “Kulta identitāte”	Kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana, saglabāšanas un izmantošanas stratēģijas izstrāde, tūrisma produkta izstrāde un mārketingas.	1. mērķis - Augsta cilvēkresursu kvalitāte un attīstība	1.2. Veselības, sociālās, izglītības un kultūras infrastruktūras un pakalpojumu attīstība	RPR	Vidzemes, Kurzemes, Zemgales plānošanas reģioni, Gāvleborgas novada muzejs (Zviedrija) – „Hiite Maja”, nodibinājums (Igaunija)	Centrālā Baltijas jūras reģiona programma Interreg IVA	2010-2013	1 088 345
10	Globāla vīzija Videi draudzīgu tehnoloģiju attīstībai Baltijas reģionā	Veicināt videi draudzīgo mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspēju un izaugsmes potenciālu starptautiskajā mērogā.	3. mērķis - Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība	3.3. Uzņēmējdarbības aktivitātes paaugstināšana	Orebro Universitāte	Rīgas plānošanas reģions, Tallinas Tehniskā Universitāte	Centrālā Baltijas jūras reģiona programma Interreg IVA	2011-2013	1 096 662
11	Logistics Excellence for Food Production Export Cluster' (Export Cluster)	Projekta mērķis ir veicināt uzņēmumu konkurētspēju un pārrobežu sadarbību mērķa reģionos.	3. mērķis - Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība	3.3. Uzņēmējdarbības aktivitātes paaugstināšana	RPR	Latvia: Riga Planning Region (Lead), Latvian Investment and Development Agency, Latvian Supply Chain Cluster, Latvian IT Cluster, Latvian Food Enterprises Cluster?; Russia: Leningrad Oblast Business Support Centre; Estonia: Enterprise Estonia, Estonian Supply Chain Cluster	Igaunijas-Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programma	2011-2013	1 324 697

12	Attālu apvidu izaugsne ar pārrobežu Via Hanseatica tūrisma maršrutu un produktu attīstību, balstoties uz vietējiem resursiem / Via Hanseatica	RPR iesaistījies projektā ar mērķi nodrošināt informācijas apriti Via Hanseatica teritorijā Rīgas plānošanas reģionā, lai veicinātu potenciālo interesentu - pakalpojumu sniedzēju, objektu īpašnieku - iesaistīšanos projekta aktivitātes, to sniegto pakalpojumu popularizēšanu utt.	3. mērķis - Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība	3.4. Tūrisma attīstība, aktīvs tūrisma mārketing	Vidzemes plānošanas reģions	20 partneri no Latvijas, Krievijas, Igaunijas	Igaunijas-Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programma	2012-2014	2 004 407
13	New Knowledge Based Business in Transport Services / KnoTS	Paaugstināt zināšanu kompetenci un uzņēmumu konkurētspēju transporta un loģistikas nozarē	2. mērķis – Ērta reģiona starptautiskā un vietējā sasniedzamība	2.1. Transporta un transporta infrastruktūras attīstība	VTT Technical Research Centre of Finland	VTT Technical Research Centre of Finland FI; Uusimaa Regional Council FI; HSL Helsinki Region Transport Authority FI; Aalto University FI; Digital Living Finland Oy FI; Ajelo Oy FI; APB, Port Authority of Barcelona ES; Barcelona Activa SA ES; CENIT - Centre d'Innovació del Transport ES; Cluster Development S.L ES; SWRA - South-West Regional Authority IE; CIT Cork Institute of Technology IE; CeeTrax Ltd. IE; Riga Planning Region LV; TSI Transport and Telecommunication Institute LV; LLA Latvian Logistics Association LV	7.ietvara programma	2011-2014	1 700 000
14	Integrated Coastal Governance in Baltic Sea Region	Izstrādāt un ieviest ilgtspējīgu Baltijas jūras piekrastes pārvaldības modeli; Izpētīt un izstrādāt modeļus Baltijas jūras A piekrastes krastu aizsardzībai globālo klimata izmaiņu apstākļos; Paaugstināt iedzīvotāju un citu iesaistīto pušu izpratni un atbildību par piekrastes teritorijas vides aizsardzību	4. Augstas kvalitātes dzīves vide	4.4. Piekrastes integrēta attīstība	Kurzemes plānošanas reģions	9 sadarbības partneri no Latvijas un Igaunijas	Centrālā Baltijas jūras reģiona programma Interreg IVA	2011-2013	920 857

ATTEIKTIE PROJEKTI									
15	Kurzemes un Rīgas plānošanas reģionu teritorijas plānojumu aktualizācija	Projekta mērķis ir nodrošināt Rīgas un Kurzemes plānošanas reģionu teritorijas plānojumu atbilstību spēkā esošajam normatīvo aktu un politikas dokumentu prasībām, plānojumu atbilstību attīstības tendencēm, izstrādāt un ieviest efektīvu plānošanas procesa uzraudzības mehānismu, tādējādi uzlabojot plānošanas procesu reģionos kopumā.	5. mērķis - Rīgas reģiona lomas un ietekmes pieaugums nacionālajā un starptautiskajā līmenī	5.1. Reģiona pārvaldes efektivitātes paaugstināšana	RPR	Kurzemes plānošanas reģions	ESF	2011-2012	299 998
16	Nacionālā attīstības plāna 2014-2020.gadam un plānošanas reģionu attīstības programmu 2014.-2020.gadam izstrāde	Projekta mērķis ir paaugstināt teritorijas attīstības plānošanas kapacitāti, nodrošinot kvalitatīvu nacionāla un reģionāla līmeņa vidējā termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi.	5. mērķis - Rīgas reģiona lomas un ietekmes pieaugums nacionālajā un starptautiskajā līmenī	5.1. Reģiona pārvaldes efektivitātes paaugstināšana	RAPLM	Rīgas, Vidzemes, Kurzemes, Zemgales plānošanas reģioni	ESF	2011-2013	895 184

4.pielikums. RPR 2008.-2010.gadā izvērtēto vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu apkopojums

Babītes pagasta teritorijas plānojums 2008.-2020.g.	<i>Turpmākajā</i> plānošanas procesā: veikt izvērtējumu atbilstoši 1.2.2. 15.app.; nepieļaut apdzīvotu vietu saplūšanu 1.2.3. 4.app.; neparedzēt meža zemju transformēšanu apbūvei 1.2.1. 4.app.
Baložu pilsētas teritorijas plānojums	Plānota meža zemju transformācija uz dzīvojamu 1.2.1. 4.app.; blakuspastāvošas konfliktteritorijas ražošanas uz dzīvojamās jāatdala ar "zaļo buferi" 1.2.1. 74.app. Atzinumu par GR sniedza RAPLM
Daugmales pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	Nav iekļauts Lauku dzīvojamās apbūves teritorijas (LA) apraksts un pamatojums. GR - novērsts atzinumā norādītais
Jaunpils pagasta teritorijas plānojums	Bez iebildumiem
Krimuldas pagasta teritorijas plānojums 2008.-2020.g.	Izvērtējums 1.2.2. 15.app.; Raganā, Sunišos, Inciemā līdzās Ražošanas un darījumu objektu apbūves teritorijām (RT) tiek plānota dzīvojamā apbūve, neatdalot tās ar zaļo joslu, kas ir pretrunā RPR vadlīniju 1.2.1. 7.app.; Mežsaimnieciskajās teritorijās pieļauta jaunu viensētu veidošana 1.4.1. 3.app.
Atzinums par Krimuldas pagasta teritorijas plānojuma galīgo redakciju	Pilnveidotās redakcijas (Krimuldas pagasta padomes 22.08.2008. lēmums Nr.8 1.§) sabiedriskā apspriešana nav notikusi saskaņā noteikumu Nr.883 43.1.punktu, - nav informācijas, ka par pilnveidotās redakcijas apspriešanu būtu rakstiski informētas noteikumu Nr.883 13.punktā minētās institūcijas. Nav informācijas, ka būtu saņemts kāds atzinums. Papildus informējam, ka RPR 03.09.2008. nosūtīja rakstisku pieprasījumu (vēstule Nr.02-08/114) par iespēju iepazīties ar Krimuldas pagasta teritorijas plānojuma 2009.-2021.g. pilnveidotās redakcijas materiāliem. Uz šo vēstuli atbilde netika saņemta.
Atzinums par Ķekavas pagasta 2003.g. Teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakciju	Papildus plānotās apbūves teritorijas – Mazstāvu dzīvojamās apbūves zona pie Ostvalda kanāla (atceltais detālplānojums „Vāverītes”, kad.nr. 8070-008-0443) un Jauktas apbūves zona pie Butleru strauta (kad.nr. 8070-010-0074) ir pretrunā RPR telpiskā (teritorijas) plānojuma vadlīniju 1.2.3.nodaļas 3.apakšpunktam un 1.4.4.2.nodaļas 5.apakšpunktam, savukārt Mazstāvu dzīvojamās apbūves zonas pie Ostvalda kanāla (atceltais detālplānojums „Vāverītes”, kad.nr. 8070-008-0443) iekļaušana teritorijas plānojuma grozījumos neatbilst Darba uzdevumam

<p>Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma 2003.-2015.g. grozījumu galīgā redakcija</p>	<p>1. Pēc teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakcijas apstiprināšanas (28.08.2008. sēdes lēmums Nr.1§ 1.p., prot.nr.10 „Par Ķekavas pagasta 2003.gada Teritorijas plānojuma grozījumu pirmās redakcijas nodošanu sabiedriskajai apspriešanai un atzinuma saņemšanai”) ir ticis grozīts Darba uzdevums, papildinot to ar 2.1.5.punktu (28.08.2008. sēdes lēmums Nr.1§ 2.p., prot.nr.10 „Grozījumi Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes darba uzdevumā”), kas paredz noteikt plānoto (atļauto) izmantošanu nekustamajiem īpašumiem, kas ietilpst bijušā nekustamā īpašuma ar kadastra Nr.8070-008-1920 teritorijā. Šis gadījums ir uzskatāms par būtisku teritorijas plānošanas pārkāpumu, jo nav nodrošināta LR Satversmes 1.panta izrietošo vienlīdzības un atklātības principu ievērošana.</p> <p>2. Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma grozījumu galīgajā redakcijā, kā to paredz noteikumu Nr.883 27.5.punkts, Teritorijas plānošanas likuma 6.panta septītā daļa un 7.panta ceturtais daļas 6.punkts, Mazstāvu dzīvojamās apbūves zona pie Ostvalda kanāla (atceltais detālplānojums „Vāverītes”, kad.nr. 8070-008-1920) un Jauktas apbūves zona pie Butleru strauta (kad.nr. 8070-010-0074) ir pretrunā RPR telpiskā (teritorijas) plānojuma vadlīniju 1.2.3.nodaļas 3.apakšpunktam un 1.4.4.2.nodaļas 5.apakšpunktam. Par neatbilstību reģiona teritorijas plānojumam liecina arī Pārskatā pievienotais Rīgas plānošanas reģiona atzinums (09.10.2008. Nr.02-08/118).</p>
<p>Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma 1.redakcija</p>	<p>1. Nav veikts pieprasījuma pēc jauniem mājokļiem izvērtējums, kas ir pretrunā RPR vadlīniju 1.2.2.nodaļas 15.apakšpunktam. Plānojot dzīvojamo teritoriju strauju paplašināšanos šajā plānojuma redakcijā, jāatzīmē, ka nav izpildītas RPR vadlīniju 1.2.1.nodaļas 4. un 5.apakšpunktu, un 1.2.3.nodaļas 4.apakšpunkta prasības;</p> <p>2. Mežsaimniecības teritorijās (M), kā palīgizmantošana, pieļauta savrupmāju izveide, kas ir pretrunā RPR vadlīniju 1.2.3.nodaļas 6.apakšpunktam un 1.4.4.2.nodaļas 4.apakšpunktam;</p> <p>3. Kā Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas ar apakšzonējumu DzM2 noteiktas dārzkopību sabiedrības-kooperatīvu - Ausma, Aviators, Dzintari, Lāčplēsis, Pļavas, Radiotehnika, Restaurators, Rožkalni, Teika, Tekstilnieks, Veckalni, Jeņči, Celtnieks, Starts un Straume teritorijas, plānotajā (atļautajā) izmantošanā paredzot savrupmājas un dvīņu mājas. Tai pat laikā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi neparedz nosacījumus centralizēta ūdensvada, kanalizācijas un normatīviem atbilstoša platuma ielu tīkla attīstībai. Tādējādi nonākot pretrunā RPR vadlīniju 1.2.3.nodaļas 5.apakšpunktam; Zemesgabalā pie Butleru strauta (kad.nr. 8070-010-0074) paredzēta Jaukta sabiedriskā un darījumu teritorija (JSD), kas atrodas ārpus ciemu teritorijām. Lūdzam papildus skaidrot šo gadījumu. Pretējā gadījumā tas ir pretrunā RPR vadlīniju 1.2.3.nodaļas 3.apakšpunktam par pilsētu atlūzu apbūves novēršanu un RPR iepriekš sniegtajiem atzinumiem (09.10.2008. vēstule Nr.02-08/118, 21.10.2008. vēstule Nr.02-09/121 un 19.01.2009. vēstule Nr.02-09/14).</p>

Atzinums par Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020.g. Galīgā redakciju	Apdzīvoto vietu plānošana, kur nav veikts pieprasījuma pēc jauniem mājokļiem izvērtējums (vadlīniju 1.2.2.nodaļas 15.apakšpunkts); 2. Ķekavas pagasta teritorijas plānojumam, kā to nosaka noteikumu Nr.883 27.9.punkts un likums „Par ietekmi uz vidi novērtējumu”, nav saņemts Vides pārraudzības valsts biroja atzinums par Vides pārskatu. Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma galīgā redakcija apstiprināta 19.03.2009. – laikā, kad tikko sāka Vides pārskata sabiedriskā apspriešana, kas norisinās no 16.03.2009.-24.04.2009.; 3. Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma projektā, kā to paredz Rīgas rajona teritorijas plānojums, nav noteikta Turpmākās izpētes teritorija – perspektīvā transporta trase uz D no Baložu pilsētas, kas savienotu valsts galvenos autoceļus A7 un A8.
Limbažu pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi	1. Vairākos gadījumos Ražošanas apbūves teritorijas paredzētas līdzās dzīvojamai apbūvei, tāpat arī neizmantotās atmatu pļavas teritorijas plānojuma grozījumos tiek plānotas kā dzīvojamās apbūves teritorijas līdzās ražošanas apbūves teritorijām, neatdalot tās ar zaļo joslu (1.2.1. 7.app); 2. Paredzot, ka turpmākās izpētes teritorijā – bijušajā dzelzceļa trasē perspektīvā tomēr varētu tikt atjaunota dzelzceļa satiksme(1.1. 14. app un 1.3. 10. app)par apbūves plānošanu un esošās apbūves aizsardzību pret trokšņa negatīvo ietekmi; 3. Spēkā esošajā Limbažu pilsētas teritorijas plānojumā un grozījumu projekta 1.redakcijā kā dzīvojamās apbūves teritorijas plānota gandrīz tikai Ģimeņu māju apbūve (1.2.1.nodaļas 4.apakšpunktu un 1.2.2. 15. app) ņemt vērā reģionā pastāvošās tendences par pieprasījumu pēc mājokļiem mazstāvu un vairākstāvu daudzdzīvokļu mājās. <i>Būtiskākie iebildumi tika novērsti.</i>
Mālpils pagasta teritorijas plānojums 2008.-2020.g.	Nepieciešami papildinājumi, redakcionāli precizējumi
Mārupes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	Nav būtisku iebildumu
Menģeles pagasta teritorijas plānojums	1. Meža teritorijās pieļauta viensētu apbūve, (1.4.1. 3.app); Pašvaldības lauku teritorijā vairākos gadījumos plānota mežu transformācija par Dzīvojamo lauku apbūvi (DzL), (1.4.3. 3.app); Ieteicams pārskatīt plānoto apbūvi Dzīvojamās lauku apbūves teritorijās (DzL), ņemot vērā principus par apdzīvoto vietu veidošanu un vienlaidus apbūves joslu izveidošanās gar ceļiem novēršanu, (1.2.1. 4. un 5.app). Nav vērtēts pieprasījums pēc jauniem mājokļiem (1.2.2. 15.app). <i>Galvenās nepilnības novērstas GR.</i>
Olaines pagasta teritorijas plānojums 2008.-2020.g.	1. Mežsaimniecības zemēs pieļauta meža zemju transformācija citos zemes izmantošanas veidos (1.2.1. 4.app, 1.2.3. 6.app, 1.4.1. 3.app, 1.4.3. 3.app un 1.4.4.3. 4.app); Pieļauta iespēja dārzkopības sabiedrību vasarnīcu dzīvojamās apbūves teritorijās ēku izmantošana patstāvīgai dzīvošanai, veicot sakņu dārzu teritorijas transformāciju uz savrupmāju blīvas dzīvojamās teritorijas apbūvi. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nav sniegti nosacījumi savrupmāju blīvas dzīvojamās teritorijas apbūvei. <i>GR norādītais ir novērsts un ir argumentēta un pamatots.</i>

Pūres pagasta teritorijas plānojums	Meža zemēs pieļauta transformācija apbūvei, kas ir pretrunā reģiona telpiskā (teritorijas) plānojuma vadlīniju 1.4.1.apakšpunkta 3.daļai un 1.4.3.apakšpunkta 3.daļai. GR norādītais ir novērsts.
Salas pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	Nav veikts pieprasījuma pēc jauniem mājokļiem izvērtējums (1.2.2. 15.app). Nepieciešams pārskatīt apdzīvoto vietu robežas un mājokļiem paredzētās teritorijas, jāparedz pasākumi, kas nepieļauj vairāku apdzīvoto vietu apbūves teritoriju saplūšanu (1.2.3. 4.app). Jāmeklē iespējas izvairīties no pašreizējo mežu teritoriju paredzēšanas transformācijai par apbūves zemēm (plānotās Mežaparka apbūves teritorijas) (1.2.1. 4.app).
Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumi	Paredzēta atsevišķi izvietotu savrupmāju teritoriju un ražošanas ēku attīstība (1.2.3. 3.app); Salaspils pilsētas teritoriju paredzēts paplašināt, tajā pašā laikā plānojot lauksaimniecības zemju pastāvēšanu gan esošajā pilsētas teritorijā, gan plānotajā daļā, trūkst pamatojuma šādi pilsētas robežu paplašināšanai (1.1. 3.app, 1.3. 3.app) zemes resursi netiek racionāli plānoti; Ražošanas apbūves teritorijas paredzētas līdzās dzīvojamai apbūvei, vasarnīcu un mazdārziņu teritorijām, dzīvojamās apbūves teritorijas tiek plānotas līdzās ražošanas apbūves teritorijām, neatdalot tās ar zaļo joslu (1.2.1. 7.app); Mežu teritorijās pieļauta viensētu, viesu māju izveide (1.2.3. 6.app); Nav paredzēts risinājums Rīgas/Pierīgas vienotās ūdens sistēmas sasaistei ar atpūtas vietām Rīgas līča piekrastē, piemēram, Doles salā, (1.4.5.1. 1.app). Daļēji šo jautājumu risinājumi atlikti līdz jauna TP izstrādei.
Sējas novada teritorijas plānojuma grozījumi	Plānota vienkāršas apbūves attīstība gar autoceļu (pretr. 1.2.1.(5)). Lauksaimniecības zemēs noteikts apbūves tips – Lauku retinātas apbūves teritorijas - tiek pieļauta apbūve ar sekojošiem rādītājiem: LA – 0,5 ha 2 dzīvojamās ēkas, LA1 – 0,5 ha 1 mazstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve līdz 3 stāviem, LA2 – noteikta zemesgabala, uz kura atļauta apbūve, minimālā platība 0,4 ha (pretr. 1.2.3.(6) un 1.4.1.(3)). Mežsaimniecības teritorijās atsevišķos gadījumos (kas noteikumos nav konkretizēti) atļauta vienas dzīvojamās mājas (viensētas) būvniecība, 1.2.1.(4), 1.2.3.(6), 1.4.1.(3), 1.4.3.(3) un 1.4.4.2.(4) punktu prasībām. Vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijās, pamatojot to ar detālplānu, tiek pieļauta transformācija par mazstāvu apbūves zonu. Transformācijai nav izvirzīti nekādi nosacījumi teritorijas nodrošinājumam ar kopīgām komunikācijām vai infrastruktūru (1.4.1.(4)). Daļēji iebildumi tiks novērsti turpmākajā plānošanas procesā.
Siguldas novada teritorijas plānojums 2008.-2020.g.	Nav būtisku iebildumu

Ādažu novada (pagasta) teritorijas plānojums 2006.-2012.g. (ar 2009.g. grozījumiem)	<i>Turpmākajā plānošanas procesā</i> ierosinām veikt pastāvošā un potenciālā pieprasījuma pēc jauniem mājokļiem izvērtējumu un atbilstoši tam rezervēt teritorijas (1.2.2. 15.app), jo pašreizējos Ādažu novada plānošanas dokumentos šāda pamatojuma nav. Koriģējot apdzīvoto vietu robežas un mājokļiem paredzētās teritorijas, ierosinām paredzēt pasākumus, kas nepieļauj vairāku apdzīvoto vietu apbūves saplūšanu (1.2.3. 4.app). Ierosinām izvairīties no pašreizējo mežu teritoriju paredzēšanas transformācijai par apbūves zemēm (1.2.1. 4.app).
Birzgales pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	Mežsaimniecības teritorijās (M-LS) pieļauta 1-2 ģimeņu savrupmāju apbūves (DZL) veidošana (1.4.1. 3.app.); kapsētām noteikts izmantošanas veids – Sabiedriskās apbūves teritorijas (SA). Iesakām izdalīt tās kā atsevišķu teritorijas izmantošanas veidu, paredzot īpašus nosacījumus. Iebildumi novērsti.
Carnikavas novada teritorijas plānojuma grozījumi	Plānota jaunu viensētu neveidošanu Mežsaimniecībā teritorijās (MS) (1.2.3. 6.app); Vasarnīcu un dārzkopības sabiedrību apbūves teritorijās (DzV) bez nosacījumu izvirzīšanas kā atļautā izmantošana noteikta arī savrupmājas (1.2.3. 5.app) ; Plānojot jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas, nav vērtēts pieprasījums pēc jauniem mājokļiem plānošanas periodā (1.2.2. 15.app); Lauku apbūves teritorija (LA), kas plānota uz A no Garciema plānotās daļas (abpus Eimuru – Garciema ceļam), ir blīva, bet neatrodas ciema robežās (1.2.3. 3.app); Vairākos gadījumos apbūves teritorijas, kurās atļautā izmantošana ir ražošanas uzņēmumi (Jaukta rūpniecības un darījumu iestāžu apbūves teritorija (JR), Darījumu iestāžu apbūves teritorija (JD)) paredzētas līdzās dzīvojamai apbūvei, neatdalot tās ar zaļo joslu vai obligāti neparedzot tādas izveidi detālplānojuma izstrādē (1.2.1. 7.app). Šobrīd vēl procesā, daļēji iebildumi novērsti.
Daugmales pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	Nav būtisku iebildumu
Lapmežciema novada teritorijas plānojums 2008.-2019.g.	RPR iebildumi par apbūvi KKAJ pamatā novērsti
Lielvārdes novada teritorijas plānojuma grozījumi	Nav būtisku iebildumu
Viļķenes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	1) Nav veikts pieprasījuma pēc jauniem mājokļiem izvērtējumu,(1.2.2. 15.app), kas ir īpaši aktuāls Viļķenes ciemam, kur apbūvei plānotas plašas ciema teritorijas; Plānojot Ražošanas un komerciestāžu teritorijas (RK), kas robežojas ar dzīvojamās apbūves teritorijām, nepieciešams,precizēt prasības šo teritoriju izvietojumu attiecībā pret dzīvojamajām, sabiedriskajām un rekreācijas teritorijām, atdalot tās ar „zaļo” joslu (1.2.1. 7.app).

Ropažu novada teritorijas plānojuma grozījumi	Mežsaimniecības zemēs pieļauta viensētu izveide,(1.4.1. 3.app); Sezonas apdzīvoto vietu – vasarnīcu, dārzkopju ciemu teritorijām nav izvirzīti nosacījumi pārveidei par pastāvīgi apdzīvotām vietām (1.2.3. 5. app); Ieteicams pārskatīt apdzīvoto vietu robežas un plānoto apbūvi ciemos, ņemot vērā principus par apdzīvoto vietu veidošanu, apbūves saplūšanas un vienlaidus apbūves joslu izveidošanās gar ūdenstecēm novēršanu (1.2.1. 4., 5., 6. app.; 1.2.2. 15. app.; 1.2.3. 4.app.). <i>Būtiskākie iebildumi daļēji novērsti.</i>
Skultes pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	1.2.2. 15.app, 1.2.1. 4., 5., 6.app, 1.4.4.3. 2.app par apbūves teritoriju paplašināšanu uz meža zemju rēķina un ciemu teritoriju paplašināšanu. Pretēji RPR nosacījumiem un vadlīnijām dzīvojamās apbūves teritorijas ir vēl vairāk paplašinātas, t.sk. uz meža zemju rēķina, gan arī sašaurinot krasta kāpu aizsargjoslu no 300 m uz 150 m, uz jūras pusi; 1.4.1. 4.app - par vasarnīcu, dārzkopju ciemu teritorijām ; 1.2.1. 7.app- par ražošanas un noliktavu teritoriju izvietojumu attiecībā pret dzīvojamām teritorijām. <i>RPR iebildumi netika ņemti vērā, apstiprināti SN.</i>
Stopiņu novada teritorijas plānojuma grozījumi	1.2.2. 15.app un 1.2.1. 4., 5., 6.app - jaunu apdzīvojuma teritoriju plānošanu, kas nosaka mājokļu teritorijas paredzēt atbilstoši izvērtētam pieprasījumam, izmantojot plānošanas paņēmienus nepieļauj/kavē vienlaidus apbūves zonu izveidi gar ceļiem un ūdenstilpēm/ūdenstecēm, piemēram, gar Mazo Juglu; 1.4.4.2. 4.app - apbūves teritoriju paplašināšanu uz meža zemju rēķina. Primāri ieteicams pārskatīt tās Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas mežaparkā (DzSm), kuras atrodas uz ciemu administratīvajām robežām un/vai atrodas līdzās ražošanas teritorijām; 1.2.3. 2., 3.app - pilsētu atlūzu apbūvi, piemēram, teritorijā starp Dreiliņu ciemu, dzelzceļu un plānoto E22 autoceļa trasi; 1.2.1. 7.app - ražošanas un noliktavu teritoriju izvietojumu attiecībā pret dzīvojamām teritorijām. <i>Būtiskākie iebildumi novērsti.</i>
Irlavas pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	Nav veikts pieprasījuma pēc jauniem mājokļiem izvērtējums (1.2.2. 15.app); Lauksaimniecībā izmantojamā teritorijās pieļauta 2 viensētu izveide vienā 1 ha lielā zemesgabalā (1.4.1. 3.app); Mežsaimniecībā izmantojamā teritorijā atļauta pat 2 viensētu izbūve (1.4.1. 3.app); Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas, kas robežojas ar dzīvojamās apbūves teritorijām, nepieciešams atdalīt tās ar „zaļo” joslu (1.2.1. 7.app). <i>Iebildumi novērsti.</i>
Katvaru pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	Mežu teritorijās pieļauta viensētu un viesu māju izveide, (1.2.3. 6.app); Līdzās Limbažu pilsētas Z robežai un autoceļam P13 mērķtiecīgi plānota savrupmāju apbūves attīstība plašā teritorijā, nenosakot ciema statusu (1.2.1. 3., 4., 5., 6.app un 1.2.2. 2.app.), iecerētajai apbūvei, nevajadzētu skart mežu teritorijas. <i>Būtiskākie iebildumi novērsti.</i>
Degoles pagasta teritorijas plānojuma grozījumi	Nav veikts pieprasījuma pēc jauniem mājokļiem izvērtējums (1.2.2. 15.app); Lauksaimniecībā izmantojamā teritorijās pieļauta 2 viensētu izveide vienā 1 ha lielā zemesgabalā (1.4.1. 3.app), kā arī Noteikumos netiek definēta jēdziena „atsevišķi gadījumi” būtība, kas paver plašas šī jēdziena interpretācijas iespējas; Mežsaimniecībā izmantojamā teritorijā atļauta pat divu viensētu izbūve (1.4.1. 3.app). <i>Iebildumi novērsti.</i>

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONS
www.rpr.gov.lv